OCT 11 1955

OCT 21 1955

The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.

Published Twice Weekly

by the Daugavas Vanagi. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone — EM 8-0792. Cable Address: Latamerika. Editor in U.S.A. — A. Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

WEDNESDAY, OCTOBER 5, 1955

LATVIJA AMERIKĀ

78./409. n-rs TREŠDIEN, 1955. GADA 5. OKTOBRĪ 5. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — apgāds Daugavas Vanagi. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. — EM 8-0792. Telegrammu adrese — Latamerika. ASV redakcija — Arnolds Zvērs, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $2.80 par 1 colas telpu 1 slejā

Francija atsakās atzīt AN lēmumu

AR VIENAS BALSS VAIRĀKUMU...

SAKARĀ AR LĒMUMU IZTIRZĀT STĀVOKLI ALŽĪRĀ, FRANCIJAS VALDĪBA ASAUC SAVU DELEGĀCIJU NO AN PILNSAPULCES

Ņujorkā. — Pēc garākas telefoniskas sarunas ar Francijas ministru prezidentu Foru ārlietu ministrs Pinē, kas vada Francijas delegāciju Apvienoto Nāciju pilnsapulcē Ņujorkā, nolēma atstāt pilnsapulces sesiju, kurā ar vienas balss vairākumu pieņēma lēmumu iztirzāt Francijas nostāju nemieru pārņemtajā Alžīrā.

Kopš Padomju Savienības boikota 1950. gadā Francijas valdības nostāja nedēļas nogalē ir radījusi vienu no līdz šim nopietnākām krizēm visā Apvienoto Nāciju vēsturē.

Kā jau minēts, Alžīras problēmas uzņemšana diskutējamo jautājumu darba kārtībā pieņemta ar 1 balss pārākumu. Franciju un Rietumu sabiedrotos, kas turējās ar frančiem, balsošanā pārspēja līdz šim vēl AN nepiedzīvota koalīcija, kas sastāvēja no Padomju Savienības un tās parastajiem sekotājiem: Pakistanas, Indijas, Dienvidamerikas un arabu valstīm.

Pēc balsu saskaitīšanas vārdu lūdza Francijas ārlietu ministrs Pinē, kas, dusmas valdīdams, paskaidroja pilnsapulcei, ka Francijas valdība ignorēs katru lēmumu Alžīras jautājumā. Pēc tam, Francijas delegācija atstāja Apvienotās Nācijas. Ārlietu ministrs Pinē pagājušā svētdienā atstāja Ņujorku un devās atpakaļ uz Parīzi. Francijas delegāts Alfands izteicās, ka Pinē aizbraukšana varētu nozīmēt pilnīgu Francijas izstāšanos no Apvienotām Nācijām.

AN pilnsapulcē Alžīras jautājums pacēlās sakarā ar pēdējās prasību pēc neatkarības. Kopš 1830. gada, kad franči no Alžīras padzina turkus, pēdējā ir nepārtraukti atradusies Francijas rokās un, pretēji Marokas protektorātam, tikusi uzskatīta par Francijas sastāvdaļu.

Interesanti atzīmēt, ka Marokas jautājuma pārrunāšanu Apvienoto Nāciju pilnsapulce nolēma atlikt līdz nākamai sesijai.

SMAIDU OFENSĪVA

tiskās ofensīvās Padomju Savienība ieņēmusi pirmo vietu

Tuvojoties ārlietu ministru konferencei Ženēvā, Rietumu lielvalstu galvaspilsētās ar vislielāko uzmanību pārbaudīta pagājušās vasaras aukstā kara bilance, pie kam Rietumi ir spiesti atzīt, ka politiskā laukā kārtējo reizi ofensīva ir atradusies Padomju Savienības rokās.

Pirms 2 nedēļām Maskavā ieradās franču parlamentāriešu delegācija, kuru sagaidot, min. prez. Bulgāņins un komūnistu partijas pirmais sekretārs Chruščevs 1955. gada vasaras sezonu varēja uzskatīt par noslēgtu. Vienā vienīgā vasarā Padomju Savienība ir paveikusi bezgala daudz, tik daudz, ka Rietumi ir pilnīgi apmulsināti. Kopš valdības maiņas šī gada sākumā Padomju Savienība ir paspējusi parakstīt Austrijas miera līgumu, nokārtojusi savas domstarpības ar Dienvidslaviju, izstrādājusi jaunu atbruņošanās līgumu, paziņojusi plānus savas armijas samazināšanai (ko savukārt ir izdarījuši arī visi Padomju Savienības Austrumeiropas sateliti), nodibinājusi diplomātiskas attiecības ar Rietumvāciju un atdevusi Somijai flotes bāzi Porkkalā. Un ko tai pašā laikā ir izdarījuši Rietumi? valcā Chruščevs — Rietumi tai pašā laikā ir paspējuši ratificēt Rietumvācijas bruņošanās līgumu un uzņēmuši Rietumvāciju Ziemeļatlantijas organizācijā. Krievi ar nesaprašanu gaida, kad pienāks tā diena, kurā Rietumu valstis sāks darīt kaut ko tādu, kas atbildīs Padomju Savienības centieniem!

Padomju Savienības smaidošās politikas mērķi nav tālu jāmeklē. Pietiek ar sešiem punktiem, lai iztirzātu visus Maskavas nodomus, tie ir:

1. Saspīlējuma samazināšana pasaulē; 2. bruņošanās samazināšana, nevis mieru meklējot, bet gan saimniecības un rūpniecības atslogošanai; 3. Vācijas militārā un politiskā potenciāla neitralizēšana; 4. Ziemeļatlantijas organizācijas likvidēšana, kas nozīmētu Sav. Valstu bruņoto spēku atvilkšanu no Eiropas territorijas, kā arī ASV aviācijas bāzu izbeigšanu; 5. komūnistu Ķīnas uzņemšana Apvienoto Nāciju saimē un 6. neitrālo un nevienam militāram blokam nepiederošo valstu piesaistīšana Padomju Savienībai.

Kopsavilkumā redzams, ka pagājušā vasarā Padomju Savienība, gandrīz vai sekojot Karnegija korespondences skolas kursam „Kā iegūt draugus un ietekmēt cilvēkus", ir centusies radīt pēc iespējas patīkamāku iespaidu pasaulē cerībā, ka ar šādu nostāju izdosies samazināt saspīlējumu un panākt bruņošanās atslābumu, lai pa to laiku tā varētu netraucēti koncentrētles savas rūpniecības un lauksaimniecības izveidošanai un uzlabošanai.

Lielvalstu sūtņi pie Ēģiptes min. prezidenta

Ēģiptes ministru prezidents Nasers uzklausa Rietumu lielvalstu un Padomju Savienības sūtņus ieročiu jautājumā.

Kairo. — Pagājušās nedēļas nogalē Ēģiptes ministru prezidents Nasers pavadīja vairāk kā divas stundas sarunās ar Sav. Valstu, Anglijas un Francijas sūtņiem, pārrunājot Ēģiptes vēlēšanos iepirkt ieročus un kara materiālus valstīs, kas atrodas aiz dzelzs aizkara. Pēc sarunām ar Rietumu pārstāvjiem Nasers pavadīja trīs ceturtdaļstundas debatēs ar Pad. Savienības sūtni. Ēģiptes vēlēšanos iepirkt ieročus Padomju Savienībā un tās satelitvalstīs aizstāv visa arabu līga, kas paskaidro, ka Ēģipte ir spiesta spert šādu soli vienkārši tādēļ, ka Rietumi liedzas Ēģiptei nepieciešamos ieročus pārdot. Saudi Arabijas sūtnis Kairo ārzemju žurnālistiem izteicās, ka viņš neredzot nekāda iemesla, kādēļ pārējās arabu valstis nevarētu sekot Ēģiptes piemēram un iepirkt ieročus Padomju Savienībā. Kā zināms, Saudi Arabijai komūnisti ieročus un kara materiālus piedāvāja jau dažas dienas pēc tam, kad bija panākta vienošanās ar Ēģipti līdzīgā darījumā.

Kairo sarunas Ēģiptes ministru prezidenta Nasera un Rietumu lielvalstu sūtņu starpā tiek turētas vislielākā slepenībā.

Politiskie lietpratēji domā, ka Sav. Valstis, piedraudot Ēģiptei ar saimniecīskās palīdzības atraušanu, mēģinās atrunāt pēdējo no ieroču pirkšanas komūnistu bloka valstīs. Domā arī, ka, atzīstot amerikāņu plānu, Ēģipte var rēķināties ar vēl lielāku Sav. Valstu palīdzību nākotnē.

Marokas sultāns devies trimdā

Ģen. De Latūrs Marokā nepilda Francijas valdības rīkojumus

Parīzē. — Nedēļas nogalē trimdā uz Tanžēru devās Marokas sultāns Ben Arafa, kas bija spiests atstāt troni, Francijas valdībai cenšoties samierināties ar marokāņu nacionālistiem. Sultāna Ben Arafas aizbraukšana politisko krizi Marokā tomēr nav likvidējusi, jo Ben Arafa sava trona tiesības cedējis brālēnam Abdelam Hafidamo.

Dažas stundas pēc sultāna aizbraukšanas Francijas valdība izdeva ilgi nokavēto deklarāciju par saviem nākotnes nodomiem Marokā. Deklarācijā uzsvērts, ka Francijas valdība gatavojas reālizēt plānus, kas palīdzēs atjaunot Francijas un Marokas draudzību.

Kaut gan sultāns aizbraucis, stāvoklis Marokā nav tāds, kādu to varēja sagaidīt. Šeit pārmetumi pienākas Marokas militārām gubernātoram ģen. de Latūram, kas sultānam atļāva savas troņa tiesības cedēt brālēnam Abdelam Hafidamo. Šāda ģen. de Latūra rīcība nekādā gadījumā nesaskan ar Francijas valdības plāniem iecelt 3 vīru komiteju, kuras pienākums būtu pirmās Marokas valdības sastādīšana, kas, stājoties amatā, uzsāktu sarunas ar Francijas valdību par pašnoteikšanās tiesību palielināšanu Marokas protektorātā.

Ģen. de Latūra rīcība Marokas nacionālistu aprindās ir radījusi vispārēju sašutumu. Un saspīlējuma mazināšanās, ko sagaidīja tikusi. Francijas valdība starplaikā steidzas ar jaunu plānu izstrādāšanu, lai likvidētu kārtējo Marokas krizi.

Ar laiku Francijas valdība cer reālizēt savus agrākos plānus, t. i. 3 vīru komitejas iecelšanu jaunas valdības izraudzīšanai. Pagaidām tas vēl nav iespējams, jo vispirms jātiek valā no sultāna brālēna, kuram ģen. de Latūrs tik vieglprātīgi jāva pārņemt Ben Arafas funkcijas. Marokas nacionālisti jau ir paspējuši paziņot, ka nekādos apstākļos nesadarbosies ar Marokas valdību, kamēr kāds no sultāna radiem būs valdnieks Marokā.

ANGLIJĀ MIRIS LATVIEŠU PULKVEDIS

21. septembrī Londonā ar vēzi miris pulkvedis A. Bulle; apbedīts 26. septembrī latviešu nodalījumā Brukvūdas kapsētā Londonas tuvumā.

Berberu sacelšanās Marokā

Kasablankā. — Dažas dienas pēc sultāna Ben Arafas aizbraukšanas Marokas Atlasa kalnos sākās vispārēja berberu sacelšanās. Skopās ziņas, kas līdz šim pienākušas no Ziemeļafrikas, vēstī, ka tūkstošiem bruņotu berberu uzbrukuši piecām franču armijas novietnēm Marokā, franču vai nu padzenot, vai iznīcinot. Francijas valdība gan paskaidro, ka franči izsisti tikai no divām nometnēm, bet ka vēlākās ziņās tās izdevies atgūt. Smagās kaujās abas puses cietušas lielus cilvēku zaudējumus. Kritušo skaits pirmajā ziņu dienā vien sniedzoties vairākos simtos.

KOMŪNISMS IEPERINĀS VIDĒJOS AUSTRUMOS

SABIEDROTAJIEM BŪS LABI JĀPADOMĀ, KĀ TO NOVĒRST

Vēl tikai nesen Ēģiptes ministru prezidents Nasers atzinās: viņš domājis, ka visi komūnisti esot „zagli." Vērojot agrākās komūnistu neveiksmes ieperinātīes Vidējos Austrumos, var secināt, ka tāpat būs domājuši arī pārējo arabu valstu valdnieki.

Arabu zemju īpašnieki, virsnieki, moslemiešu reliģiskie vadītāji visi bija noteikti pretkomūnisti. Pēdējā laikā komūnistiem arabu pasaulē tomēr ir sekmējies labāk, kā varēja sagaidīt. Un arabi nebūt nav tie, kas būtu jāvaino sadarbībā ar komūnistiem. Kas Padomju Savienību? Vispirms Rietumu koloniālpolitika; otrkārt, Rietumu nepārprotamā draudzēšanās ar arabu pasaules lielāko ienaidnieku Izreālu.

Tas nav tīri tas, ko arabi grib panākt no Rietumiem. Rietumu koloniālpolitikas vietā arabi grib pilnīgu brīvību, Rietumu izvākšanos no Vidējiem Austrumiem, Francijas Ziemeļafriku ieskaitot. Bez tam arabi grib, lai Rietumi atbalstītu nevis Izraēlu cīņā pret arabiem, bet gan arabus cīņā pret žīdiem. Pirms apmēram viena gada Ēģipte uzsāka sarunas ar Rietumu lielvalstīm ieroču jautājumā. Ēģiptes valdība vēlējās iepirkt smagos ieročus Anglijā un Sav. Valstīs un lai pierādītu arabu lielo draudzību pret Rietumu sabiedrotajiem. Londona tai laikā jau apgādāja Ēģipti ar ieročiem, kas vismaz angļu uztverē bija pietiekami Ēģiptes aizsardzībai. Draudzības pierādīšanas dēļ vien Rietumi kavējās ar moderno strūklizniedzinātāju, smago tanku un smagās artilērijas piegādēm. Draudzības un aizsardzības vietā šie ieroči varētu tikt izlietoti agresīviem nolūkiem pret Izraēlu. Atteiksmes abu valstu starpā tai laikā bija tādas, ka agresijas iespēja likās daudz pieņemamāka nekā vēlēšanās aizsargāties. Pieprasītos ieročus Ēģipte nesaņēma arī no Sav. Valstīm.

Vašingtonas politikā valda uzskats, ka tās valstis, kas saņem militāro palīdzību no Sav. Valstīm, iestājas Rietumu aizsardzības sistēmā. Tā kā Ēģiptes valdība to nevēlējās darīt, tad Sav. Valstis atteicās Ēģipti apgādāt ar ieročiem.

Tai pašā laikā Padomju Savienība, kur vien iespējams, meklēja arabu draudzību. Apvienotās Nācijās Padomju Savienība pat izlietoja savas veto tiesības, lai noraidītu kādu lēmumu, kuru pieņemot, Ēģipte būtu bijusi spiesta atļaut Izraēlas kuģiem izmantot Suecas kanāli. Padomju Savienība palīdzēja Ēģiptei panākt vienošanos ar Rumāniju. Šīs vienošanās rezultātā Ēģipte pret savu kokvilnu saņem Rumānijas naftu. Padomju Savienība piedāvājās ierīkot Ēģiptē pirmo atomspēkstaciju, ieaicināja ministru prezidentu Naseru apmeklēt Maskavu, kā arī nosūtīja padomju delegāciju uz Kairo izteikt Kremļa komplimentus Ēģiptes valdībai.

Un tad pienāca Padomju Savienības mīlestības lielais brīdis: Ēģiptei tika piedāvāti ieroči un kara pilnīgu bumbas sprādziena iespaidu. Pirmajā acumirklī ārlietu ministrs Dalless gan drūmi paziņoja, ka Padomju Savienības piedāvājums nekādā ziņā nesaskan ar 4 lielvalstu valdību galvu Ženēvas konferences laikā ieņemto virzienu pasaules politikā, ka Padomju Savienības rīcība nepalīdzēs pamazināt saspīlējumu... Sav. Valstis tomēr nežēlojās ilgi, bet sāka ātri rīkoties. No Vašingtonas pienāca ziņa, ka amerikāņi, gatavojas pārsolīt Padomju Savienību, ka tagad arī Sav. Valstis ir gatavas apgādāt Ēģipti ieročiem. Pēc dažām dienām pienāca protests no Londonas.

Pagājušās nedēļas vidū Sav. Valstis un Anglija tomēr jau bija paspējušas panākt vienošanos ieroču jautājumā, un, proti, arabu valstīm tika paziņots, ka Rietumu sabiedrotie ir gatavi tās apgādāt ar ieročiem, kas nepieciešami robežu aizsardzībai, bet ka sabiedrotie nekādā ziņā neatbalstīs bruņošanās sacensību Vidējos Austrumos, kas saspīlējumu tikai palielinātu.

Rezultātā tātad Ēģipte no Sav. Valstīm nevar dabūt to, ko viņa grib. Smagos ieročus Ēģipte var iepirkt vienīgi komūnistu valstīs, apmaiņā pret savu kokvilnu, neparakstot nekādus līgumus. To Ēģipte ir arī izdarījusi. **Vienošanās ar komūnistu Čechoslovakiju ieroču jautājumā jau ir panākta, un, cik zināms, tad pirmais sūtījums jau atrodas ceļā uz Kairo.**

Rietumu sabiedrotajiem nu būs jāsāk pārdomāt. Vispirms jau ar komūnistu ieroču palīdzību militārais līdzsvars arabu un žīdu starpā Vidējos Austrumos būs zudis. Un šo līdzsvaru ieturēt Sav. Valstis, Anglija un Francija 1950. gadā apsolījās. Otrkārt, Padomju Savienības prestižs un popularitāte Vidējos Austrumos būs strauji auguši. Treškārt, Rietumu pasaules centieni izveidot Vidējo Austrumu aizsardzību pret komūnistu bloku būs jāatzīst par neveiksmi. Ceturtkārt, ieroči arabu rokās var nozīmēt tikai jaunus nemierus Palestīnā.

Pagājušās nedēļas nogalē, runādams Ēģiptes militārā akadēmijā, ministru prezidents Nasers izteicās, ka Ēģiptes pretizlūkošanas dienestam izdevies iegūt dokumentus, kas nepārprotami liecina, ka Izraēla esot gatvojusies iebrukt Ēģiptē. Ja Izraēla no sava nodoma toreiz atteicās, tad vienīgi tādēļ, ka baidījās no Širijas iejaukšanās. Vai ar jaunajiem komūnistu ieročiem apgādātie arabi tagad nemēģinās šīdiem atspēlēties?

VĀCIJAS APVIENOŠANA PIRMAJĀ VIETĀ

ŽENĒVAS KONFERENCEI GATAVOJOTIES

Ņujorkā. — Apvienoto Nāciju pilnsapulces laikā paralēli Apvienoto Nāciju darbam notiek arī gatavošanās četru lielvalstu ārlietu ministru konferencei, kuras sākums paredzēts 27. oktobrī Ženēvā.

Pagājušajā nedēļā Ņujorkā uz gaidāmās konferences rēķina vispirms savā starpā apspriedās Rietumu ārlietu ministri, vēlāk sastapdamies slēgtā sēdē ar Padomju Savienības ārlietu ministru Molotovu un kādā citā sēdē ar Rietumvācijas ārlietu ministru fon Brentāno. Rietumu ārlietu ministru sarunas gan, diemžēl, tika pārtrauktas nelaikā, Francijas ārlietu ministram Pinē atstājot Apvienotās Nācijas un atgriežoties Parīzē. Tomēr plāni četru lielvalstu ārlietu ministru konferencei jau ir tikpat kā pabeigti. Konference ilgs apmēram trīs nedēļas un tur iztirzās trīs problēmas:

1) Vācijas apvienošanu, 2) atbruņošanos un 3) attieksmju uzlabošana Rietumu un Austrumu starpā. Rietumu lielvalstis par svarīgāko atzīst pirmo, t. i. Vācijas apvienošanas jautājumu.

Kaut gan plāni ir iepriekš izstrādāti, Rietumi labi saprot, ka Vācijas apvienošanās jautājums būs konferences cietākais rieksts un ka pagaidām vēl nav ne mazāko cerību, ka šo riekstu izdosies pārkost. Padomju Savienība 4 lielvalstu valdību galvu konferencē, kā arī vēlākās sarunās ar Rietumvācijas kancleru un Austrumvācijas ministru prezidentu ir nepārprotami deklarējusi savu nostāju Vācijas apvienošanas jautājumā. Pad. Savienība vispirms norāda, ka tā ar Vācijas apvienošanu negrib pārsteigties. Otrkārt, Padomju Savienība nekad nevarēs atzīt apvienoto Vāciju, kas sabiedrojas ar Rietumiem. Treškārt, Padomju Savienības acīs Vācijas apvienošana panākama, vienīgi Rietumvācijai sadarbojoties ar komūnistu Austrumvāciju. Tas vien, ka Rietumvācijai tagad ir diplomātiskie sakari ar Padomju Savienību, nenozīmē Vācijas apvienošanas tuvošanos, kā to iedomājas Rietumu lielvalstis. Kopš Padomju Savienība tik veikli piešķīra pilnīgu neatkarību Austrumvācijai, ieskaitot Austrumvācijas robežu pārraudzību, Bonnas valdībai ir likts saprast, ka Vācijas klausītas divas brīvas un neatkarīgas valstis — Austrumvācija un Rietumvācija.

Līdz šim Rietumi vienmēr ir liegušies atzīt Austrumvācijas valdību. Arī pagājušā nedēļā Ņujorkā trīs Rietumu ārlietu ministri paziņoja, ka Austrumvāciju neatzīst, jo Austrumvācijas lellu valdību nevar ieskatīt par neatkarīgu. Lai izvairītos no Austrumvācijas draudiem par varbūtējo Berlīnes blokādi, **Rietumu ārlietu ministri ziņoja Padomju Savienībai, ka satiksmes traucējumu gadījumā starp Rietumvāciju un Rietumberlīni būs atbildīga Padomju Savienība, nevis Austrumvācija.**

Vācijas apvienošanas jautājumā Rietumu lielvalstis savu nostāju vēl līdz šim nav mainījušas. **Rietumi uzsver, ka vāciešiem atstājamas brīvas rokas.** Ja apvienotā Vācija vēlas iestāties Ziemeļatlantijas organizācijā, tad tas ir atļaujams. Rietumi saprot, ka agrāko piedzīvojumu dēļ Padomju Savienība dabiski baidās no apvienotās Vācijas agresijas iespējas. Lai izvairītos no šādas varbūtības, Rietumi piedāvā Padomju Savienībai Anglijas ministru prezidenta Īdena izstrādātu vispārēju Eiropas drošības plānu, kurā Ziemeļatlantijas organizācijas valstis apsolās garantēt Padomju Savienībai, ka tās nepēsies, lai Vācija nekādos apstākļos neuzbruktu Padomju Savienībai. Ņujorkā trīs Rietumu ārlietu ministri turpināja Īdena plāna iztirzāšanu, un nav ne mazāko šaubu, ka Ženēvas konferencē Rietumu lielvalstis Īdena plānu piedāvās Padomju Savienībai apmaiņā pret Vācijas apvienošanu.

Bet par spīti visiem priekšdarbiem, par spīti Padomju Savienības „sadarbošanās" politikai un tieksmēm panākt saspīlējuma mazināšanos, Vācijas apvienošanas izredzes ir gaužam vājas. Rietumu diplomāti pareģo, ka Padomju Savienība vispār izvairīsies no Vācijas apvienošanas jautājuma iztirzāšanas, mudinot Rietumu ārlietu ministrus uzsākt konferences darba kārtības tālāko jautājumu apspriešanu.

Pad. Savienība gatavojas sadarboties atbruņošanās jautājumā

Stasens pārliecināts, ka Padomju Savienības valdība gatava atbalstīt Sav. Valstu prezidenta ģen. Eizenhauera Ženēvas priekšlikumu apmainīties militāro novietņu plāniem ar Padomju Savienību.

AN Ņujorkā. — Pēc garākām sarunām ar Padomju Savienības pārstāvi Apvienoto Nāciju atbruņošanās apakškomitejā Sav. Valstu prezidenta Eizenhauera personiskais padomnieks atbruņošanās jautājumos Harolds Stasens paziņoja, ka pašreiz vairāk kā jebkad agrāk pastāvot iespēja, ka Padomju Savienība varētu atbalstīt prezidenta Eizenhauera Ženēvas priekšlikumu apmainīties militāro novietņu plāniem ar Padomju Savienību, kā arī ļaut otras valsts izlūklidmašīnām pārbaudīt bruņošanos no gaisa. Sav. Valstis ar apmierinājumu konstatē, ka Stasena sarunas ar padomju delegātu Sobolevu ir devušas labākus rezultātus nekā visa atbruņošanās apakškomitejas darbība kopā. Stasens ir pārliecināts, ka Padomju Savienības pievienošanās Eizenhauera plāniem ir pirmais konkrētais solis ceļā uz vispārēju atbruņošanos un ilgstošu un patiesu mieru. Kaut arī galīgā Padomju Savienības valdības atbilde militāro novietņu plānu apmaiņā nav vēl saņemta, Stasens to sagaida pienākam vistuvākā laikā.

VĀC LĪDZEKĻUS LATVIEŠU NAMAM

Cīkāgas latviešu nama padomes 1. sēdē, kad atklāja ziedojumu vākšanas akciju Nama fondam. Galda galā stāv padomes priekšsēdis V. Vīksniņš. K. Kalngara foto

AUDZĒKŅU VAKARS

Operdziedoņa J. Niedras 4. audzēkņu vakars notiks 16. oktobrī, plkst 7 vakarā Toronto sv. Andreja baznīcas zālē. Piedalīsies 9 audzēkņi un uzvedīs skatu no Čaikovska operas Jevgēņijs Oņegins.

J. Niedra 8. oktobrī, plkst. 7.30 dzedās CFRB raidītājā — 1010,

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

KAUT VIENU DOLARU...

GEORGS ODIŅŠ, DV ASV VALDES LOCEKLIS.

Daugavas Vanagu līdzekļu vākšanas akcija Savienotajās Valstīs sākusies apstākļos, kur divi jauni faktori liek par šo akciju rakstīt.

Viens no šiem faktoriem ir — nezināmā latviešu bēgļu nākotne Vācijā, ko var negatīvi ietekmēt Bonnas un Maskavas nolīgums par diplomātisko attieksmju atjaunošanu. Arī Austrijā politiskais bēgļu stāvoklis pasliktinājies, un visa brīvā pasaule tiek atspiesta defensīvā. Mūsu atbilde var būt tikai viena: vēl vairāk parādīt solidaritāti, nevis samazinot, bet gan pavairojot pūles līdzekļu sagādei, galvenokārt Vācijā esošo invalīdu un slimo atbalstam. Tā būs ne tikvien materiāla vērtība, bet arī morāls atspaids „koeksistences un repatriācijas ērā."

Otrs faktors, par ko nākas runāt, ir Vācijā dibinātās Latviešu kara invalīdu apvienības uzsaukums apkārtrakstos un presē, kurā starp citu minēts, ka Daugavas Vanagu organizācijas līdzekļu sadale esot nepareiza.

Uz pirmo acu uzmetienu apstākļu nepazinējos tas neviļus var izraisīt domu: jā, kāpēc tad ziedot? Taisni tādēļ par šo jautājumu nākas nopietni runāt, lietas ir jāsaredz īstajā gaismā un jāsauc īstajos vārdos.

Vispirms — tiek lietota vienkārša īsa fraze, bez jebkādiem faktiem vai argumentiem. Tas ir viegli un neatbildīgi, šādā veidā diskriminēt mūsu trimdas organizācijas. Protams, nevarētu būt iebildumu pret sabiedrības uzmanības pievēršanu nepareizībām, ja tādas būtu tiešām notikušas. Bet — kur būtu notikušas nepareizības līdzekļu sadalē, uz to LKIA atbildi pallek parādā. Nemin arī, kur tas būtu noticis, aprobežojoties ar apgalvojumu, ka [illegible] cija kā tāda. Tā kā Amerikas kontinentā līdz šim vienmēr saņemtī kārtīgi norēķini no Vācijas un Austrijas ziedojumu saņēmējiem, tad līdz šim šaubu par ziedojumu sadales integritāti nav bijis. Vai vaina būtu meklējama Amerikas vai citu kontinentu DV organizācijās? Tā kā šis apgalvojums nāk no Vācijas no invalīdu grupas, tad varētu domāt, ka invalīdi līdz šim nav vispār bijuši iesaistīti DV aprūpes darbā — bet no pašu LKIA viru uzsaukuma presē redzams, ka LKIA sastāv no 87 biedriem un 4 biedriem veicinātājiem. Vācijā ir turpat tūkstotis aprūpējamo DV organizācijas biedru un tie vienmēr izteikuši tikai atzinību par aprūpes darbu. Vadošos DV organizācijas posteņos no laika gala bijuši invalīdi — Vācijā A. Bērziņš (Aprūpes biroja vadītājs), V. Reimanis, A. Mežals, Amerikā — Henrijs Bagātais, Donats Maļinovskis un vēl citi.

Bet vēl vairāk — LKIA dibinātāji un amata vīri paši savā uzsaukumā apgalvo, ka ļoprojām ir DV biedri. Kā tādi viņi delegātu sanāksmēs Vācijā kaldinājuši aprūpes plānu, un LKIA priekšnieks Ancāns turklāt bijis līdz pat 1954. gada augustam ilgus gadus centrālās valdes loceklis. Ja pašķirstām latviešu preses izdevumus par pagājušo laiku, tad ļoti bieži uzdursimies un LKIA amatvīru vārdiem, kas reprezentējušies ar DV aprūpes darbu un to slavējuši. No kura laika tad būtu sākušās neparelzības? Vai kopš 1954. gada, kad LKIA priekšnieks nav vairs DV Vācijas valdē? Bet kopš tā laika pagājis tikko gads, un tas ir tik pārskatāms, ka par šo laiku minēt faktus nenāktos grūti, ja to nopietni vēlētos. Bet kā lietas tiek nostādītas tagad, tā ir operēšana ar tukšiem sauklīem. Vai tas ir mēģinājums ziedojumu vākšanu veicināt vai sabotēt? Vai varbūt tā ir nelaimīga sagadīšanās, ka ar šiem apgalvojumiem nāk ziedojumu vākšanas akcijas laikā Amerikas kontinentā?

Tiem, kas līdz šim bijuši kūtri un negribīgi ziedotāji, katra kritika dos iegansta no ziedojumu domāts nopietni domājošiem trimdiniekiem, kas paši var talsīt secinājumus, cik katra kritika ir lietiška un par cik tā ir demagoģiska.

Tādēļ lūgums tiem, kas pazīst DV aprūpes darba organizāciju un līdzšinējos panākumus — kaut vienu dolaru ziedot Vācijas un Austrijas aprūpējamo materiālam un morālam atbalstam pret tvērienu no austrumiem.

KAUT VAI
$1.00
ZIEMSVĒTKU
AKCIJAI

DĀRZKOPJI IEVĀC BAGĀTĪGU RAŽU

Ciemos pie Nikolaja Grīnberga

SAUSĀ VASARA UN VĒJA BRĀZMAS SAGĀDĀ RŪPES AUGĻKOPJIEM. — NAV KUR LIKT PĪĶUS. — VAI AUGĻKOPĪBA IENESĪGĀKA PAR LOPKOPĪBU? — RŪPNĪCAS DĀRZU VIETĀ.

Šovasar skaistais un siltais septembris devis dabas skaistuma cienītājiem labu izdevību pastaigām parkos un izbraucienos ārpus pilsētām. Tiem, kas devās Niagaras pussalas virzienā, augļu dārzu rajonos, nevarēja palikt nemanīta lielā rosība un darbs dārzos, novācot ražu. Vairāki apkārtnes tautieši un skolnieki pa nedēļas nogalēm tika pie sava lieka dolara, jo piepalīdzīgas rokas augļu noņemšanā bija vajadzīgas visur. Daudzi vēl nezinās, ka še, Niagaras — St. Katerīnas augļu rajonā, ir iepirkuši īpašumus un „roku izmēģina" arī latvieši. Tā kādā svētdienā iegriežos netālu no Virdžilas centra tautieša Nikolaja Grīnberga sētā, kas pagājušā gadā sācis šāda veida saimniekošanu.

Laipnais saimnieks neliedza savus paskaidrojumus par iegūto pieredzi, paša dārzos strādājot un savu otro ražu ievācot. Pārrunās noskaidroju, ka Latvijā viņš bijis lauksaimnieks Rīgas apriņķa Zaubes pagastā. Vācijā, amerikāņu joslā, Veisenburgas nometnē kopā ar savu ģimeni vadījis pēckara dienas, vērojot turienes lauksaimniekku darbu un paņēmienus.

1949. gadā izceļojis uz Kanadu, nonākot darbā Jaunskotijā, kur savas gaitas sācis okeana krastā, turienes atstātajās farmās, koku zāģētavās un zvejnieku — lielo okeana vēžu ķērāju sabiedrībā.

1951. gadā pārcēlies uz Virdžilu un sācis srādāt augļu farmā, kur arī viņa lielajai ģimenei bijusi iespēja sezonas laikā pastrādāt. Trijos gados, strādādams augļu dārzos, novērojis un iepazinies ar apkārtnes zemi un savdabīgajiem saimniekošanas paņēmieniem, līdz pagājušā gada vasarā pats iepircis 10 akru lielu dārzu saimniecību ar dzīvojamo ēku, traktoru un pārējo inventāru, maksājot par to 12.500,- dolaru. G. aizrāda, ka ar lielu uzmanību jāizpētot pērkamā īpašuma zeme; tā nedrīkstot būt smaga un mitra, jo tad derīga tikai vīnogām un plūmēm, kas tirgum maz noder, ienes vismazāk peļņas. Jāizvēlas vieglas smilts zeme, kur labi aug arī pārējie augļu koki. Šādā zemē var audzēt arī zemenes, kas dod labu peļņu, un šovasar vienu, otru augļkopi izglābušas no materiālajiem sarežģījumiem. Viņam šogad bijis tikai 2000 zemeņu stādu, bet ieņēmis par ogām 700 dolaru. Iegādājoties augļu farmu, jāskatās arī, cik veci ir augļu kociņi. Vislabāki esot jaunie 5-6 gadus vecie augļu koki, no kuriem var ieņemt līdz 2000 dolaru par katru akru. Liela nozīme arī retināšanai, bet augļkopjiem jārēķinās, ka augļu kokiem „mūžs" ir 15 gadu. Tāpēc arī vienu otru saimniecību, lielu un ar veciem kokiem varot nopirkt par lētu naudu ar mazu ieguldījumu, bet tad jāsagatavojas lieliem izdevumiem un pūlēm, lai uzlabotu zemes struktūru un dārzu savestu kārtībā.

Labi iekopts dārzs resp. gruntsgabals arī bez dzīvojamās mājas maksājot 1000 dolaru akrā. Nekustamu īpašumu pārdevēji arī cenšoties slēgt darījumus ar tādiem pircējiem, kam jau zināma prakse un piedzīvojumi augļkopībā, lai izbēgtu gadījumiem, kad jaunais īpašnieks, noņēmis pirmo ražu, saņem iemaksāto naudu atpakaļ un pamet īpašumu, tā nodarot zaudējumus, sabojājot kociņus un zemi.

Kad saimnieks mani ved pa savu dārzu, kur garās rindās aizstieptas augļu kociņi — bumbieres, smagiem, pilniem zariem, ābeles (tām viņš piešķirot maz vērības, jo audzējot tikai savām vajadzībām), pīči, ķirši, plūmes — jautāju, kā viņš ar visu šo kociņu apkopšanu tiek galā, un kad visu to izdara?

Saņemu atbildi, ka visi viņa četri bērni ir tādā vecumā, ka var labi palīdzēt vasaras brīvlaikā. Tā kā klimats šeit mitrs un ziemas maigas, zaru izgriešanu varot veikt arī ziemas mēnešos.

Jautāju, kur viņš liek noņemto ražu, kur pārdod, un cik par atliecīgiem augļiem maksā? — Tuvākā savāktuve esot Virdžilā, kur grozos aizved noņemtos augļus. No turienes tie nonāk saldētavās vai tirgū. Izdevīgi esot noslēgt kontraktu ar augļu pārstrādāšanas fabrikām, jo tad jau iepriekš zināms, kur savu ražu likt. Šovasar ar karsto laiku bijis liels augļu sastrēgums, sevišķi ar pīčiem, kas ātri nogatavojušies un arī grūti uzglabājami. Tā daudzas augļu konservēšanas fabrikas, kaut arī strādājot pastiprinātā tempā, nespējušas visus pievestos pīčus konservēt, tā ka daļa augļu bijusi jānoraksta zaudējumos. Tapat šīs vasaras vētras aplauzušas augļu koku zarus un nodarījušas lielus zaudējumus.

Noskaidroju, ka visas plūmju un ķiršu šķirnes neder konservēšanai, bet tikai dažas, tā ka pārējās pārdot ir samērā grūti. Runājot par cenām, ko saņem audzētāji, tad izrādās, ka par agrajiem bumbieriem konservēšanas fabrikas maksā 90-100 dolaru par to., bet par vēlīnajiem cena ir 50 dol.. St Katerīnas tuvumā daži uzņēmīgi latvieši — augļkopji nopirkuši smago auto un aizvedot augļus tālāk uz ziemeļiem, kur paši sava dārza augļus pārdodot tieši patērētājiem.

Sākot ar pagājušo gadu, visi augļkopji organizējušies kopējā pīču apdzētāju apvienībā ar apgabala centru St. Katerīnā. Apvienības uzdevums — sekmēt visiem līdzekļiem augļu korrektu pārdošanu, rūpējoties par cenām un labu tirgu. Šī organizācija paturot arī

(Nobeigums 4. lpp.)

KANADĀ

TORONTO

Latviešu akadēmiskā saime Toronto sestdien, 30. septembrī bija pulcējusies [illegible] skaitā sv. AnlU 36. gada svētkus.

Svinīgo aktu ievadīja Toronto korporāciju kopas pārstāvja O. Dzērvīša uzruna un kopīgi nodziedāts Dievs, svētī Latviju. Akadēmisko runu teica prof. Dr. B. Kokins par tematu Mūsdienu problēmas intellektuālā skatījumā. Savu runu profesors iesāka ar Ģētes Fausta vārdiem, ka tas, ko mēs zinām, — tā mums nevajag, bet to, ko mums vajag, to mēs nezinām, aprādīdams, ka šai zinātnes un technikas laikmetā, kad cilvēks savās rokās tur atombumbas un ūdeņražbumbas noslēpumu, ir izpētījis un konstruējis vissarežģītākās mašīnas, ir pārvarējis tālumu, dziļumu un augstumu, tomēr visneizpētītākais un nepazītākais ir palicis pats cilvēks.

Aktu noslēdza ar Gaudeamus igitur Sekojošā koncerta daļā H. Pētersone deklamēja L. Bērziņa Latvijas universitātei un vīru dubultkvartets Kalvis J. Dzeguzes vadībā dziedāja 4 programmā paredzētās dziesmas un, kā parasti, piedevas.

Darba pārslodzes un veselības apstākļu dēļ komp. T. Ķeniņš 1. ev. lut. draudzes kora vadību pagaidām nodevis diriģentam A. Strombergam. Savu kārtējo darbu konservātorijā un privāti T. Ķeniņš turpinās kā līdz šim.

LMMK gadskārtējā medību sezonas atklāšanas balle notiks 28. oktobrī, pl. 8, 10 Lansdowne Ave, Toronto (Assambley Hall telpās). Lūgti visi biedri un to paziņas.

Atjaunotas arī regulārās ikmēnešu biedru sanāksmes, 123 Huron St., DV namā. Pirmā sanāksme ceturtdien, 13. oktobrī, plkst. 8 vakarā. Turpmākās sanāksmes notiks katra mēneša pirmā ceturtdienā.

Medību atļauju iegādei attiecīgos pagastos jāpieteicas 30. okt. no pl. 2-4 pp., 123 Huron St., kur dežurēs valdes locekļi.

Kolējai municijas iegādei biedri lūgti pieteikties pie A. Salnāja, LL 3773 vai pie V. Freiberga, LL 7166.

Biedri lūgti ziņot par adresu maiņām sekretāram E. Zvaigznem, KE 3875.

Jaunsen laikrakstos parādījās Saulaines pārvaldes brīdinājumi latviešiem, kas sākuši zivis ķert ar neatļautu sprāgstvielu palīdzību.

Kā Saulainē, tā arī Sidrabenē liels kaŗš reizēm bijis jāizcīna ar pudeļu dauzītājiem un sabiedrisko mantu bojātājiem. Bet izrādās, ka ar to vien nepietiek: latviešu vidū mantu uzskata par savu un to pievāc. Tā Sidrabenē vasarā no neaizslēgtām telpām pazudušas sabiedrības mantas. Pat baznīca nav vairs pasargāta no zagļiem, jo nupat Sv. Andreja baznīcā pazuduši saliekamie drēbju pakaramie sastatņi, pazudušas arī lielākā skaitā latviešu skaņu plates. Šie notikumi prasa stingru sabiedrības nostāju pret negodīgajiem tautiešiem.

Pagājušajā pavasarī Sv. Andreja baznīcas apkalpotājs ievēroja, ka pie baznīcas dienvidu ieejas zem laukā esošām kāpnēm sācis mitināties kādi klaidonis. Nelūgtam ciemiņam „dzīvoklis" toreiz „uzteikts" Izrādās, ka minētā vieta iepatikusi vēl kādam citam saulesbrālim, kas tur bija iekārtojies uz dzīvi. Apkalpotājs tomēr, „saimniekam" mājās neesot, izmetis no patrepes nelielo matraci u. c. krāmus. Par to apvainojies,, dzīvokļa saimnieks", kas ieradies baznīcā un prasījis pēc mācītāja, izsakot apkalpotājam pārmetumus par viņa matraces izmešanu. Tās pašas dienas vakarā, pārbaudot patrepi, tur atrasts atkal jauns „īrnieks", kurš, kad piedraudēts ziņot policijai, aizlaidies, atstājot savu mēteli, kas tur atrodas vēl šodien. Policija par šiem „īrniekiem" neliekas ne zinis un uz aicinājumu neierodas.

HAMILTONĀ

Hamiltonas draudžu un sabiedrisko organizāciju izziņotā ziedojumu vākšanas akcija traģiskā nāvē miruša komponista V. Lindes atraitnes un bērnu atbalstam beigusies. Kopā sanācis 345 dol., kas 25. septembrī nodoti L. Lindei Niagārā.

Hamiltonas pilsētas ielu autobusu sabiedrība pavisam nodarbina 345 autobusu vadītājus. No tiem liela daļa ir ārzemnieki — holandieši, itālieši, poļi un astoņi latvieši. Pēdējā laikā pievienojušies vēl divi latvieši — Edgars Veldre un Juris Beģis. Sevišķi daudz vadītāju tika pieņemti vasarā, bet arī tagad vēl turpinās jaunu pieņemšana un apmācība. Augstākais atalgojums $1.57 stundā. J. G.

Kultūras dienas atklās Hamiltonā

Latviešu Kultūras dienu Kanadā atklāšana notiks Hamiltonā sestdien, 8. oktobrī, pl. 6 p. p. Centenary baznīcas lielajā zālē Main St. pie James ielas. Tās atklās LNAK kultūras un izglītības nozares vadītājs Dr. H. Tichovskis. Pēc tam rakstnieku vakars, kurā ar saviem darbiem piedalīsies: M. Andžāne, I. Gubiņa, A. Lūsis, K. Strods, Ed. Freimanis, A. Voitkus, Dz. Freimanis un citi, iespējams, arī I. Grebzde. Tajās pašās telpās pēc rakstnieku vakara atklās mākslas un daiļamatniecības izstādi. Izstādē ar darbiem piedalās: gleznotāji Ed. Dzenis, Jānis Kuga, A. Brūvelis, Ēriks Dzenis, Edgars Krūmiņš, K. Langenfelds, Pēteris Kārkliņš, V. Reinholds, Alise Kalniņa, Arn. Nulītis, D. Miezājs un J. Deksnis, kā arī skulptori — Aug. Kapmanis, Hugo Mercs un J. Rapša — Kanadas latviešu mākslinieku apvienības biedri. Bez viņiem piedalīsies arī biedri veicinātāji. Pavisam būs izstādīti ap 50 darbu.

Daiļamatniecības nodaļā būs audumi, sudrabkalumi, keramika, kokgriezumi un citi.

Cels 9 stāvu garāžu

Arvien smagāka Toronto pilsētā kļūst auto novietošanas problēma, un pilsētas valde bieži vien spiesta nodarboties ar šo jautājumu. Vienā no pēdējām sēdēm pieņemts modernas, mēchanizētas, 9 stāvu augstas auto garāžas projekts, kur varēs novietot 500 mašīnas. Tā būs pirmā šāda veida celtne Kanadā un atradīsies University un Wellington ielu rajonā.

ADRESES MAIŅA

LSCS prezidija un sekretariāta jaunā adrese — Alfons Kalns, 1599 Bathurst St., Apt. 19, Toronto 10, Ontario.

Jauniešu bandas sāk terrorizēt Toronto

Toronto jaunieši sākuši staigāt Čikāgas padibeņu pēdās. Jau vairākkārt organizētas grupas izprovocējušās sadursmes ar policistiem un nežēlīgi izrēķinājušās savā starpā.

neapvaldīti, ka pilnīgi bez iemesla uzbrukuši garāmgājējiem un tos brutāli aizkāruši un sadauzījuši.

Nesen kāda maza sabiedrība — 3 precēti pāri, iznākuši no restorāna un devušies uz priekšu pa Concord aveniju. Visi savā starpā priecīgi sarunājušies un smējušies. Pēkšņi kāds jaunietis, kurš atradies tuvumā, uzbrēcis, lai izbeidz smieties, bet viņa norādījumu neviens nav ievērojis. Tad vienam no vīriešiem uz muguras uzlēcis kāds jaunietis un sācis to apstrādāt dūrēm, pēc tam spārdīt kājām. Tai pašā laikā kā no zemes izauguši saradušies pavisam kādi 10 jaunieši, kuri ne tikvien kā piekāvuši vīrus, bet arī sievas, speŗot tām ar kājām gan pa seju, gan vēderu. Vienai izdevies izrauties un aizskriet pie tuvumā pamanītā policista. To pamanot, jaunieši salēkuši jaunākā modeļa automašīnās un smiedamies aizbraukuši. Viens no jauniešiem spārdījis nogāzto sievieti ar tādu sadistisku brutālitāti, ka, policistam tuvojoties, pārējie tikai ar pūlēm viņu aizrāvuši no upura.

Tai pašā dienā uz Manning avenijas, tikai pāris blokus no College ielas, huligāni uzbrukuši 3 jaunkanadiešiem — itāliešiem un tos smagi piekāvuši, kā arī sadūruši nažiem.

Vairākas stundas pēc notikumiem policija apcietinājusi vismaz 7 vainīgos, no kuriem gan neviens nav paturēts apcietinājumā, bet tie atbrīvoti pret 1000 dol. (katram) drošības naudas iemaksu.

Daži no cietušiem tikuši vieglāk cauri, bet citiem bijis jāuzmeklē ārsts un pat jāpaliek slimnīcā.

GENERĀLKONSULS Mr. R. N. BRYSON

Toronto, tel. GE 2707
114 DANFORTH AVE

KONSULS VILIS TOMSONS

Tel. RE 8-7798, MONTREAL, P.Q.
5210 VICTORIA AVE, APT. 16

ĢIMNAZIJAS ATBALSTĪŠANAI

Latviešu jaunatnes pulciņa Lāpas biedrs dibinātājs un valdes loceklis Voldemārs Bebris, ko daudzi latvieši pazīst no viņa darbošanās apdrošināšanas nozarē, lai sekmētu centienus latviešu valodas un kultūras saglabāšanai, piesūtījis Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas vecāku padomes sekretāram M. Čulītim ziedojumu naudā līdz ar šādu aicinājumu latviešu sabiedrībai: „Zinot, ka latviešu ģimnazija cīnās ar materiālām grūtībām, nododu 15 dolaru tās rīcībā un aicinu visus Toronto latviešu darbiniekus, it sevišķi saimnieciskos, piedalīties ģimnazijas atbalstīšanā, nosūtot ziedojumus skolas vecāku padomes sekretāram A. Čulītim, 105 Kenwood Ave, Apt. 23, Toronto 10, Ont. Ziedojumus vēlams nosūtīt divu nedēļu laikā.

PATEICĪBA

LMMK valde izsaka sirsnīgu pateicību 10. sep. māla baložu ekstērno saušanas sacīkšu balvu ziedotājiem — Puntuļa, Frīdenberga, Kravja, Dīzenbacha, Plavnieka un Lietrana kungiem. Balvas veicināja spraigo sacensību labo izdošanos. Sirsnīgs paldies! Valde

LASĪTĀJU VĒSTULES

VAI 2 IZSTĀDES IR LIETDERĪGAS?

LA redakcijai: Pirms dažiem gadiem hamiltonieši daudz veica strīdēšanās un nesaticības laukā. Kopš neilga laika šeit ir nodibinājies miers un saticība. Tās rezultātā veikti un iecerēti vairāki lieli, visiem kopā veicami darbi, piem., kopēja baznīca un arī kopā rīkotās kultūras dienas. Dažiem tomēr šī saticība ir provinciāla. Neprasana dzīvot un, tāpēc steigšus vien līdz ar kultūras dienu sarīkojumiem nes uz Hamiltonu paraugu, kā dzīvot: ja viens rīko izstādi, tad tūlīt — un vislabāk vēl pirms tās — jārīko otra.

Mēs Hamiltonā līdz šim bijām iztikuši bez tām, tagad tā labuma būs tik daudz, ka vairs nepaspēsim visas apskatīt.

A. N. Hamiltonā

EIZENHAUERA SLIMĪBA UN BIRŽAS KRACHS

LA redakcijai: Dzirdams, ka Eizenhauera saslimšana dažiem uzņēmumiem nodarījusi miljoniem dolaru zaudējumu, jo paredzot, ka Eizenhauers nākošajās vēlēšanās vairs nekandidēs, viņiem aptrūkās atbalsta valdībā. Ko tas nozīmē? Tikai vienu — ka vēl joprojām nav atrasta ideālā valsts forma, kur nebūtu onkuļošanas, kukuļošanas un kliķes gara.

T. P., Ņujorkā

Sarīkojumu kalendārs Toronto

8. oktobrī, plkst. 6 sv. Andreja baznīcas zālē ģimnazijas audzēkņu vakars.
16. oktobrī sv. Andreja baznīcas zālē vijolnieka Alfrēda Ziversa koncerts.
21. oktobrī DV Rudens balle, 62 Claremont St.
22. oktobrī I. Kajakas – Ķeniņas ritmo-plastikas skolas auzdēkņu vakars Sv. Andreja baznīcā.
23. oktobrī Toronto latviešu baptistu draudzes gada svētki ar Dr. K. Lejasmeijeru kā galveno runātāju, Walmer Rd. baptistu bcā.
28. oktobrī Latviešu mednieku un makšķernieku kopas sezonas atklāšanas balle, Assambley Hall, 10 Lansdowne Ave.
5. novembrī — Elzas Žebranskas koncerts komercskolas zālē — Shaw ielā.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt.
Nelūgtetos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūti. atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

DAUGAVAS VANAGI

Hamiltonas DV nodaļas 5 gadu svētki

DV Hamiltonas nodaļas 5 gadu darbības atceres vakars notiks sestdien, 15. oktobrī, plkst. 6 pp. Royal Cannought hotela Kristalla zālē. To ar svētbrīdi ievadīs māc. E. Pavasars. Par latviešu karaviru likteni Kurzemē pēc kapitulācijas stāstīs E. Šķobe no Toronto.

Palīdzības diena Čikāgā

Daugavas Vanagu apvienība Čikāgā rīko š. g. 8 oktobrī 1335. N. California Ave., Dr. Hertz Community Home telpās gadskārtējo Palīdzības dienu. Sākums plkst. 7.00. Mantu loterija. Lozes cena $0,25. Deja. Ieeja $1,50 no personas, ieskaitot nodokli. Atspirdzinājumu bufete. Sarīkojuma atlikums palīdzības darbam.

Galdiņi iepriekš pieprasāmi pie A. Eglāja pa tālruni CO-1-8218.

DV valde.

Aktu ar dziesmām kuplinās HLB koris dir. J. Cīrula vadībā. Pie DV karogiem goda sardzē stāvēs Hamiltonas skauti un gaidas.

Apm. plkst. 8 pp. turpat notiks saviesīgs vakars, ko iesāks ar polonēzi, to vadīs M. Kuncāna. Būs atsevišķi galdiņi, amerikāņu loterija, bufete, Franks Benny un viņa slavenais orķestris. Ieeja $1.50 no personas.

Uz redzēšanos DV svētkos Hamiltonā.

PAZIŅOJUMS

Ziemassvētku akcijas komitejas kārtējā dežūra katru piektdienu no pl. 6.30 līdz 9.iem vakarā. Minētā laikā var saņemt ziedojumu sarakstus, kā arī nodot ziedojumus. Toronto DV nodaļas biedri var arī nokārtot savus maksājumus.

Visi laipni gaidīti.

Toronto DV
Ziemassvētku akcijas komiteja.

ZEM ZVAIGŽŅOTĀ KAROGA

Latvieši Takomā kļūst amerikāņi

Konstitūcijas nedēļas ietvaros ap 500 jauno ASV pavalstnieku un daudzi citi skaistajā Wright parkā piedalījās Amerikāņu dienas svinībās.

Šīs dienas sākums ir skatāms pirms 168 gadiem 17. septembrī, kad Benjamins Franklins, Džeims Medisons un Aleksandrs Hamiltons Filadelfijā izstrādāja pirmo konstitūciju 13 valstīm. Visas ASV mērogā Amerikāņu dienu plašāk sāka atzīmēt tikai pirms 17 gadiem.

Katru gadu Amerikāņu dienu oficiāli izsludina ASV prezidents, un jaunie pavalstnieki, pulcējoties vienkopus šīm svinībām, kopējī atkārto savu uzticības solījumu ASV.

461 jauno ASV pavalstnieku no 38 valstīm pārstāvēja vāciete Dr. Ilze-Lore Gaudics, izsakot pateicību ASV par laipno uzņemšanu un sniegto brīvību.

Ojārs Krauja... Marguerite Josephine Velasquez... Orest Muzyczysyzyn u. c. vārdus šoreiz varēja lasīt jauno pavalstnieku sarakstā, kas samesti lielajā ASV „gulša katlā." ņemot no katras tautības pa drusciņai. Jauno pavalstnieku vidū ir 86 vācieši, 59 kanādieši, trešā vietā latvieši ar 41. Nākošajā lielākā grupā bija 22 norvēģi un 18 poļi. 17. vietā ierindojās igauņi — 7, un pašā pēdējā lietuvieši — 1.

Amerikāņu dienas svinības rīkoka Takomas pilsētas un Pierce County amerikānizācijas koncils, saziņā ar 33 dažādām veterānu un citām patriotiskām organizācijām.

ASV pavalstniecību pēdējā gadā ieguvuši: Ilmārs Miķelsons, Aldons Ābers, Ojārs Krauja, Hermīne M. V. Krauja, Richards A. Krauja, Edmunds G. Mačs, Harijs G. Kapeiķis, Zelma L. Ose, Augusts Osis, Emīls Lūsis, Ilga E. Lūse, Lydia James, Gvido Jekkals, Arvīda Jekkala, Igo Jekkals, Francis Teivāns, Ivars Brasliņš, Harry T. Linde, Verners Brols, Edvīns J. D. Apsītis, Mirdza E. W. Alberta, Uga Alberts, Arnolds Kēse, Zenta Kēse, Jevgenijs Zelcs, Indulis Tobiass, Arvīds Āboliņš, Dzintra Ilga Āboliņa, Olga Āboliņa, Alfrēds Rolavs, Marija Rolava, Elvīra Purgale, Herta J. Burkēvica, Jānis J. Burkēvics, Emma Laukere, Arturs Velķeris, Mirdza Āboliņa, Robert Taylor (bij. Jaunzemis), Arvīds Kapeiķis, Ādolfs Kārlis Būmanis un Dorotheo Deksnienieka.

Līdz šim ASV pavalstniecību ieguvuši jau 72 no 352 Takomas latviešiem, pie kam šogad bija visaugstākais procents. G. A.

Latvijas Amerikā
Hamiltonā
abonēšanas maksu, studinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

ZIEDOSIM STUNDAS ALGU TRŪKUMCIETĒJIEM

Ziedojumi iemaksājami:

ASV:
DV ASV kasierim 31-43 Steinway, St. Long Island City 3, N. Y. vai vietējās DV apvienības

KANADĀ:
DV KV kasierim: Mr. V. Curiškis, 46 Aberdeen Ave, Toronto, Ont. vai vietējās DV nodaļās

Ziedojumus lūdzam iemaksāt regulāri

DV ASV valde, DV KV valde

JAUKI DZĪVOT VECAUCĒ...

Latviešu studenti Ontario lauksaimniecības kolledžā

Iebraucot pa 6. ceļu no dienvidu puses Gvelfā, jāšķērso Ontario lauksaimniecības kolledžas teritorija. Pa labi redzams glīts plašs zālājs, bet augstāk liela ēka, kur mitinās kolledža. Šo kolledžu apzīmē parasti ar burtiem O. A. C. (Ontario Agricultural College). Turpat tuvumā atrodas mājturības institūts sievietēm. Šis institūts ir kolledžas nozare.

Otrā pusē ceļam atrodas Ontario veterinārā kolledža, jeb, kā to parasti apzīmē ar burtiem — O. V. C. Abas šīs kolledžas piederīgas pie Toronto Universitātes, bet autonomija tām ir liela. Lauksaimniecības kolledža sadarbojas ar veterināro kolledžu. Šo abu kolledžu mācību spēki lasa lekcijas attiecīgos priekšmetos, kā vienas, tā otras kolledžas studentiem.

OAC pieder 1050 akru zemes. Kolledžas novietojums vien aizņem 125 akri. Katrai katedrai ir sava ēka ar auditorijām un laborātorijām. Administrācijas ēkā ir arī studentu mītnes. Tur ir sporta zāle un peldbaseins, kur studenti visu ziemu var peldēties, tāpat liela slidotava zem jumta, kas darbojas abus semestrus. Studentu praktiskām apmācībām kolledžā ir diezgan daudz lopu, siltumnīcu darbnīcu, pienotava, ar mācības līdzekļiem bagātīgi apgādātas laborātorijas, filmas un bibliotēka.

OAC ir dibināta 1874. gadā, un kopš 1898. gada OAC ir četrgadīgs kurss. Pēc šī kursa beigšanas piešķir B. S. A. grādu (Bachelor of Science of Agrikulture). Lai iegūtu maģistra grādu, jāstudē vēl 1-2 gadi un jāizstrādā zinātnisks darbs.

Pie šīs kolledžas pastāv arī divgadīgs kurss, kurš domāts praktiskajiem lauksaimniekiem. Šo kursu var pielīdzināt Latvijas divgadīgajām lauksaimniecības skolām.

Vēl pie OAC organizē īsus kursus (1 ned. — 3 mēn.) piensaimniecībā, putnkopībā, augļkopībā, biškopībā, puķkopībā, daildārzniecībā, kooperācijā, u. tt.. Vasarā ir arī 5 nedēļu kursi skolotājiem.

OAC veic arī lielu darbu agronomiskajā palīdzībā. Lauksaimnieku iesūtītos zemes paraugus analizē par brīvu, tāpat vasarās rīko dažādus demonstrējumus tā saucamajās „farmeru dienās", kad kolledžā ierodas tūkstošiem ļaužu no plašas apkārtnes. Tāpat šī kolledža veic arī pētnieciības darbus un izdod par brīvu lauksaimniecības literatūru.

Pirmajos divos gados kurss visiem studentiem ir vienāds. Trešajā gadā tas zarojas atsevišķās nozarēs. Beidzot otro mācības gadu, katram studentam jāizvēlas nozare, kurā viņš grib speciālizēties.

Agr. E. Reinbergs apskata farmas laukus

Pirmajā gadā māca lopkopību, botaniku, neorganisko ķīmiju, angļu literatūru, publisko runāšanu un žurnālistiku, fiziku zooloģiju un putnkopību.

Studenti dabū arī labi praktizēties atsevišķajās nozarēs, sevišķi tas jāsaka par lopkopību. Šo kolledžu beigušie var strādāt kā rajona agronomi, skolotāji, izmēģinājumu stacijās, lauksaimniecības mašīnu fabrikās, mākslīgo mēslu fabrikās, lauksaimniecības produktu pārstrādāšanas fabrikās, tirdzniecībā un dažādās citās speciālās nozarēs.

Mācību gads kolledžā ir 7½ mēnešus garš, un skolas maksa ir ļoti lēta. Kanada pavalstniekiem vai tādiem, kas iesnieguši pieprasījumu uz pavalstniecību, mācību maksa ir tikai $100,- gadā; laborātoriju maksa pirmajiem diviem gadiem tikai $1.50, pēdējiem diviem gadiem $5,- gadā. Studenti maksā arī $14,- apdrošināšanas maksu. Arī uzturs un dzīvoklis ir ļoti lēti. Par dzīvokli rezidencē un uzturu studenti maksā tikai $10,- nedēļā. Students var iztikt gadā ar apm. $600,-.

Pie kolledžas pastāv futbola resp. Regbija komanda, kas sacenšas ar citu universitāšu komandām. Pastāv arī literārais, filharmonijas, reliģiskais pulciņš un dažādi klubi atsevišķās lauksaimniecības nozarēs.

Kolledžai ir arī savs mācītājs, kurš katru svētdienu notūr divus dievkalpojumus kolledžas aulā.

Ļoti vērtīgs sarīkojums ir kolledžas darba skate, kurā studenti izstāda lopus, suņus, laukkopības ražojumus, lauksaimniecības produktu izstrādājumus, rokdarbus literārus darbus un t. t. Šī skate notiek agrā pavasarī — martā. Tajā ierodas lauksaimnieki no plašākas apkārtnes. Visās nozarēs studenti iemācas parādīt sava darba rezultātus izstādē. Par eksponātiem piešķir arī vērtīgas godalgas.

Latvieši līdz šim šo skolu apmeklējuši maz. Pirmais šajā skolā sāka gatavoties maģistra grada iegūšanai agr. E. Pārups. Mūsu agronoma grādu šeit atzīst, kursu nav jāpārstudē, bet ja grib iegūt Kanadas kvalifikāciju, tad jāstudē izvēlētajā nozarē 2 gadi, lai iegūtu maģistra grādu.

Nākošais no mūsu tautiešiem šinī kolledžā iestājās Jāzeps Kokulis, kurš studijas bija sācis Vācijā, Pinnebergā. Šeit viņš studijas nobeidza divos gados un tagad drīzi beigs arī savas maģistra studijas bakteriloģijā.

Vēl no latviešu agronomiem šinī kolledžā maģistra grādu ieguvis Ernests Reinbergs. Viņš palicis pie šīs kolledžas par asistentu un lektoru. Šoruden viņš sāk gatavoties doktora grada iegūšanai Vinipegas lauksaimniecības kolledžā.

Pilnīgi no jauna studijas sācis Valdis Šķepasts un šogad arī dubultkvarteta „Kalvis" dziedonis Valdis Mačiņš, agronomijas maģistra grada iegūšanai studijas sāk arī bijušai Jelgavas Lauksaimniecības akadēmijas augu slimību katedras asistents agr. Jānis Paukšēns.

Mājturības institūtu pie OAC sauc par Mac Donald institūtu, tā labvēļa vārdā. Šinī institūtā ir viengadīgs un četrgadīgs kurss. Par viengadīgā kursa beigšanu grādu nepiešķir, bet tas ir noderīgs praktiskajā mājsaimniecībā. Pēc četrgadīgā kursa beigšanas iegūst grādu, ko piešķir Toronto Universitāte.

Visumā jāsaka, ka šeit studenti iegūst labu izglītību. Tie ir bagātīgi apgādāti ar mācības līdzekļiem, arī iztika ir laba. Tomēr brīvības studentiem daudz nav, jo jāapmeklē visas lekcijas un laborātorijas, ir ar jāmācās.

Tagad šinī kolledžā atkal sācies rudens darba posms. Pašreiz gan vēl studenti intensīvi nestrādā, bet vairāk aizņemti ar jauno studentu (frešmeņu) ievešanu kolledžas dzīvē.

Agr. A. Vanags.

LU GADA SVĒTKI BOSTONĀ

Latvijas universitātes gada svētkus Bostonā kopēji atzīmēja ALTS Akadēmiskā kopa, Korporāciju kopa, Studentu korporāciju kopa, Vienotņu apvienības kopa un Latviešu studentu biedrība - sestdien, 24. septembrī ALTS jaunajā sarī. kojumu zālē, kur kupli bija pulcējušies universitāti beigušie un studējošie latvieši. Aktu ievadīja Trimdas draudzes mācītāja A. Galiņa dziļdomīgā svētruna un aizlūgums par Latvijas un tās universitātes augšāmcelšanos brīvībā un nacionālā valstī.

Latvijas universitāte ir liela skaitļos, liela sāpēs par zudušo, bet arī liela nācijas cerībās — aiz katra studējošā latvieša ir stāvējusi ne tikai viņa ģimene, bet visa latviešu tauta; tādēļ katrs akadēmiski izglītots latvietis ir nesaraujamām saitēm siets ar Latvijas valsti, kas mūsu kopējos pūliņos atkal augšā celsies — Dievu aizlūdzot teica mācītājs A. Galiņš.

Korporāciju kopas seniors E. Jakobsons atgādināja, ka Latvijas universitātes devīze — Zinātnei un tēvijai — brīvības skaistākajos gados tika pildīta un apliecināta tik apzinīgi, ka Latvijas universitātes augsto līmeni ar atzinību vērtēja arī citas tautas, bet studentu rotas cīņas iegājušas vēsturē. Ar klusuma brīdi pieminējuši mirušos un aizvestos mācību spēkus, beigušos un studējošos, visi pacilāti nodziedāja Latvijas himnu.

Zvērināts advokāts Jūlijs Šmits teica akadēmisko runu: „Mazgadīgo kriminālitāte." Izcilais latviešu tiesībnieks atgādināja, ka mazgadīgo kriminālitāte ASV pieaug tik bīstamos apmēros, ka ASV prezidents un Kongress to atzinuši par vienu no svarīgākām problēmām valstī. Piem., 60 proc. no visām auto zādzībām ASV izdara mazgadīgie. Kriminālzinātnei ir jādod atbilde uz divi jautājumiem: kas izsauc mazgādīgajos kriminālitāti, un kā to novērst? Modernās zinātne atzīst, ka kriminālitāte bērnos pa daļai iedzimst, pa daļai to izsauc sociālie apstākļi, bet pats noteicošais faktors ir ģimenes, skolas un ielas ietekme. Kur bērns redz vecāku nesaskaņas, strīdus, rupju apiešanos vai arī vienaldzību audzināšanā un atstāj to sliktiem draugiem un netīrai ielai, tur bērnā veidojas visi tie ļaunumi, kas noved pie kriminālitātes. Atbildība krīt uz vecākiem un sabiedrību.

Pēc J. Šmita runas visi dziedāja Gaudeamus igitur.

Koncerta daļā piedalījās dziedātāja Marija Lamberga ar T. Spādes L. Garūtas, I. Ivanova un V. Upenieka dziesmām, bet pianiste Ilona Vilde atskaņoja Fr. Lista skaņdarbus.

Latviešu zinātne un latviešu dziesmas mūs stipri sien pie tēvu zemes. Latviešu saknes ir tūkstošgadīgas un dziļas.

V. L.

RŪGTA BRĪVĪBA

Padomju Savienība atbrīvo šad un tad pa dažiem desmitiem izmocītu un izvārdzinātu kara gūstekņu. Pēdējo dzīve ilgajā verdzībā gandrīz pilnīgi sadragāta, bet viņu ciešanas ar brīvības atgūšanu vēl nebūt nebeidzas.

Šinī mēnesī ar Zilo ekspresi Berlīnē ieradās 27 atbrīvotie. Starp tiem Holandes princa Bernharda brālēns princis Heinrichs no Lippe-Bīsterfeldas. Viņš bijis kāda vācu ģenerāļa adjutants austrumu frontē. Līdz ar viņu atgriezies kāds cits holandietis, bet to jau pašā sākumā sagaidīja traģiska ziņa: viņa sieva, domājot, ka viņš jau miris, apprecējusies otrreiz, un otrā laulībā tai piedzimusi jau meitiņa. Holandietis kara laikā jau bijis ievietots vācu koncentrācijas nometnē, bet krievu daļām ieņemot Dancigu, viņš nokļuvis komūnistu nagos. Ziņa par sievas zaudējumu viņam bijusi tik smaga, ka viņš saļimis nesamaņā.

Daudziem nākas arī grūti noskaidrot savus piederīgos, jo paši un piederīgie vairākkārt bijuši spiesti mainīt uzvārdus.

Atbrīvoti arī 2 amerikāņi, kuŗi bijuši tik nevarīgā stāvoklī, ka nekavējoties ievietoti slimnīcā.

KANADAS JAUNAIS SODU LIKUMS

Sodu mēri Kanadas un Latvijas sodu likumos

Šī gada 1. aprīlī, tikai ar dažu sīku rindiņu atzīmēšanu laikrakstos, stājās spēkā Kanadas jaunais sodu likums. Lai gan to neizcēla presē, kā to parasti dara ar sporta čempioniem vai uzlecošām mākslas zvaigznēm, tad Kanadas tiesiskajā dzīvē tas ir liels un svarīgs notikums. Pēc šī likuma tiek kārtotas visas Kanadas kriminālfiziskās attieksmes. Sevišķi jāievēro, ka šis likums ir pirmais un pats tiesībnieks atgādināja, ka mazgadīgo kriminālitāte ASV pieaug tik bīstamos apmēros, ka ASV prezidents un Kongress to atzinuši par vienu no svarīgākām problēmām valstī. Piem., 60 proc. no visām auto zādzībām ASV izdara mazgadīgie. Kriminālzinātnei ir jādod atbilde uz divi jautājumiem: kas izsauc mazgādīgajos kriminālitāti, un kā to novērst? Modernās zinātne atzīst, ka kriminālitāte bērnos pa daļai iedzimst, pa daļai to izsauc sociālie apstākļi, bet pats noteicošais faktors ir ģimenes, skolas un ielas ietekme. Kur bērns redz vecāku nesaskaņas, strīdus, rupju apiešanos vai arī vienaldzību audzināšanā un atstāj to sliktiem draugiem un netīrai ielai, tur bērnā veidojas visi tie ļaunumi, kas noved pie kriminālitātes. Atbildība krīt uz vecākiem un sabiedrību.

Pēc J. Šmita runas visi dziedāja Gaudeamus igitur.

Koncerta daļā piedalījās dziedātāja Marija Lamberga ar T. Spādes L. Garūtas, I. Ivanova un V. Upenieka dziesmām, bet pianiste Ilona Vilde atskaņoja Fr. Lista skaņdarbus.

Latviešu zinātne un latviešu dziesmas mūs stipri sien pie tēvu zemes. Latviešu saknes ir tūkstošgadīgas un dziļas.

V. L.

Tikai zināmās valsts iedzīvotāju tiesiskās apziņas izjūtā var kāds sodu likums likties piemērots vai ne. Neko nelīdzēs pēc visideālākām teorijām izstrādāts sodu likums, ja tautas tiesiskā apziņa nebūs tam līdzi izaugusi. Bez šaubām, sodu likums audzina tautu, bet tas nevar stāvēt pārāk tālu no tautas tiesiskās apziņas attīstības.

Apskatot kādu sodu likumu, mēs to salīdzinām ar tautas tiesisko izjūtu. Mēs, kas vēl dzīvojam savas Latvijas kriminālitiesiskās dzīves izjūtā, ne katrreiz varēsim pievienoties šī jaunā Kanādas sodu likuma normām. Tāpēc, pakavējoties pie Kanadas sodu likuma (K. s. l.) salīdzināšu uto ar Latvijas sodu likumu (L. s. l.).

Kanadas sodu likums aptver arī kriminālprocesa likumu, pavisam 753 pantus, bet tikai 412 p. ir tīri sodu likuma panti (L. s. l. — 584 p.). Bet tā kā K. s. l. panti ir daudz garāki ar nodaļām un apakšnodaļām, tad pēc apjoma un kasuistikas tie pārsniedz L. s. l. Te mēs atradīsim noziedzīgus nodarījumus, ko nepazīst L. s. l., piem., pašnāvības mēģinājums (213. p.), pirātērija (75. p. un turpm.), dzeršana nepilngadīgo klātienē, (157. p.) u. c. Šeit vēl ir palicis nāves sods kā augstākais soda mērs, gan tikai 3 gadījumos: par karalienei smagu miesas bojājumu izdarīšanu vai nonāvēšanu, par pirātēriju un par kvalificētu nonāvešanu. Tāpat ir raksturīga pēršana kā papildus sodu norma, ko pielieto tikai pie vīriešiem un tikai par noziedzīgiem nodarījumiem — netiklību (par sievietes izvarošanu — mūža ieslodzījums un pēršana — par netikumīgu sievietes aizkaršanu — 5 g. ieslodzījums un pēršana, par bruņotu iebrukumu — mūža ieslodzījums un pēršana, par bruņotu iebrukumu ar nolūku izdarīt kādu noziegumu — 14 g. cietumsods un pēršana).

Salīdzinājuma dēļ apskatīsim dažus noziedzīgos nodarījumus abos sodu likumos: (Atzīmēts likumā paredzētais augstākais sods pēc K. s. l. un pēc L. s. l.)

Nepaklausība sabiedriskās kārtības uzturētājam — 110. p. 2 g. iesl. (K. s. l.) — 160. p. Ls 50,- (L. s. l.). Nepatiesas liecības nodošana tiesā 113. p. mūža iesl. — 138. p. pārmāc.. nams (4 g). Asinsgrēks 142. p. 14 g. iesl. un pēršana — 498. p. pārmāc. nams (4 g.). Izvarošana 135. p. mūža iesl. un pēršana — 500. p. pārmāc. nams. Aborta izdarīšana 237. p. 2 g. iesl. — 439. p. cietums. Bigamija 241. p. 5 g. iesl. — 279. p. pārmāc nams līdz 2 g. Kvalificēta nonāvēšana 206. p. nāves sods — 430. p. mūža sp. darbi. Nonāvēšana 207. p. mūža iesl. — 429. p. sp. darbi līdz 8 gadi. Zādzība 280 p. 10 g. iesl. — 546. p. cietums, 548. p. pārm. nams. Laupīšana 289. p. mūža iesl. un pēršana — 550. p. sp. darbi ne mazāk kā 8 gadi. Nekārtības celšana publiskā vietā 160. p. ciet. (6 mēn.) — 280. p. naudas sods. Nolaidīga satiksmes līdz. vadīšana 221. p. 5 g. iesl. — 255. p. arests. Bēgšana no nel. gad. vietas 221. p. 2. g. iesl. — Auto vadīšana piedzērušā stāvoklī 222. p. 1. reizi 30 d. - 3 mēn, 2 reizi 3m. - 1 gadam iesl. Auto vadīšana ierēbušā stlvoklī 223. p. 1. r. $50 - $500,-. 2. r. 14. d. - 3 mēn. arests —

Abu pēdējo gad. kvalificēšanai pietiek, ja auto vadītāju atrod pie stūres, neatkarīgi no tam, vai auto stāvējis vai bijis kustībā.

Kā redzam no šī abu sodu likumu salīdzinājuma, tad gandrīz visi mums pazīstamie noziedzīgie nodarījumi ietelp arī K. s. l., tikai te paredzētais soda mērs ir 2 līdz 3 reizes augstāks nekā L. s. l. Praktiskā dzīvē ir pierādījies, ka nav tik svarīgi zināt soda mēru kā pašu noziedzīgo nodarījumu.

Lai mēs būtu labi Kanadas iedzīvotāji, tad atcerēsimies un ievērosim mūsu pašu no Latvijas līdzpaņemto taisnības izjūtu un mācīsim tos, kuŗi tādu nevarēja līdzi paņemt, tad mums nebūs jāsaskaras ar šo jauno Kanadas sodu likumu, un trimdinieki nebūs tie, kuŗi vairos noziedzīgo nodarījumu skaitu Kanadā.

J. Jakāns.

Pārdod 6500 aitu, lai meklētu taisnību pie AN

Ka Apvienotās Nācijas ir respektējams iestādījums, to pierāda britu Somāli zemes kādas nomadu cilts rīcība, pārdodot 6500 aitas, lai varētu nosūtīt divus delegātus uz Apvienoto Nāciju kopsapulci Ņujorkā.

Nomadu delegāti sūdzēsies par to, ka briti piedalīja Abesīnijai 25.000 kv. jūdžu nomadiem piederošas zemes.

Žurnālistiem delegāts izteicies: „Šis ceļojums, ieskaitot apmešanos Ņujorkas viesnīcā, man izmaksās ap 17.000 dolaru. Bet ja mums taisnība būs jāmeklē pie advokāta, tas izmaksās apmēram $85.000,- Tā mūsu cilts iedzīvotājiem ir milzu summa; vairākas nabadzīgas ģimenes jau atdeva pa vienai aitaī."

Britu valdība atzīst, ka šī territorija piederējusi Abesīnijai jau kopš britu un abesīņu 1897. gada vienošanās.

CEĻA VĀRDI

Visas lielās domas nāk no sirds. Ničše

*

Tik daudzi ir pārliecināti, ka viņiem ir laba sirds, bet izrādās, ka tiem ir tikai vāji nervi. Ebnere-Ešenbacha

*

Tas ir lielš vientiesis, kas tic, ka sabiedrības mīlestību var iegūt, parādot tai savu saprašanu un dzīvo garu. Šopenhauers

*

Daudz darīt, nozīmē bieži saņemt neptelcību; par daudz darīt nozīmē vienmēr sagaidīt nepateicību. Okars Vallds

Dzīvīte, dzīvīte...

PIE REINAS STĀV VIENS KARAVĪRS...

Koeksistences jeb bokseŗu valodā — k. e. ēras sākums met ēnu arī uz jaundibināmo 500.000 vīru lielo Rietumvācijas armiju, un līdzsinējie vāciešu steidzīgie lēmumi par armijas ātro izveidošanos nereālizējas. Lieta, kā saka, nolikta uz ledus, bet starplaikā paspējušas izveidoties daudzas komitejas un komisijas, kuŗām jārūpējas par vēl neesošās armijas demokratisko kontroli. Baumo: lai arī vāciešiem tiktu zaldātiņu spēlēšana, krievi labprātīgi atzīšot 200.000 vīru lielas armijas izveidošanu, un, pēc gudrinieku domām, beigu beigās vācu armija izskatīšoties šāda:

Pie Reinas stāv viens vācu zaldāts. Kārtīgs grenadieris. Jauns cilvēks. Brīvprātīgais (no tās sugas, ko letiņi pagājušajā karā sauca par plānprātīgiem). Plecā viņam šautenīte — 1898. g. modelis.

Kas vēl tur stāv?

Tur stāv arī grenadiera leitnants. Piedzīvojis karavīrs. Viņš jau 1914. g. bijis apakšvirsnieks. Tātad nav vairs jauneklis. Pie sāniem viņam zobens.

Kas vēl tur stāv?

Tur stāv arī viens īsts vācu ģenerālis. Arī piedzīvojis karavīrs. Viņš bijis jau brīvprātīgais — Anno 1871. Tātad vecāks puika. Rokā viņam maršala zizlis.

Kas vēl tur stāv?

Šiem varoņiem kā geto mūris apkārt ir tēvzemes un demokratijas interešu sargi — dažādu komiteju un komisiju vīri civīlā.

1) Komiteja karavīru uzraudzībai.
2) Komiteja virsnieku uzraudzībai.
3) Komiteja ģenerāļu uzraudzībai.
4) Komiteja uzraudzības komiteju koordinēšanai.
5) Komiteja sakariem ar parlametnu.
6) Komiteja sakaru komiteju transportam.
7) Komiteja komiteju apgādes jautājumos.
8) Komiteja komiteju demokratiskai audzināšanai.
9) Komiteja komiteju cīņas gara celšanai.
10) Komiteja komiteju cīņas gara demokratiskai bremzēšanai.
11) Komiteja komiteju veselības un gara spēju uzraudzīšanai.
12) Virskomiteja demokratiskās domāšanas kopšanai demokratiskās audzināšanas komitejai.
13) Virskomiteja...

Komitejas, virskomitejas, galvenās komitejas ģenerālkomitejas, koordinēšanas centri, koordinēšanas virscentri u. t. t. Šo valdības un sabiedrības kontroles organu kopskaits vēl nav noskaidrojams, jo viss vēl atrodas sākuma stadijā. Savus pārstāvjus tiesīgi sūtīt visi bundestāga deputāti, landtāgu locekļi, sieviešu organizācijas, baznīcas, sinodes, arodbiedrības, pažarnieki, bērnu dārzi u. t. t. Domājams tomēr, ka komtroles organu locekļu skaits nebūs mazāks par 500.000 galviņām.

Gandrīz tāpat kā mums, letiņiem, kam ir organizācija organizācijas galā, apvienība apvienības galā, koordinēšanas centrs centra galā, bet latviešu pasaules centrālās organizācijas kā nav, tā nav. Vai tās plāni koeksistences ēras dēļ arī nolikti uz ledus?

Akacis.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

NJUJORKĀ

● Mākslas cienītāju biedrības Zilais Zirneklis pirmā gleznu izloze notiks 15. oktobrī, plkst. 8 vakarā, kopīgi ar Nujorkas latviešu biedrību rīkotajā rudens sezonas atklāšanas ballē Webster Manor zālē, 125 E. — St., Manhetenā. Ieejas maksa $2.00, galda karte $1.00. Uz galda kartēm izlozēs vienu gleznu.

ČIKĀGĀ

● Daugavas Vanagu gadskārtējais Palīdzības dienas sarīkojums notiek sestdien, 8. oktobrī, plkst. 7 vakarā 1335 N. California St., Dr. Hertz Community Home telpās. Būs deja pie labas mūzikas. Tani pašā laikā paredzēta mantu loterija, kuŗas atlikums nāks par labu DV palīdzības darbam.

Ieteicam galdiņus iepriekš pieteikt Alfr. Eglājam, tāļr. CO-1-8218.

● Elzas Žebranskas koncerts ar prof. Dobrovolsku pie klavierēm notiks sestdien, 15. oktobrī, plkst. 7.30 vakarā Hull House lielajā Bowen zālē.

● O. Krolla moderno deju kursi atsāks savu darbu svētdien, 16. oktobrī, plkst. 12 dienā, Hull House telpās, lielākās moderno deju skolas „Arthur Murrey" skolotāja Aleksandra Kordesa vadībā. Informācija pa tel. MO-6-5399 no pl. 7-9 darbdienas vakaros. Var pieteikties iepriekš vai tieši pirmajā sanāksmes dienā.

● ČLT viesojās ar „Bīstamo vecumu" sestdien, 1. oktobrī, Kalamazū latv. b-bā, un svētdien, 9 okt. Grand Rapidu latv. b-bā. Lugu iestudējis režisors V. Hermanis.

INDIANAPOLĒ

● Indiānas Latviešu biedrība Indianapolē pirms četriem gadiem pasāka svētīgu darbu, nodibinot pie biedrības bēŗu fondu, kuŗā varēja iestāties arī nebiedri. Doma bija laba un jaundibinātais fonds uzsāka sāvu svētīgo darbu ar apm. 250 dalībniekiem. Taču fonda popularizēšana apsīka un mazas aktīvitātes un intereses trūkuma dēļ tas sāka nīkulot jau tūliņ pēc nodibināšanas. Pakāpeniski vecajai paaudzei izmirstot un daudziem jaunākajiem gadiem izstājoties, biedrības fonda dalībnieku skaits šogad jau bija sarucis uz apm. 130 dalībniekiem. Saprotams, ka šeit par palīdzību nevarēja vairs runāt, jo labākā gadījumā fonds varēja vairs segt tikai kapa vietas izdevumus, par apbedīšanu nemaz neruņājot. Pacēlās balsis, ka bēŗu fonds likvidējams.

Lai stāvokli glābtu, uz ieinteresēto biedru ierosmi tika sasaukta ILB pilnsanulce. Vispusīgi pārrunājot radušos stāvokli, pilnsanulce izbīdīja pilnvaroto sakaru nodibināšanai ar Amerikas latviešu palīdzības fondu, kurš, ASV mērogā apdrošinot tautiešus bēŗu gadījumiem, ir ieguvis jau solīdus organizācijas renumtāciju. Ievadītais kontakts tagad nesis augļus. ILB bēŗu fonds beidzis eksistēt un iekļāvies Amerikas latviešu palīdzības fondā. Arī daudzi citi tautieši tagad interesējas par Palīdzības fondu un nētī iespējas kļūt par tā dalībniekiem.

A. B.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Vienības draudzes latviešu skola savu mācības gadu sāka 24. septembrī savas baznīcas apakšējās telpās. Īsu svētbrīdi noturēja draudzes mācītājs J. Lazda, pēc kam sākās parastā skolas gaitas. Turpmāk skola darbosies svētdienās no plkst. 10.30 — 1.30, bet ne sestdienās, kā līdz šim. Skolotāji ar šo mācības gadu atteikušies no atalgojuma, un visas bērnu vecāku iemaksas tiks izlietotas mācības līdzekļu iegādei un skolas uzturēšanai.

● Svētdien, 25. septembrī, Grand Rapidu latviešu biedrība bija noorganizējusi bazāru, kuŗam netrūka sabiedrības atsaucības. Visai dzīvi risinājās izloze, kur biedrības dāmas — M. Kušķe, A. Libante, E. Ošniece, A. Saulīte, Z. Meiere, B. Maine, V. Lauce, M. Liedeskalniņa, V. Žvīgule un B. Valte, dāmu komitejas pr. A. Cubinas vadībā rūpējās, lai viss ritētu „kā pa dieviņu." Japāņu loteriju vadīja K. Tālbergs, bet bērnu teātŗa — Sprīdīša viena cēliena uzvedumu, bija sagatavojuši E. Brūne. Pirms izsades paskaidrojumus par šo lugu sniedza skolotāja Z. Lapsiņa. Sprīdīša lomu ar lielu veiksmi tēloja Andris Zirnis, tāpat pārējie turējās braši. Bija arī koncerta daļa, kuŗā savus sniegumus rādīja vietējās latviešu kolonijas topošie māksliniieki — Ivars Gaide un Lilita Buša. Darbojās atspirdzinājuma galdi un citi stendi. Daudzi bija sevišķi iepriecināti par vērtīgajiem laimestiem. Bazāra skaidro atlikumu, ap 460 dolaru, izlietos b-bas nama iekārtas uzlabošanai un papildināšanai.

● 22. septembrī latviešu biedrības telpās Hugo Skrastiņš demonstrēja krāsu filmas: Mineapole un latvieši; latvieši mežonīgajos rietumos un Milvoku dziesmu svētki. Tā kā izrāde notika darbdienas vakarā, tad skatītāju bija tikai nedaudz pāri pussimtam.

● Operdziedoņa Viktora Stotta un Veltas Meihūberes-Stottas koncerts notika 24. septembrī Grand Rapiņu latviešu biedrības namā. Klavieŗu pavadījumu veica prof. V. Dobrovolskis. Tālie ciemiņi skandināja daudzas latviešu un cittautu dziesmas, kā arī ārijas un duetu skatus no operām, kas redzami ieskas, īstas mākslas cienītāju pulciņu. Mazais apmeklētāju skaits pa daļai vēl izskaidrojams ar to, ka šī nedēļa bija pieblīvēta ar pieciem dažādiem sarīkojumiem, un klausītājam bija grūti izšķirties, kādam sarīkojumam dot priekšroku.

● Detroitas Daugavas Vanagu apvienības drāmatiskā kopa 17. septembrī viesojās Grand Rapidos, uzvedot E. Grāmatnieces komēdiju — Jaunsaimnieka līgava. Jāizceļ detroitiešu uzņēmības un pašdarbības rosme, bet saspēles, darbības un kustību ziņā varēja vēl daudz ko vēlēties. Apmeklētāju bija samērā daudz, un neizpalika parastie sumināļumi un aplausi.

● Šinīs dienās māju Grand Rapidos iepirkusi Olga Grīva. Jāapbrīno šīs centīgās latvietes drosme un uzņēmība, kuŗa, sūri grūti strādājot, apgādā ne tikai savu ģimeni, bet tagad kļuvusi arī pie sava nekustāmā īpašuma.

KALAMAZŪ

● Ev.-lut. latviešu draudzes piecu gadu atceres dievkalpojumā piedalījās draudzes māc. A. Piebalgs, prāv. Ozols un māc. Hermanis no Grand Rapidiem. Pēc dievkalpojuma draudzes namā bija kopīgs azaids.

Draudzes darbība noteikti gājusi plašumā, locekļu skaits vairojies, tagad pārsniedzot ceturto simtu. Draudzes priekšnieks ir J. Gailis, bet draudzi apkalpo māc. A. Piebalgs. Draudze savām vajadzībām nopirkusi namu, kas atrodas pilsētas centrā. Bez mācītāja dzīvokļa namā atrodas plašas telpas draudzes sanāksmju un citām vajadzībām. Draudze ir neatkarīga, nav ne ar vienu sinodi saistījusies. Arī nams ir nopirkts par pašu draudzes locekļu līdzekļiem. Pie draudzes pastāv un ļoti sekmīgi darbojas dāmu komiteja. Ir arī savs kapu nodalījums Riverside kapsētā. Pastāv un darbojas pašpalīdzības fonds.

● DV vietējās apvienības gadskārtējais sarīkojums ar bazāru, solo dziesmām un baleta priekšnesumiem izdevās labi. Noritēja lielā sirsnībā. Izlozē daudzi guva vērtīgas mantas. Spēlēja Grand Rapidu latviešu deju kapella.

● Koŗa Dziesmu Vairogs gadskārtējā pilnsapulcē pārvēlēja valdi. Līdzšinējam priekšniekam mag. phil. J. Osim nekandidējot, par priekšnieku ievēlēja N. Riekstiņu, bet valdē Fr. Ritumu, A. Purmali, V. Rimkusu un E. Bērsti. Revīzijas komisijā — A. Šili, B. Avotiņu un E. Šitku. Pēc notikušās 10 gadu darbības atceres, plašo svētku programmu koris ieskaņoja skaņu lentē.

● Svētdien, 25. septembrī, sv. Jāņa ev.-lut. latviešu draudzē, sakarā ar dāmu komitejas 4 gadu darbības atceri, notika svinīgs dievkalpojums. To vadīja draudzes māc. J. Turks, bet kuplināja V. Melliņa (soprāns), prof. A. Ābeles pavadījumā. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējās telpās bija kopīgs azaids. Tur dāmu komiteju sveica draudzes pr-ks R. Ozols, izsakot pateicību par labi veikto darbu un novēlot sekmes arī turpmāk. Komitejas priekšniecei pasniedza grāmatu. Pēdējā pateicās visiem par atbalstu dāmu komitejas darbā. Izlozēja māksl. Drapšes gleznu, to laimēja E. Grotēna. Draudzes padomes locekļis Dr. N. Kažmers nolasīja ļoti vērtīgu referātu par Barības vielām un to iedarbi cilvēka organismā, demonstrējot attiecīgas gaismas bildes.

Draudzes dāmu komiteja veic lielu un cēlu darbu, galvenokārt līdzekļu, drēbju un apavu sagādāšanā un nosūtīšanā uz Eiropu, trūkumcietējiem. Ik mēnešus sūta uz Vāciju zināmu naudas summu, kādai mātei ar diviem mazgadīgiem bērniem. Ziemassvētkos atceras arī savas draudzes dēlus, kuŗi atrodas kara dienestā.

● Svētdien, 25. septembrī, Stetsons kapellā notika operdziedoņa Viktora Stotta un Veltas Meihūberes - Stottas koncerts. Programma bija ļoti plaša solo un duetiem. Visi sniegumi tika uzņemti ļoti atsaucīgi. Daudz bija jāatkārto un jādod piedevas. Bet sevišķi visus aizkustināja piedevām duetā dziedātais A. Žilinska Karogs. Šinī sezonā šis bija pirmais koncerts, apmeklētāju varēja būt vairāk.

Kalns

Runas, ka blēdības un kombinācijas neatmaksājas, laikam cēlušās tādēļ, ka tanīs gadījumos, kad blēdības atmaksājas, tās tūlīt apzīmē ar kādu cienījamāku vārdu.

KARSTĀS VASARAS ATSPĪDUMOS

Atpūtnieka atmiņas par Saulainē pavadītajām dienām

II

LIELĀ SAIME

Nav šaubu: visgrūtāk šovasar klājās saimniecei A. Vītoliņai un viņas palīgiem. Tropiskajā karstumā augu dienu strādāt virtuvē, prasīja lielu izturību un uzupurību. Kamēr citi ņēmās pa ūdeni vai slēpās koku ēnā, virtuves personāls strādāja divkāršos vaiga sviedros, lai sagatavotu maltītes, dažreiz 300-400 ēdējiem. Un te nu visa cienība saimniecei: labu labie ēdieni ne visai parocīgajos lauku apstākļos vienmēr bija laikā. Par $1,60 četras reizes dienā vaļas cilvēks varēja paēst itin labi.

Un kas tā bija par lielisku lauku idilli, kad pie gaŗajiem saimes galdiem zem kuplo ābeļu zariem naski cilājās naži, dakšiņas un skanēja tikai latviešu valoda! Tur bija vīri un sievas, bērni un jaunieši iedegušiem ķermeņiem, stipri miesās un moži garā. Gluži kā toreiz dzimtenē, kad lauku mājās bija talkas vai viesības — pie galdiem dzirkstīja humors un asprātības.

Gan daži vecāki ļaudis brīžam pukojās, ka jāsēžot pie galda starp puskailiem cilvēkiem. Taču tik traki tā lieta nebija: Ādama un Ievas „kostīmi" bija stipri uzlaboti, īpaši pēdējie. Bet arī vecajiem tauš tiešiem ir sava taisnība: gaŗajā mūžā viņi paraduši ieturēt maltītes apģērbtu cilvēku sabiedrībā. Es nu gan ātri vien iemācījos cienīt šo puskailuma kultu brīvajā dabā, jo patiešām — saule spieda nomest no miesām visu, kas vien bija nometams.

Bet Saulainē iemācījos arī ko citu — mazgāt traukus. Tā bija noteikts iekšējās iekārtas „reglamentā", ka katram pēc paēšanas tūdaļ jānomazgā savi trauki un jānodod saimniecei. To arī stingri ievēroju, pie kam ar katru nākošo reizi mani trauki kļuva tīrāki un darbs ieguva arvienu vairāk.

Agrāk trauku mazgāšanu nepavisam necietu. Pēdējo 10 gadu laikā, kamēr esmu vienrieks, pa reizei savā „mājsaimniecībā" mēģināju pats cept un vārīt, dažreiz šis tas ēdams arī iznāca, bet pēc tam trauku mazgāšana bija kā lāsts, un katru reizi netīros taču nevarēja mest „garbičā." Turpretim tagad šo nepieciešamo mājsaimniecības darbu esmu mācījies pat cienīt. Ja nu vēl kādreiz savā dzīvē putru vāļāšu, tad arī par trauku mazgāšanu vairs nebūs jābēdā.

PĀRZINIS UN VIŅA „PALIGS"

Protams, brūno telšu puduris atsevišķajā laukumā Saulainē bija ievērojamākā vieta: tur vasaras brīvlaiku vadīja mūsu jaunākie, kas vecajiem sagādā visvairāk rūpju. Šovasar nometnē bija ap 200 skolas vecuma zēnu un meiteņu, kuŗi, nākdami no svešajām skolām, vairs nelabprāt runā latviski.

Nometnes pārzinis jau otro gadu bija Arnis Freibergs. Draiskuļu pulkā viņš prata tīri labi uzturēt disciplīnu, kā arī piedabūt ievērot latvisko dzīves stilu un runāt mātes valodā. Taču jāsaka, ka šovasar svešvalodas runātāju bija vairāk kā pērn un tāpēc arī dažam labam, kas „iekrita", nācās saņemt pelnīto sodu.

Šķiet, visnopietnākais un centīgākais Arņa „palīgs" bija Reksis, kas jau trešo vasaru uzticīgi „kalpo" jauno audzināšanas darbā. Reksis nav no dižciltīgo sugas, kādu šovasar Saulainē saradās daudz, bet gan plēbējiskas kranču izcelsmes, taču ar gaišu galvu un apbrīnojamu „pienākuma" apziņu.

Rītos, kad atskanēja Arņa svilpe, kas modināja telšu iemītniekus, Reksis bija neaizstājams palīgs: savu brūno acu pāri viņš iespīdināja katrā teltī, lai pārliecinātos, vai celšanās signāls dzirdēts. Ja kādā teltī bija jau sākusies rosība, pakustinājis kuplo asti, viņš tūdaļ rikšoja pie nākošās. Ja tur vēl gulēja, tad pāris reižu ierējās un steidzās pie citas. Un tā, kopš bērni piecēlās, visu garo dienu Reksis dzīvoja viņu vidū, ko liecināja nemitīgā riešana, bērnus „pamācot" uzvedībā un „skubinot" runāt latviski, jo Reksis svešvalodu nepavisam necieš.

Arnis un Reksis
A. Poļa foto

Kādu dienu, kad jaunie sēdēja pie pusdienu galda, viens no zēniem pēkšņi piecēlās un metās pa ceļu lejup. To pamanīja Reksis, un kā lode aizšāvās tam pakaļ, aizkrustoja ceļu un centās zēnu atgriezt atpakaļ pie galda pabeigt maltīti. Kādu citu dienu, kad zēni un meitenes ieradās brokastīs, ap pēdējo galdu riņķoja un pa traukiem uz galda rāpoja lapsenes. Zēni no tām atgaiņājās un baidījās sēsties pie galda. Un tad, momentā aptvēris situāciju — lejaucās Reksis. Pārskaities viņš pieskrēja pie galda, abām priekšķepām uzmetās uz tā malas un ar veiklo muti sāka medīt negantos insektus. Ja kādai lapsenei izdevās pasprukt gaisā, Reksis triecās tai pakaļ. Savās nevaldāmajās dusmās aizgūtnēm riedams, sekojot lapsenei lidojumā, viņš šāvās gaisā, griezās virpuļi vai metās sāņus, kamēr vainīgā bija zobos.

Bet svarīgākie brīži Reksim bija nometnes karogu uzvilkšana mastā un nolaišana. Stāvot starp Arņa kājām vai citur, ne acu nenolaidis, viņš sekoja karogu kustībām daudz uzmanīgāk nekā jaunie. To vērojot, kāda nejēdzīga nojauta spieda domāt, ka nepaies varbūt ilgs laiks, ja paliksim svešumā, kad Reksis starp jaunajiem būs vienīgais, kas godbijībā noraudzīsies Latvijas karoga vēdās.

Bet tas ierosināja vēl citas pārdomas, proti: vai nometnes saimniekiem nevajadzētu pieaicināt arī kādu vecās audzes skolotāju, kas ar jaunajiem gara ceļojumā vasaras brīvlaikā pastaigātos pa mūsu tēvzemi? Nekur taču nav tik brīnišķi skaistu upes līču kā mūsu dzimtenē, kur latvieša dvēseli reibina baltās ievas, kur pogo lakstīgalas un debesu zilgmē cīrulis dzied. Vai mūsu jaunaudzi, kuŗu māca mīlēt svešus varoņus, atkal un atkal gara pastaigās nevajadzētu vest uz Ložmetējkalnu... Airītēm... Kurzemes cietokšņa valņiem, kur tautas cīņās — varoņu sirdīs vizmojis Latvijas karogs?!

PĒDĒJĀ BRĪDĪ

Kad biju jau saposis savu ceļa somu aizbraukšanai no šīs mazās Latvijas uz Kanadu, tur ieradās X kundze, ar kuŗu pag. vasarā Saulaines saulē un vējos šis tas tika pārrunāts. Savādi, X kundzes klātienē allaž rodas sajūta, ka viņa vēl vienmēr nes sevī Zemgales kviešu druvu silto elpu. Jāņu nakts teiksmainās vīzijas un ticīgās latvietes pazemību likteņa priekšā, gaidot paveŗamies ceļus uz dzimteni.

J. V.—ls.

SKOTU VISKIJA CIENĪTĀJIEM NAV JĀUZTRAUCAS

Kā zināms, skoti sava iecienītā viskija dezināšanai nelieto parasto ūdeni, bet gan no avotiem un strautiem, kas satur speciālas no gulsnes. Šie avoti un strautiņi, tecēdami līčločiem cauri sarkanā granīta klintīm, iegūst sevišķu piegaršu un īpašības, kas nekādi nav iespējams piedot parastajam ūdenim.

Bet šīs vasaras lielais sausums bijis par iemeslu strautiņu izsīkšanai, un tā arī visām viskija dedzinātavām, kas ūdeni ieguva no „svētajām" vietām, aptrūkās šīs izejvielas...

Protams, ka visas dedzinātavas ar sašutumu noraidīja iespēju. Ieliet parasto ūdeni, kam nav nepieciešamās ķīmiskās īpašības, jo neviens negrib maltāt skotu viskija karalisko slavu...

Skotu viskija cienītājiem tomēr nav jāuztraucas, jo viskija trūkuma vēl nav, un šinī gadā dedzināto laidīs apgrozībā tikai 60-to gadu otrā pusē. Izsmalcinātajiem laba malciņa cienītājiem būs jāapmierinājas ar 40-tos gados dedzināto, jo skotu viskijs nāk pārdošanā tikai pēc 5 gadu (mazākais) noguldēšanās.

VĀCIEŠU SIEVAS CERĒJA, VARBŪT, KA REIZ...

ĀDENAUERA SMAIDA NOZĪMI ZINA TIKAI VIŅŠ PATS

Kā ziņo rietumvācu laikraksti, tad Rietumvācijas federālai valdībai gribot negribos būs jāatzīst kāds sāpīgs Otrā pasaules kaŗa beigu rezultāts, kur vairāk kā 1.250.000 bijušie Hitlera armijas piederīgie savas dzīvības laikam izbeiguši Krievijas laukos un vergu koncentrācijas nometnēs. Šādam uzskatam vācu valdības vadošās personas pievērsās pēc savā ziņā nelaimīgās vācu valdības vizītes Maskavā.

Kā to vēstīja visi lielie pasaules laikraksti, atreferēdami vācu-padomju sarunu tiešo gaitu un starp citu arī citēdami Padomju Savienības ministru prezidenta Bulgāņina paziņojumu Ādenaueram, ka krievi atbrīvošot ap 10.000 Krievijā vēl esošo vācu kaŗavīru. Šis paziņojums dziļi satrieca ne vien vācu valdību un Bonnas politiskos novērotājus, bet vēl vairāk tūkstošiem vācu sievu un māšu, kuŗas 10 gadu laikā loloja cerības, varbūt, ka reiz...

Daži Bonnas valdības vīri izsakās, ka Padomju Savienībā vēl esot ap 1.400.000 vācu kaŗavīru. Bet kā to lai pierāda? Bulgāņins saka plinīgi pretējo. Un ja arī taisnība būtu Bonnas vīru pusē, tad šodien liekas skaidrs, ka lielākā daļa no viņiem savu dzimteni vairs neredzēs.

Bonnas valdība nav minējusi vergu nometnēs mirušo vācu civilpersonu skaitu, bet agrāk pastāvēja uzskats, ka viņu skaitu rēķina uz vairākiem miljoniem. Interesanti atzīmēt, ka vienmēr starp Bonnas un Maskavas uzdotiem datiem ir pastāvējusi milzu starpība un tāda pastāv vēl šodien. Noteikti savus datus apgalvot nevar arī Rietumvācija, kas Maskavai nāk tikai par labu.

Beidzoties Otram pasaules kaŗam, Rietumvācija uzsvēra, ka Krievijā tiek turēti 3.250.000 līdz 3.500.000 vācu kaŗavīru. To kategoriski noliedz Maskava. Pēckaŗa gados Krievija repatriēja ap 2 miljoni gūstekņu. No tā viegli secināt, ka Padomju Savienībā vēl vajadzētu atrasties ap 1.250.000 vācu gūstekņu. Un beidzot 9.626 vācu kaŗa gūstekņi atrodas uz saraksta, kuŗa apzīmējums ir „Kaŗa noziedznieku saraksts". Šis skaitlis saskan gandrīz precīzi ar Bonnas valdības rokās esošo skaitu, kas uztur saites ar saviem piederīgiem Rietumvācijā. Tāpat Rietumvācijai skaidri zināms, ka 92.000 gūstekņu kopš viņu internēšanas nav vairs devuši nekādu dzīvības zīmju. Par tiem Bonna ir ieskatos, ka, ja ne visi, tad vismaz lielākā daļa ir miruši.

Pagājušajā gadā Padomju Savienība atbrīvoja 400 gūstekņu, kas Bonnas valdībai bija labi zināmi un kas izcieta savu sodu piespiedu darbu nometnēs. Bet to, kas slēpjas aiz Ādenauera smaida, zina tikai viņš pats...

INVĀZIJA ANGLIJĀ NEESOT BIJUSI NOLEMTA

Hitlers nekad neesot izlēmis iekaŗot Angliju, saka kāds bijušais vācu feldmaršals.

Bijušais vācu feldmaršals Alberts Keserlings kādā intervijā, kas nesen publicēta un lasāma tagad amerikāņu izdevumā „US News and World Report", izteicies, ka Otrā pasaules kaŗa laikā invāzija uz Britu salām nekad neesot izlemta, un, ka toreizējais britu ministru prezidents Vinstons Čerčils izdarījis lielāko kļūdu, nemēģinādams panākt vienošanos ar Vāciju.

Iztirzādams tuvāk iemeslus, kuŗu dēļ invāzija nenotika, Keserlings saka: „Pirmais iemesls ir tas, ka Hitlers nekad netika izlēmis, vai iekaŗot britu salas vai ne. Par invāziju bija vairāki vācu ģenerāļi, un tie Hitleram bieži izteica savus uzskatus par invāzijas nepieciešamību, bet Hitlers galīgo atbildi nekad neeva, jo pats savā galvā nebija to izlēmis. Gadījumā, ja Hitlers par invāziju būtu izšķīries, tai vajadzēja sākties 1939. gada novembrī, bet H. acīmredzot negribēja iznīcināt ne britu floti, nedz arī britu valsti."

Intervijas turpinājumā bijušais vācu armijas komandants uzsvēris četras kļūdas, kuŗu dēļ Vācijai bija jāpazaudē Otrs pasaules kaŗš: 1) Kopējas plānošanas trūkums, 2) Britu salu neiekaŗošana, 1940. gadā, 3) kaŗa nenobeigšana ar Krieviju 1941. gadā, pirms tā pārsvērās uz totālo kaŗu, 4) iekšējās rūpniecības savlaicīga nepārslēgšana uz totālo kaŗu.

Starp citu feldmaršals Keserlings apstiprinājis šau kādreiz dzirdēto uzskatu: ja invāzija pret britu salām būtu notikusi pirms 1940. gada augusta mēneša, panākumi būtu nenoliedzami, jo „tajā laikā britiem nebija vairāk kā tikai 16 labi sagatavotas divīzijas, kuŗas atradās Anglijas dienvidos," saka Keserlings. „Lielākās briesmas, kas mums draudēja invāzijas gadījumā no britiem, bija viņu kaŗa flote. Bet koncentrējot visus iespējamos vācu flotes un gaisa spēkus, šo jautājumu varēja atrisināt Vācijai labvēlīgi," piebilst feldmaršals.

KONKRĒTĀ MŪZIKA

Ja Pjērs Šafers izlauzīs ceļu savai „konkrētajai mūzikai", tad komponistiem, kuŗi nākotnē vēlēsies komponēt moderni, būs nopietni jāmācās elektrotechniskās zinības. Pjērs savai mūzikai kā instrumentus lieto ļoti ikdienišķus priekšmetus — lokomotīves, kalēju laktas, braucošus ielu dzelzceļus, grabošus mēslu spaiņus, smejošus laudis, kviecošos cūkas. Visu to Pjērs uzņem skaņu lentēs, pastiprina, pavājina, paātrina vai palēnina un tad, visas lentes atskaņojot uzreiz, troksni maisa simfonijā. Lai iespaids būtu vēl varenāks, simfonijas maisot, Pjērs dažas skaņu lentes spēlē arī aĉgārni, pie kam tad pats velns nevarot pateikt, kas tādas skaņas radījis, jo tās skanot pavisam nereāli un nedzirdēti.

Parīzes radiofons Pjēram komponēšanas vajadzībām pagaidām aizdevis vienu studiju un vairākus elektrotechniķus, kuŗiem jāpalīdz kārtot „komponēšanas un instrumentēšanas" techniskā puse. Radiofona studijā Pjērs jau paspējis instrumentēt Vienvīra simfoniju un operu Orfejs, kuŗas pirmatskaņojums beidzies ar plašu skandālu, pie kam „konkrētās mūzikas" komponists Pjērs Šafers dabūjis krietnu tēsienu. Tas viņu gan esot pamudinājis savai mūzikai lauzt ceļu vēl tālāk.

DĀRZKOPJI IEVĀC BAGĀTĪGU RAŽU

(Pārnesums no 2. lpp.)

no vairumu savāktuvēs nodotiem augļiem 5 centi par groziņu. No šādi uzkrātiem līdzekļiem tad neražas gadījumā auglkopji varot sagaidīt pabalstus.

Jautāju Grīnbergam, kāda starpība un izredzes nākotnē šejienes latviešu auglkopjiem, salīdzinājumā ar latviešiem farmu īpašniekiem „latviešu pagastā", Orandžvīles apkārtnē?

Pēc viņa domām daudz izdevīgāk saimniekot un gūt panākumus iesot tomēr auglkopības nozarē. Arī darbs esot vieglāks, turklāt tikai vasarā. Ziemas mēnešos tad atliekot iespēja strādāt netālajā G.M. auto fabrikā, vai apkārtnes pilsētiņu rūpnīcās, tā īsā laikā nomaksājot iepirkto īpašumu. Arī straujais šīs apkārtnes rūpniecības uzplaukums solot nākotnē lielākas cerības auglkopjiem visus savus ražojumus pārdot, jo šovasar vien simtiem akru skaisti iekoptu augļu dārzu nozāģēti un ar traktoriem nolīdzināti, dodot vietu lielajam „Sir Adam Beck" spēkstacijas ūdens uzkrāšanas rezervuāram, tāpat neskaitāmiem jauno ģimenes mājiņu būvprojektiem.

Saimnieka jaunākā atvase — 13 g. vecais dēls Jānis mani sīki informēja par visām ierīcēm farmā, par apkārtnes Virdžiles tautiešu dzīvi un kādi darbi un uzdevumi viņam uzticēti farmā. Patīkamākais ar traktoru vest auglus mājā, tad viņš jūtoties īstajā un atbildīgākajā darbā.

J. L.

„Ar traktoru braukt — nav liela māksla, bet jāprot to arī kopt," saka jaunais „farmeris" Jānis (augšējā attēlā). Nododot savāktuvēs bumbieŗus, N. Grīnbergs (pa kreisi) rūpīgi pārbauda to lielumu un salikšanu grozos J. Ligera uzņ.

Jānis Lāma

Negantnieks

ROMANS

(20. turpinājums)

Tad jau nu gan ar veseliem kauliem no tās vis neizlīdīsi! Dažs labs izmežģījis roku vai kāju, veloties no ragavām kupenā, kur nu vēl, ja gadās ar eizenbāņa mājiņu velties no kalna vai, nedod Dievs, iegāzties upē! —

— Tu, meit, gan nebrauc uz Rīgu dziedāšanā, — Baiba labināja Anlīzi, — ja dēlieši par vari grib, lai tad brauc vieni paši... —

Dēlieši, kas nebaidījās no Kangarkalnu razbainiekiem, kad ziemu ceļoja uz Rīgu, sēdēdami uz smagi piekrautajiem linu vai siena vezumiem, varbūt vieglāk tika galā arī ar eizenbāni. Bet ko tad meitieši! Ne tiem tās maņas, ne prasmes, kad uzbrūk kāda nelaimes liga, no kuŗas jāglābjas.

Bet Anlīzei sirds siltin sila pēc dziedāšanas un arī pēc pašas Rīgas. Braukt, ak braukt! Redzēt tik daudz neredzētu un pat sapnī nenojaustu lietu! Redzēt vietas, par kuŗām dzirdēti tik brīnišķīgi nostāsti, ko stāstīja suselnieki, unguri un vanderzeļi! Pēkšņi atrasties pavisam citā pasaulē, skaistā, nekad neiegūstamā un tāpēc jo vairāk ilgojamā!

— Braukšu gan, vecomāt! — pietvīkusi, nebēdīgi iesmiedamās, viņa atmeta pār pleciem bizes, — tak jau ne es vienīgais meitietis tur būšu! Būs arī daudzi citi. —

Baiba apklusa. Ko nu tur ar vairs runāt! Jaunam neiemācīsi gudrību, kas krāta ilgos gados. Lai jau brauc!... Viņa nolika iztukšoto špilkumu un, saņēmusi rokas, teica klusu paldies Dievam par dienišķo maizi. Anlīze novāca traukus, nomazgāja tos un sakārtoja plauktiņā. Bet viņas domas saistījās pie dziedāšanas un Rīgā braukšanas.

— Nez kā būs ar tām dziesmām? Gan tās laikam grūti dziedamas... uz vairākiem meldiņiem...—

— Būs jādzied pēc notīm, tad ir vieglāk, — Jēkabs paskaidroja kā zinātājs.

— Pēc notīm!... — Anlīzei par notīm nebijā nekādas jēgas, — tad jau es vis nevarēšu... — viņa nopūtās. Dziedāšanas un braukšanas prieks taisījās aptumšoties.

— Nesaki neko — aumeistars iemācīs. Mēs skolā jau tagad visi dziedam pēc notīm, — Jēkabs māsu drošināja.

— Kā tad, meit, nebēdā nekā! Iesim abi pie aumeistara mācībā — gan būs labi. Ko var citi, to spēsim arī mēs. —

Anlīze priecīga uzsmaidīja tēvam. Ne vien liels un stiprs viņš bija, bet arī gudrs un labs, un, ja ko solīja, tad varēja droši paļauties. Visas viņas rūpes norima, viņa aizgāja meklēt vecāsmātes zālītes.

Kalējs, iekurinājis pīpi, atlaidās uz mūrīša svētdienas atpūtā. Jēkabs paņēma savas skolas grāmatas, apsēdās pie loga un sāka tās šķirstīt, jo īsā ziemas diena jau tuvojās vakaram, bet mācīties pie skala šaudīgās gaismas nebija patīkami. Vecāmāte laikam bija iesnaudusies, zālītes gaidīdama vai arī sevī pārdomādama, ko bija šodien dzirdējusi no dēla un mazbērniem. Varēja dzirdēt, ka Anlīze viegliem soļiem staigā bēniņos, meklēdama bundulu ar zālītēm.

Pēkšņi priekšnamā atskanēja kāju dauzīšana un meiteņu smiekli. Un mirkli vēlāk istabā iedrāzās Skustēnu Annuža ar Riestu Lienu, abas baltos aitādu kažociņos un koši izrakstītos dūraiņos. Viņas bija Anlīzes kaimiņienes un draudzenes, jo visas trīs bija reizā gājušas mācībā un tur sadraudzējušās visam mūžam. Kad Anlīze nonāca no istabaugšas, iznāca trokšņaina saskūpstīšanās, un abas viešņas tūliņ pilnā mūtē sāka stāstīt, kāpēc nākušas:

— Vai zini, mās?... Uch, kā mās skrējām... — Annuža iesāka, bet Liena viņai izrāva vārdu no mutes:

— Skrējām, nudien, kā trakas! —

— Jā, nudien, kā trakas — pa lauku laukiem, pār grāvju grāvjiem... —

— Redzu jau, redzu, — Anlīze smējās, — nobridušās līdz pat... —

— Vai tad nu vēju ķērušas, vai arī no tā bēgdamas? — kalējs ironizēja.

— Skrējām pie Anlīzes ar jaunām ziņām... —

— Kas tad lēcies? Vai tad nu meitas ņemšot krievos, vai? —

— Nemulsini nu, dēls, meiteņus — ļauj, lai pašas visu izstāsta, — Baiba nāca satrauktajām skuķēm palīgā, un Liena turpināja:

— Šorīt... no Vecpiebalgas... —

— Jā, šorīt no Vecpiebalgas... Lienas mātes pusmāsa... — Annuža pārtrauca.

— Vai Šķāturu Dārtuks? — Baiba interesējās.

— Jā; jā — Dārtuks... —

— Kā tad!... un tur visi iešot dziedāt... —

— Skolastēvs Rātminderu Andžs gan neesot gribējis, bet Stērste, Kaudzītes un citi jaunie aumeistari... —

— Un tad Rātminderu Andžs padevies... —

— Mēs arī dziedāsim... Jēkabs ieminējās, bet skuķes to nemaz nedzirdēja, jo viņām bija sakāms vēl kas svarīgāks.

— Jā, nu un tad... — Annuža gribēja turpināt, bet Liena viņu pārtrauca:

— Jā, mīļās, mums visām jābrauc uz Rīgu dziedāt... svītrotajos brunčos... —

— Un vainagos!... —

— Un pastalās... un villainēs! —

— Vī manu, vī manu baltu dieniņu! — Baiba iesaucās, sasizdama plaukstas, — kur tas redzēts: meitas brauks Rīgā vainagos!... —

Sākās neganta izsaukumu, jautājumu un minējumu čala. Kalējs atlaidās no jauna mūrītī.

Laid tu mani vaļā! — viņš iesaucās, — kad trīs meitieši vienā barā, tad mājā iet kā pa gada tirgu...—

Bet meitenes viņā neklausījās. Skaļi un satraukti viņas sāka runāt par vilnas kāršanu, vērpšanu un krāsošanu, audiem un metiem un beidzot, cita citu pārsaukdamas, jautādamas un atbildēdamas, kā spurains kamols izvēlās no istabas laukā un aizčaloja uz klēti, kur tīnēs un lādēs glabājās Anlīzes drēbju kārta. Tā bija pārcilājama, apskatāma un izvērtējama, lai redzētu, kas no tās derēja Rīgā braukšanai un kas bija gādājams no jauna. Bija diezgan iemeslu satraukties; jo cik tad atlika laika, lai varētu ko jaunu sagādāt! Labi, ja savi gadi pusotra vai divi. Bet kas gan šai laikā nebija jāpārdomā, jāsagādā un japagatavo! Neba jau meitiešiem tik viegli kā dēliešiem: paaicina skroderi, iedod tam audekla baļķi un skaties — pēc pāris nedēļām tev ir ūzas, ir svārki jau mugurā. Meitiešiem jātiek ar visu galā pašām.

Meitenes atgriezās no klēts tikai krēslā, nomierinājušās un domīgas, jo nu, kad viss bija tiku tikām izvērts, pārrunāts un pārliktas visas iespējamās varbūtības, šis tas pielaikots un pieņemts, dažs kas atmests, kopīgu lietu vairs nebija daudz, un tālāk jau katrai par sevi vajadzēja aplēst savas iespējas un saskaņot tās ar vajadzībām.

Kalējs Linkalns, brīdi nosnaudies un tāpēc jo labā garastāvoklī, paaicināja pie sevis Riestu Lienu, kas bija mazliet klīrīga meitene un allaž centās sevi paskaistināt pa muižas modei.

— Paklau, Lien! —

— Nu, ko teiksi, šotēv? —

— Kad citreiz atkal nāksi šurp, paķer līdz dzirkles. —

— Kam tad man tās? —

— Es tās uzasināšu... —

— Un tad? —

— Redz, ja par tiesu gribi braukt uz to Rīgas dziedāšanu, tad tev pirms jānocērp tas vāckušķis, — un viņš satvēra meiteni aiz klīrīgajām sprogām virs pieres, ko viņa bija atsukājusi uz priekšu, kā to darīja muižas freilenes.

Liene sakaunējās, bet kalējs nopietni turpināja:

— Es jau par tavu vāckušķi nekā neteiktu, bet man bail, ka tevi neaizved pie Lielā Kristapa, un tad es nezinu... —

Lielais Kristaps bija lielā kokā cirsta bārdaiņa puiša tēls ar resnu milnu rokā un Kristus bērnu uz pleca. Tas bija novietots Daugavmalā uz Krasnajas Gorkas pusi. Kādēļ tas tur stāvēja, neviens lāgā nezināja, bet visi, kas bija Rīgā bijuši, to pazina, bet neko tuvāk nestāstīja, tā ka tiem, kam Rīgā braukšana vēl bija priekšā, baidījās, kā var no Kristapa piedzīvot ko nepatīkamu.

— Vajag dot Kristapam kādu ziedu, tad būs labi... Anlīze teica.

— Ko nu, dēls, tirdi meitēnu! — vecāmāte labsirdīgi rāja kalēju, — godīgām meitām Kristaps nekā ļauna nedara. —

Nu arī Liena sacirtās kalējam pretī, jo bija cauri un cauri godīga meitene.

— Ko šis man!... Tēte man brauks līdz... un vāckušķi... — viņa atglauda savas sprogas atpakaļ un noslēpa tās zem galvauta. (Turpinājums sekos)

Prof. Dr. E. Blese.

DZĪVE UN LIKTENIS

Prof. Pauls Jurevičs, refleksijas par latvisko eksistenci. — Imanta Kopenhāgenā, 1955. 160 lpp.

Šī grāmata, kā tas lasāms tās īsajos priekšvārdos, sniedz izvilkumus no agrākiem autora publicējumiem jautājumā par briesmām, kādas mūsdienu cilvēkiem, it īpaši trimdiniekiem, draudot viņu gara dzīvē pašas tagadējās modernās kultūras apdraudējuma dēļ. Autors tajā gribot ierosināt pārdomas it īpaši par dažādām īstām un neīstām garīgām vērtībām, lai, izprazdami šai ziņā patiesību, cilvēki mācītos kārtot paši savu likteni, kas pēc autora domām joprojām vēl lielā mērā esot pašu cilvēku izlemšanā.

Neuzkavējoties pie katra atsevišķa krājuma raksta (daži no tiem savā saturā cits citam ļoti līdzīgi), jāsaka, ka vairāk vai mazāk katrs no tiem veltīts divēja veida — vispārcilvēcisko un nacionālo — garīgo vērtību apcerei. Tādēļ to saturs interesants ikvienam, kas grib par savu paša, savas tautas un vispārīgo gara dzīvi pārdomāt. It īpaši šos rakstu ieteicams lasīt no vienas puses jaunatnei, kas vēl nav paradusi par dzīves parādībām pārdomāt kaut cik dziļāk un patstāvīgāk, no otras — cilvēkiem, kas vairāk iesaistīti praktiskajā dzīves ciņā un kam abstraktāka un teorētiskāka dzīves parādību apcere visumā sveša. Cilvēkiem ar dabisku filozofisku ievirzi grāmata sniegs mazāk. Tomēr vecais izteiciens par atkārtojumu kā studiju pamatu izrādīsies vietā arī te: arī domātājs cilvēks var izlasīt šo grāmatu ar interesi, kaut viņš arī te atradīs izteiktu zināmā, sistēmā tikai to pašu, ko viņš būs jau agrāk atzinis un secinājis pats savās, kaut arī vairāk nesistēmatiskās pārdomās.

Mūsu tautiešiem vērtīgākās ir tās grāmatas daļas, kas vairāk pieskaras nacionālām problēmām, piem., esejas: Kāpēc mēs gribam palikt latvieši, Kultūra un tauta, Pie kā turēties, Mūsu nacionālo centienu pamats, Mūsu trimdas tautas pastāvēšanas nosacījums u. c. Sevišķi abi beidzamie raksti ir samērā plaši un arī satura ziņā visai dziļi. Autora pieeja nacionālismam ir viscauri ideālistiska, un viņš cenšas parādīt, ka tikai ideālistiski un zināmā mērā tīri emocionāli motīvi ir tie, kuŗu dēļ esam spiesti turēties pie savas tautas, palikt latvieši. Savus uzskatus autors bieži ilustrē ar notikumiem mūsu tautas vēsturē gan mūsu neatkarības, gan arī trimdas gados, tā ka dažā ziņā grāmata ir mūsu beidzamā laikmeta vēstures un it īpaši kultūrvēstures filozofija, kas to mums padara sevišķi tuvu un interesantu.

Tāda pati ideālistiska ir autora pieeja apceramiem jautājumiem arī plašāka, ne tik šaura satura rakstos (piem.: Kā dzīvot un izturēt, Kas jāsaka cilvēkam u. c.). Arī te antors izturas ar noliegumu pret šauri materiālo un materiālistisko pasaules uzskatu, pret cilvēka paklausēnu mašīnai, lietām, šauri materiālajai dzīves pasaulei: augstākā vērtība ir tomēr pats cilvēks, augstākais cilvēkā ir viņa dvēsele. Dziļu pārdomu pilns ir plašais un vispusīgais raksts „Jaunatnes veidošana", ko katrs var izlasīt ar dziļu interesi.

Sīkumos, saprotams, varētu šur tur arī ar autoru drusku polemizēt, piem., man liekas, ka 99. lpp. autors drusku par augstu novērtē konkrētu literātūras tēlu ietekmi uz sava laikmeta ļaudīm. Nemaz necenšoties noliegt vispārējo literātūras un atsevišķo literāro tipu ietekmi uz sava laikmeta sabiedrību, taču būs jāatzīst, ka atsevišķu sabiedrības pārstāvju, kas apzinīgi censtos izveidot sevi pēc viena vai otra (īpaši pozitīva) literāra tipa parauga un šo tipu savā dzīves veidā un rakstura īpatnībās apzinīgi atdarināt, patiesībā arvienu bijis visai maz. Bet tas jau sīkums, un visumā varam autoram visur pilnīgi pieslieties, jo viņa pausamās patiesības ikkatram nacionāli ievirzītam un apzinīgam mūsu tautas loceklim ir pašas par sevi saprotamas un tādēļ arī neapšaubāmas.

Grāmatas valoda ir saprotama un vienkārša. Šur tur daži izteikšmes negludumi tomēr palikuši — pa daļai terminoloģijā, pa daļai atsevišķu vārdu formās, pa daļai frazeoloģijā. Man nepatīk daudzie autora darinājumi ar -igs, resp. -istīgs, kādus agrāk nelietojām, piem.: materiālistīgs (59, 119.), ateistīgs (64), ideālistīgs (105, 107), kapitālistīgs (109), boļševistīgais (109), humānistīgs (110), artistīgs (129) un varbūt vēl šur tur. Mēs līdz šim pa laikam šais darinājumos kā veidotāju lietojam elementu -istisks — pa daļai pēc krievu -isticeskij parauga, bet it īpaši gan tāpēc, ka pamats, no kuŗa šie vārdi atvasināti, ir substantīvi ar -ists: materiālists, ideālists u. tt., un no tiem tālāk atvasinājumi visumā var būt tikai ar -ists, t. i. kopveidā -istisks (arī autors 114. lpp. gluži pareizi runā par materiālistisko ievirzi). Vārdus materiāls, ideāls lietojam pēc vajadzības arī kā adjektīvus, tā ka, piem., vārda materiālistīgs pamatā vārds materiāls (substantīvs) nekādā ziņā nevar būt. — Atavistīgas jūtas (128) ir latviešiem ataviskas jūtas, jo mums nav substantīva atavists, bet ir tikai atavisms. Mums patiesībā nav arī vārda boļševists (tāds ir gan vāciešiem), un tādēļ labāk ir sacīt boļševisks (piem., boļševiska agitācija) nekā boļševistisks (bet nekādā ziņā ne boļševistīgs). Tā kā ir vārdi teisms, teisks, tad varētu līdzās ateistisks lietot arī formu ateisks, par cik tā būtu atvasināta no ateisms un ne no ateists (nozīmes nianse būtu visai niecīga). Jāsaka principiāla, ne principāla saprašanās (127). Principāls ir tikai substantīvs ar nozīmi vadītājs, šefs. — Nezinu, vai tomēr labi ir teikt gregoriska dziesma (76); labāk tomēr teikt gregoriāniska, jo mēs vārdu tā esam aizguvuši: nesakām taču amerikisks, bet amerikānisks. — 146. lpp. beigušus vietā jāsaka beļģus, jo te domāti senie Beļģijas iedzīvotāji. Modernos Beļģijas iedzīvotājus var tikpat labi saukt par beļģiem kā par beļģiešiem. — Tukšības bezdibeni (11) veidā varēja labāk palikt pie tukšuma bezdibenis. — Tāpat izteicienā „dzeja kļūst par nedabīgu vārdu savārstījumu" (137) nedabīgu vietā labāk teikt nedabisku. — Nav labs veidojums grimošs (21) un vēl mazāk cīnošs (115), jo verbs taču ir cīnīties, ne cīnīt, un no reflekšīviem verbiem (ar ļoti retiem izņēmumiem) divdabjus ar -ošs atvasināt nevar. — „Dzīvot ar otru satiksmē" (101) skan nepatīkami; domāts laikam gan „dzīvot saskarē". — „Nozākāti" ir vulgārs vārds, labāk nopelti. Tāpat „tērētu cīņā" (143); labāk „šķiestu cīņā." — Izteiciens „ja licies uz iegūšanu" (65) ir germānisms: hat er sich aufs Erwerben gelegt, latv. ja viņš nodevies iegūšanai. — Šur tur varbūt kādu sīkumu neesmu arī pamanījis.

Ar visiem šiem sīkajiem valodas trūkumiem grāmata tomēr tās cildenā satura un raitā stāstījuma dēļ no sirds ieteicama. Novēlam tai jo kuplu lasītāju skaitu.

Valdis Krāslavietis

JAUNS ROMĀNS

Rakstnieks J. Klīdzējs, kas tagad dzīvo Berkelejā, nobeidzis rakstīt romānu „Džanitors", kas iznāks grāmatā vēl pirms Ziemassvētkiem.

VĪRI

Mūžīgā nemiera saukti, vīri dzen kuģus bez mitas;
visās pasaules jūrās dzīro bezbalļu cilts.
Visās jūrās un vējos tie meklē atziņas cītas;
ar krastu, mājām un mieru sen tiem ir nodedzis tilts.

Bet elki un valdnieki mainās, karogi ceļas un trūd,
un kopā ar baltajām buŗām vīri — bezbaļļi sūd.
Arī šodien redz vīrus stiprus kvernam uz klāja,
bet viņu nemiers ir lēts, laicības vizuļos slēpts.

TENORA VALDEMĀRA SALNAS KONCERTS ČIKĀGĀ

ČLB 25. septembrī Austīnas masoņu zālē atklāja sezonu ar tenora Valdemāra Salnas koncertu. Dziedonis programmā bija uzņēmis 11 latviešu autoru dziesmas, sākot ar A. Jurjānu un beidzot ar A. Matisonu, kuŗš vēl pavisam maz dzirdēts, jo tikai pēdējā laikā mūsu komponistu saimei pievienojies. Čikāgā nesen dzirdējām viņa kompoziciju vijolei pašu autora izpildījumā, šoreiz Salna dziedāja viņa Dzimteni, un, jāsaka bez kādiem glaimiem — mums trimdā ir atklājies jauns spēcīgs talants. Dzimteni, tāpat J. Ivanova Arāja ticību dziedonis atskaņoja ar plašu un skanīgu toni, šais dziesmās brīvi dominēja viņa plašais balss diapazons. Sekoja A. Kalniņa Dzimtene un L. Garūtas Ej, saulīte, kur varēja vēlēties vairāk smeldzes tēlojumā.

J. Ķepīša (Bēglis) un A. Meļļa (Lauztās priedes) dziesmās dziedoņa iztulkojums sniedza izteiksmīgi spraigu dramātisku pārdzīvojumu, bet A. Kalniņa (Es ciešu), J. Kalniņa (Balta puķe), A. Žilinska (Cimdu pāris), A. Jurjāna (Jele pasmaldi) un J. Ķepīša (Ziedu laikā) dziesmās varēja vēlēties vairāk krāsainības, dažās vietās arī skaidrāku dikciju, klusinātos toņos.

Programmas beigu daļā — A. Vītoliņa (Kādēļ), V. Upenieka, (Tīklā) un A. Kalniņa (Tev) — Valdemārs Salna toties lāva savai balsij izplaukt krāšņā plūdumā un dzīvā tēlojumā.

Publikas bija tuvu pie 200 — skaits, kādu mūsu pilsētā piedzīvo tikai pirmšķirīgi dziedoņi. Bet tik daudz piedevu līdz šim nebija prasīts ne no viena, varbūt, izņemot Ludmillu Sepi. Ka Valdemāram Salnam ir visskaistākā balss latviešu tenoru vēsturē, to jau ir pateicis Mariss Vētra. Jāpasaka vēl arī, ka viņam ir nākotne. Un ja trimda nebūtu tik smags akmens pie latviešu mākslinieka kājām, tad Valdemārs Salna jau tagad atrastos kalna virsotnē. Bet gan jau mēs viņu tur redzēsim.

Klavieŗu pavadījumus smalkjūtīgi, kā vienmēr, veica Valdis Treimanis, sniedzot arī 2 A. Kalniņa kompozicijas un pats savu — Dzirksteļu rotaļa — pirmatskaņojumā. Un to vajadzēja atkārtot — visiem ļoti patika.

A. K.

Jaunatnes aktivitāte Indiānāpolē

Indianapoles Latviešu jaunatnes organizāciju padomes š. g. 19. septembŗa sēdē izstrādāja plānu Jaunatnes nedēļas rīkošanai. Jaunatnes nedēļa sākās 2. oktobrī ar referātu „Latviešu jaunatne kā latviešu tradiciju kopēja un lauzēja", bet 4. okt bija K. Kārkliņa referāts „Sabiedriskā pieklājības normas." 6. oktobrī būs Amerikas Latviešu jaunatnes priekšsēža K. Sventecka referāts ar praktiskām nodarbībām par temu „Jaunatnes vadītāja problēmas." Nedēļas noslēgums 7. oktobrī ar priekšnesumu vakaru „Latvijas vēsture dzejā". Šai nedēļā jaunieši vāks arī ziedojumus Augustdorfas latviešu ģimnazijas atbalstam. Jaunatnes nedēļā paredzēts apbalvot trīs rosīgākos Indianapoles jauniešus.

Apvienības rudens un ziemas darbības plāns ir šāds:

Izveidot regulāru jaunatnes dienu katra mēneša pirmajā un trešajā ceturdienā Indianas Latviešu biedrības telpās, 2511 Central Ave., plkst. 8 vakarā. Katra jaunatnes kopa jaunatnes dienas programmu gatavos pēc kārtas, ietilpinot tajā latviešu rakstnieku biogrāfijas un rakstnieku darbus, mūziku, deklamācijas un priekšlasījumus, kā arī debates un cita veida kultūras pasākumus.

Jaunatnes Drāmatiskā kopa stājusies pie M. Zīverta lugas „Tvans" sagatavošanas režisora R. Vanaga vadībā. Lugas izrāde notiks decembŗa sākumā.

Jaunatnes organizāciju padome, sadarbībā ar Indiānas latviešu bu nodomājusi līdzšinējo biedrības biletenu „Ausma" pārveidot par plašu jaunatnes mēnešrakstu vietējām vajadzībām, paredzot tajā sek. nodaļas: Idejiskā, audzināšanas, literārā, chronikas, informācijas, interviju un humora. Par līdzstrādniekiem darbosies V. Veldre, K. Sventeckis, V. Burģis, Z. Kārkliņš, V. Sprancmanis, I. Jansone, V. Zvelge, V. Krautmanis u. c. „Ausmai domātos rakstus un sludinājumus var iesūtīt V. Krautmanim, 2615 N. Alabama St., Indianapolis, IND.

Jaunatnes aktivitāte izpaudusies arī vīru kvarteta nodibināšanā Indianapolē. Tajā saistījušies Z. Kārkliņš, V. Sprancmanis, A. Ziemelis un L. Martinsos. Kvartets lolo cerības jau dažos mēnešos iestudēt pietiekamu repertuāru, lai varētu kuplināt latviešu sarīkojumus.

Mūzikas un literārā kluba sanāksme notika 23. septembrī, kuŗā kluba dalībnieki lasīja V. Kārkliņa noveli „Maza mīlestība Dzintaros", ar sekojošām debatēm par novele tēliem. Pie reizes notika arī vēlēšanas, ievēlot kluba valdē Vigo Burģi un Agati Nesauli.

A. B.

Alfrēds Kaupiņš.

VAI NACIONĀLISMS IR JĀPĀRVAR?

Laikr. Latvija Amerikā bija lasāms raksts, veltīts latv. jaunatnei, kur nebija izteikti parastie pārmetumi jaunatnei, bet gan cerība, ka aiz bultotā ārējā apvalka vēl dzīvo un savu eksistenci pieteic īsts latviešu jaunietis. Man liekas, ka līdz ar šī raksta autori I. Vīksnu tā domā vairums latviešu, kaut arī kādreiz kāda svešāda vārdu spēle, uzvedība vai pārliecība liek par to šaubīties. Toties domas var dalīties tur, kur I. Vīksna savā rakstā norāda, ka no latviešu jaunieša nevar prasīt, lai viņš reizēm būtu tāds kā kādreiz gleznotājs J. Kalmīte Vācijā, kuŗš gājis sargādams savas acis no svešzemes ainavām, lai jo redzīgāk skatītu gara acīm latviesko riju kontūras. Man liekas, ka mums visiem — veciem un jauniem — reiz pa reizēm jānovērš skats no svešzemes īstenības, lai jo labāki glabātu to, ko Dievs mums vienīgiem ir uzticējis — mūsu sirdi, kas ir ieņemta, piedzimusi un uzaugļēta uzticībā, darbā un upuŗos par Latviju. Es pat gribētu teikt, ka tikai retais mēs iespējam būt tāds, kāds ir rakstnieks Anšlavs Eglītis, kuŗš, uzmanīgi vērodams svešās zemes īpatnības, ne tikvien ir spējīgs uzturēt, bet arī personīgi apliecināt savu latviskās dvēseles nemainību. Anšlavs Eglītis, kaut arī dzīvo Hollivudas ekrānu uguņu atblāzmā, tanī nepazūd, bet izmanto to par darba rīku sniegumiem, kas apliecina mūsu ieskatīšanas un vērtēšanas spējas svešzemes īpatnībās.

Bet mēs visi neesam vienāda kaluma cilvēki. Cilvēku garīgie dotumi ir veidoti dažādai vērošanai un redzēšanai. **Daudziem, nerēķinoties ar savu iespēju robežām, dzīve aizjūras zemēs ir pārvērtusi tradicijās mantotās vērtības lētā sīknaudā. Nekas viņus neatvedīs atpakaļ pie savas tautas vērtību pamatiem, ja viņus reiz pa reizēm nepārņems tāds vai citāds īstenības aklums, vairīšanās no apkārtnes vērtību kursa.**

Tikai šādā „īstenības aklumā" mēs spējam atminēties mūsu tautas un mūsu pašu vērtības sākotni. Bez šīs sākotnes latvietis svešumā ir bezmērķīgi izsvaidīts. Kā cilvēks nevar iesākt savu dzīvi spēka gados, bet gan tikai no pašas sākotnes, tā arī cilvēks nevar savu pasaules uzskatu un ticību uzbāzt galvā kā cepuri katrā vietā un laikā, kad vien apstākļi to prasa. Pilnvērtīgi cilvēks savu dzīvības vienreizību un piederību kādai kopībai var iemiesot vienīgi organiskā attīstības ceļā no savas sākotnes. Protams, latvietim šī attīstība ir varmācīgi pārrauta, ti īpaši ar notikumiem 2. pasaules karā. Mūsu attīstībai ir mākslīgi uzpotēti svešzemju kultūras zari. Mēs pie tiem pamazām pierodam, kā pierod pie mēchaniskiem procesiem, kuŗus ne akceptē ne noraida, bet ar kuŗiem rēķinās. Dažkārt šie uzpotējumi izzaro tik kupli, ka aizsedz skatu pamatiem, kas mums, latviešiem, lai kādā zemē dzīvojam, ir vieni un tie paši. Tad ir labi, ja var dzīvot tā kā gleznotājs J. Kalmīte, kuŗš pat Misisipi upes krastos kļūst „akls", lai redzētu dzimtās zemes ainavas.

Šī pati īstenības aklība liek arī rakstniekam J. Sarmam tālajā Austrālijā aizmirst dzīvi ap sevi, bet sarunāties un saņemt atbildes no tautas atmodas laikmeta vīriem.

Šādus piemērus varētu minēt daudzus, bet tie visi atklāj vienu patiesību: **katra cilvēka un tautas dzīvības jēgpilna izpausme ir saistīta ar Dieva uzdotu sākotni un tās attīstības kulmināciju misiju. Sākotnē nevienu nevar mainīt. Sākotnē sevī ietver arī negrozāmu misiju, kas nav paklaujama nelabvēlīgu apstākļu ietekmei. Kā sēkla sevī satur augli, tā arī cilvēks savā sākotnē ir iesvadīts Dieva noslēmtai garīgai kopībai.**

Šīs pārdomas izraisa jautājumu: vai tā mūsu jaunatnes daļa, kas patiesi vēlas palikt uzticīga tautai, var pārtikt vienīgi no augstākās mācības iestādēs izskolotas stenografiskas reaģēšanas spējas iepretī dzīves īstenībai, kuŗā vizījām par to misiju, kas ierakstīta mūsu sākotnē, nav vietas?

Latviešu jaunietis ir dots latviešu tautai, un tikai no tās viņš sevi visā savā pilnībā spējās un varēšanā var saņemt. Bet lai tas tā notiktu, ir jāmeklē pati tauta. Jā, — jāmeklē, jo svešzemes kultūras dzīves uzpotējumi aizsedz skatu uz turieni, no kurienes mēs nākam. Bet latviešu tauta nav meklējama (vismaz ne tās dzīvais kodols) latviešu pilsoņu sabiedrībā, kuŗi, personisko labklājību standartizēdami, vienkārši aiz laika trūkuma nepagūst būt latvieši.

Latviešu tauta svešumā ir kā kodols, kas ikvienam jāveido pašam no tās vizijas, kuŗa viņam nāk līdz ar piedzimšanu un uzaugšanu sasksarsmē ar tēvu un māti un ikvienu latvieti, ar ko viņš jutis dvēseliski mijiedarbību.

Kā kristīgs cilvēks nenāk citādi pie Dieva, kā vienīgi caur Jēzu Kristu, tā latvietis svešumā nevar citādi saskarties ar savu tautu, kā vienīgi caur vīziju, kuŗu es še dēvēju par īstenības aklību. Aklību tāpēc, ka cilvēkam jāredz un jāpārdzīvo tas, kas viņam vienīgi vīzijā var tikt dots.

Un nu visbeidzot ir jāveltī pāris rindas tiem, kuŗiem latviešu tautas ietvars liekas par šauru un kavējošu balastu, kuŗi pārvarējuši tautiskuma sentimentu, ir brīvi pieņemt visu, kas liekas tīkams, lietderīgs vai izdevīgs. Viņu uzsāktais virziens gan ir ērts pa tautu pierošanās ceļu staigājot, bet kā pasaules uzskats vai ticība, kuŗas drošība atrodas ārpus cilvēka atziņu loka, tā ir bezdvēseliska fikcija, vai kā rakstnieks V. Pelēcis saka „mākslīgs grauds", kam nav savas vietas pasaulē, kā vien tā, ko katrs viens mēģina sev iegalvot. Pasaule ir Dieva esmes organiskā izpausme; cilvēks, būdams daļa no šīs izpausmes, dažkārt maldina sevi, iedomādams savu esmi identificējam mēchaniskās refleksijās, ko izsaukuši komplekšu kairinājumi uz cilvēku nervu centriem.

Šīs bezdvēseliskais esmes veids daudziem latviešu tautas locekļiem, kuŗi cieš provinciālās šaurības un diletantisma dēļ, sola atbrīvošanu. Vēl vairāk! Viņiem vārda pilnā nozīmē riebj emocionāla aklība nacionālismā. Viņi aizmirst, ka tāpat kā var atrast ko aplamu nacionālismā, tā cilvēka prāta atziņa spēj atrast ko aplamu ikvienā iespējamā socioloģiskā ietvarā, vienalga, vai tā būtu valsts, reliģija, kultūra vai kas cits. Valsts, ja vien to vēlas, var tikt teorētizēta kā likumīgs, bet sevī bezjēdzīgs cilvēku kopums; reliģijā, kā baļļpilna esamība mūžīgā; kultūra kā nesamanīga tieksme pēc savdabīgas izglītības un tradiciju turpināšanas.

Arī korrekti definētā nacionālismā nav nekā tāda, kas to attaisnotu. Definīcija vēl nedod pašu definējamo. Tā sevī ietver apziņas nospraustās robežas, eliminējot visu lieko, lai panāktu zināmu skaidrību pozitīvā un negātīvā virzienā. Definīcija klasificē, tā nekvalificē. Arī nacionālismam ir savi launumi, kuŗus zināt nozīmē būt modriem par noderīgām pasaules zināšanām. Bet tam pāri stāv pasaules uzskats, kas savā galīgā konsekvencē nozīmē izšķiršanos starp ticību un neticību. Apziņa runā par nacionālisma veidiem, kas palīdz vai apdraud cilvēka eksistenci, bet cilvēka esmes garīgā īstenība, kuŗa atklājas vienīgi vīzijā, redz visu nedalītā kopumā, izejot no apriori dotās Dieva svētības.

Latvietis ir audzis mīlestībā uz savu tautu un savas tautas pagātni. Tā ir daļa no viņa nākotnes. Aplami domā tie, kas saka, ka vēsture apgulas līdz ar notikumu pagājību. Tā nāk līdzi. Jēdzieniem „tagad" un „šeit", kuŗos cilvēks nepārtrauktā secībā dzīvo, ir reizē divas dimensijas: laikmetīgā un mūžīgā. Laikmetīgais vairo cilvēka refleksijas, bet tā pārvarēšana nozīmē izšķiršanos laikmetīgā par „ticēt" vai „neticēt", saistībā ar sākotnējo vai bijušo.

Atteikties no bijušā — sākotnējā var nozīmēt garīgā plāksnē to pašu, kas materiālā plāksnē varētu nozīmēt atsacīties pašam no sava īpašuma. Tādēļ manuprāt, ir lieki kādam ar atziņas palīdzību pierādīt, ka nacionālisms pats par sevi ir pārdzīvots un nederīgs cilvēka kopuma ietvars. Ja kāds nacionālismam vienkārši netic, tad tas jau ir kas cits, kas visu nacionālisma problēmu nostāda jaunā gaismā.

KO SKATĪSIMIES UN KLAUSĪSIMIES TORONTO

Balets: Monte Karlo krievu baletu uzstāsies 5 dienu viesizrādēs ar ievērojamo baletdejotāju Franklinu, Novaku, Danilijanu u. c. piedalīšanos. Izrādes sāksies otrdien, 5. oktobrī, Karaliskā Aleksandras teātŗa telpās, trešdienās un sestdienās notiks divas izrādes.

Teātris: The Canadian Players, piektdien, 7. oktobrī, plkst. 7. oktobrī, plkst. 8.15 Ītona auditorijā izrādīs Šekspīra Makbetu.

Kino: Ītona auditorijā, 26. oktobrī krievu krāsu filmā izrādīs Musorgska op. Boriss Godunovs, bet 23. novembrī turpat izrādīs 3 Čechova satīras. Sākums plkst. 7.00 un 9.15.

Koncerti: Meseja zāles šīs sezonas koncertu ciklā paredzēti daudzi labi koncerti. Novembrī viesosies Obernas zēnu koris, pēc tam Benno Moiseivičs, Glens Golds, Leonards Varrens un Londonas Filharmonijas orķestris.

Toronto karaliskā konservātorija Ziemassvētkos paredzējusi uzvest kādu Menoti viencēlienu operu, kuŗas galv. loma rakstīta zēnam — sopranam. Konservātorijas vadība paziņojusi laikrakstos, ka meklē divus sopranus — zēnus, apsolot tiem labu karjēru. Zēnu vecums apm. no 10 līdz 12 gadiem.

MARGARITA KOVAĻEVSKA

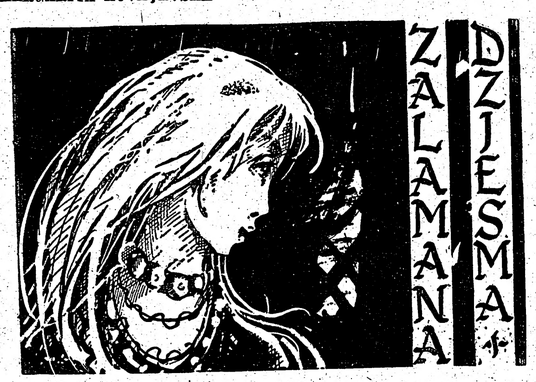

ROMĀNA POSTA PUĶES II DAĻA

5. NODAĻA

48. turpinājums

Bet no kuŗa kakta? Vai aiz Pendulienes pīpes dūma, aiz sveču liesmām? Šādi vajāts, reizē gaišredzīgs un tomēr akls, citu satraukuma stumdīts, uz priekšu virzīts, gandrīz no rokām izlaizdams Līzbetes skalu kājas, viņš nebija ievērojis ne istabas iekārtu, ne arī paspējis uzsaukt kādu vārdu Amadeusam. Sablīvēto ļaužu vainagu čauksti, piedzērušo murkšķi un sejas, kas visas griezās pret viņu, tenku vecenes, kas bikstījās ar pleciem — viss tas bija licis kā apdullušam izvilkties ārā, kur pretī lēkdama steidza naudiene: Ptu, nelaimes kraukli, še — knāb spļaudīkli!

Jukāns pameta gaisā akmeni un iegriezās Milestības takā. Uz dadžu lapām garoja nakts miklums. Pērnā putna vai zirga sētās auzas vēl slīga ēnās, bet uz izstīdzējušo kātu pīpeņu ziediem jau šūpojās gaismas stari. Pievērot plakstus, šķita — virs ēnu zālītēm lidinājās zvaigznītes.

„Ne tām kātu, ne lapu, ne citādu īstenības balstu. Kā Marija."

Dažus soļus tālāk gar žogu augšup vijās staipekļi un ar maigi zilām tauŗu ausīm klausījās lakstīgalas pēdējo rīta dziesmu. Ceļam vidū plētās ķimeņu vēdekļi. Turpat blakus izdilis groziņš rādīja ribas, tām cauri spraucās krūzainas lapas.

Pie vārtiem nonācis, viņš apstājās. Tie bija līdz galam vaļā. Nātrēs, pie staba, kāds vīrelis strēba krācienu.

Viņš pārkāpa gulētājam: „Vecotēv, te nav īstā Čučumuiža." Pagalms bija pamestīgi kluss. Saule, pieslējusies koku galotnēm, stīvi raudzījās lejup, iztukšotās dzīŗu kannās. Ugunskuŗa pelnos vēl gruzdēja pagales, smirdēja pēc dedzinātiem kauliem. Pret debess jumu slējās kārtis, mēslu dakšas solīja brokastīm lupatu vīškus. Suņi, naktī iztrenkāti, gulēja būdās pat ausis nepaceldami. Kad ieklausījās — kūti kvieca sivēni, kladzināja vista.

Jukāns pagājās dziļāk.

„Kaut kas mani tomēr valdzina. Pareizāki sakot — asi satrauc. Kā toreizējā lietus nakts, vējš un ūdeņu murdoņa. Varbūt sviluma smaka? Eu, raganas, vai nevajag stipra kalpa? Slotu sējēja, zirgam astē pūtēja? Kalēja? Ar cūkgana stabuli atburšu jūs no launuma. Par algu prasu tikai meiteni un viņas dārzu. Naudas poda nevajag."

Dzīvojamās mājas logi bija aizklāti. Uz jumta grozījās lapu ēnas un baloži. Mazliet zemāk, pāri lieveņa margām nokarājās saules apmirdzēts lakats. Bārkstu tīkli gūla uz puķu dobes ziediem, apkārt lidinājās taurenis.

„Sievišķīgi un jauki. Gleznaini. Pret ēnu sienām, pagalma drūmo ainavu tas vienīgais spilgtais plankums, kā atbalsts aizmugurē krējuma dzelteņa krūze. Kādēļ uzsprausta mietam?"

Šajā brīdī atvērās durvis, uz lieveņa iznāca Žene. Jukāns sakustējās — izdevība! Bet, ciešāki ieskatoties, tā nebija Žene, drīzāk kāda kalpone. Virs gurna uzspraustu brunci, bezkrāsu drānelē iesietu galvu, kas rādījās nesamērīgi liela pret auguma trauslumu, viņa lēca no kāpiena uz kāpienu un žvadzināja atslēgu saišķi. Pagalma vidū pietupa, pārsēja pastalas auklu un gāja uz klēts pusi.

„Man laika diezgan —", Jukāns atspiedās pret lemesi: „Arī tas rūsējis simts gadus, pavisam sarkans." Bet, ar acīm sekodams kalponei viņš līdztekus iedomāja Zezes tantes vārdus: „Putnos meitas neturās. Mainās gandrīz ik mēnesi." Šī tieši tāda rādījās — kā pirmo dienu Putnos. Viņa izpūlējās gar durvīm, centās lauzties ar krūtīm, atspērās un tenteriski iekrita klētī. Durvis nebija slēgtas. Pievērtas.

„Glītas kājas," viņš pavīpsnāja. „Domās esmu bijis aplams. Sāku apjēgt — ne velti Antons pazaudējis nakts mieru."

Pagāja brīdis. Jukāns gaidīja. Viņa acis atkal piestāja lakatam: „Ap Marijas pleciem, kas, droši vien, mazliet slīpi, tādēļ noslīdējis un viegli sakrokojies, ar diviem bārkstu diegiem uz krūtīm samezglots, saules sakausēts ar matu zeltu, tas mestu sejā zaigainu atgaismu. Tādu es vēlētos viņu skatīt auzu skarās, bezkātu gaisīgajās puķēs. Bet, bet varbūt —", Jukāna iztēle ielēca istabā: „bet varbūt šajā brīdī, kā gan to piemirsu, viņa līkst pāri Līzbetes nāves gultai, šūpo karekļus, skropstās asaras. Pirkstu gredzeni bez dzirkstīm melni oļi. Sejā mirušo atgaisma — vaska dzeltena. Visapkārt krēsla. Ne jausmas viņai, ne arī domas, ka ārā saule, rīts... Nē, bet kādēļ tā? — Ir agrs. Viņa vēl guļ. Elpa šūpo palagu atloku, zem spilvena mans pulkstenis tikšķina pasaku. Par jāņtārpiņu, kām krūtīs dega svecīte. Aizvestie plaksti caurausti naksnīgi zilām kā papardes ēnām. Pāri matu gredzeni. Tikai vienu elpas pūsmu, cirta atsegtu pieri. Tikai vienu mutes peskārienu — atvērtos acs. Plata. Mulsa — īstenībai krietnu brīdi pavisam tālu."

Kalpone iznāca no klēts, bārstīja graudus un sauca putnus. Pagalms atdzīvojās. No jumtiem loku lokā pacēlās baloži. Skrēja vistas. Ar spārnu vēju un klaigām, puslidus steidza zosis. Kūts durvīs iepukstējās tītars, atplēta asti.

Piķis! Kuŗš kamps pirmais — katrs mirklis ir ieguvuma grauds. Jukāns piecirta kāju tukšajai kannai: „Dievs palīdz, labu ēstgribu un labu rītu!"

Kalpone kā viesuļa griezta apsviedās un, spēji tvērot sirds vietu, no rokām izlaida priekšauta stūri. Pāri bruncim tecēja graudu upīte. Viņa slābeni piestājās klēts sānam.

„Jā, biedēklis Gaurs. Apskati labi. Vai Žene un citi vēl dzēruma pilni?"

Nekādas atbildes.

„Es gribētu zināt, vai saimniece jau uz pekām?"

Viņš pienāca tuvāk, noliecās, paglaudīja zosi: „Tulūzas pelēkā. Un baltās. Vai no piena putras ezera? Bet cik tu bailīgi sakļauj ceļus, skatos — kur te gadījies melnais Gauru gailis? Cērt pīlēm pa kreisi un labi, graudus rij par trim".

Viņš tīši nožāvājās: „Ap cikiem ceļas jaunkundze?"

Stulba vai izlikās nedzirdam? Nekas. Var piebraukt ar līkumu no otras puses: „Tu esi glīta meiteni. Droši vien ik ballē kāds puisis izcīna pie tevis sev pirmo vietu. Citi pēc tam nedēļām ilgi staigā ragaini un caurdurtām sirdīm."

Viņa joprojām vērās lejup vistu sekstēs ar to pašu stīvo skatu kā saule no augšas pagalma postažā. Viņas abas labi saderēja.

„Šodien būs karsta diena," Jukāns mēģināja vēl. „Saule jau uz skursteņa. Vai tevi negaida pavarda uguns, brokasta jaukumam apkļājams galds? Ja nemaldos — nakts patvērumu un varbūt nedēļām līksmu dzīvi te ieguvis dažs rīdzinieks, kāda drukna kundze. Pie vienas reizes, kad virini skapjus un šķindini traukus, gribētu lūgt. —"

(Turpinājums sekos)

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

pieņem visāda veida iespiedumdarbu pasūtinājumus:

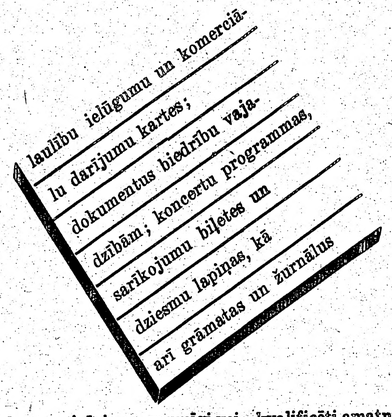

Darbus apzinīgi un gaumīgi veic kvalificēti amatnieki ar ilggadīgu praksi

Pasūtinājumus pieņem:

spiestuvē, 154 St. Patrick St., EM 8-3239 un kantorī, 123 Huron St., tel. EM 8-0792, Toronto, Ont., Canada

Pasūtinājumi no provinces jānodod nedēļu un no Toronto 3 dienas pirms paredzētā darba izpildīšanas termiņa

LUNSKY WA 1-3924 — **OPTIĶIS** 470 College St.

Runājam vāca, krievu, poļu, kā arī citās valodās

Pārbaudām acis. Pagatavojam brilles visiem redzes defektiem.

PADOMI NAMAMĀTĒM

M. KRONE - BALDUMA

SALDĒJUMI

Saldējumi pieder pie aukstiem atspirdzinošiem saliem ēdieniem.

Saldējumu galvenie veidi ir 3:

Ūdens, krējuma un krēma saldējumi. Ūdens saldējumam cukuru uzvāra ūdenī un tad noliek atdzišanai. Cukura nedrīkst būt par daudz, jo tas aizkavē saldējuma masas sasalšanu.

1. Ūdens saldējumam liek ogu vai augļu piedevas, kā arī kafiju, vīnu, rumu, liķieri. Alkohola nedrīkst būt par daudz, jo apgrūtina sasalšanu.

2. Krējuma saldējumiem var ņemt arī pusi piena un pusi krējuma, olas, garšvielas, šokolādi, kafiju, vaniļu riekstus.

3. Krēma saldējums: visus krēmus sagatavo, kuļot karstā ūdens peldē, līdz tie top biezi, tad kuļot atdzesē. Atdzisušai masai pievieno vai nu saputotus olu baltumus, vai saputotu putu krējumu. Ja krēmam ņem putu krējumu, tad šķidruma jāņem mazāk.

SALDĒŠANAS PAŅĒMIENI

Saldējuma masu saldē saldējuma mašīnā. Mašīna pirms lietošanas labi jāiztīra un jānosusina. Saldējuma gatavošanai ir nepieciešams ledus un rupja sāls. Uz 5 kg ledus ņem 1 kg rupjās sāls. Ledu ieliek drēbes maisiņā un ar koka āmuru sadauza. Jo smalkāks būs ledus, jo labāki aukstums sasniegs saldējuma trauku.

Saldējuma mašīnā ieliek saldējuma trauku tā, lai varētu griezt, tad starptelpu pilda ar sasmalcināto ledu, pārmaiņus ar sāli. Uzmanīgi noņem trauka vāku un pilda ar saldējuma masu 3/4 no trauka tilpuma. Trauku aizvāko un ledu pārklāj ar drēbi, lai griežot ledus gabaliņi nelidotu apkārt.

Sākumā griež mašīnu lēnām, tad ātrāk. Ūdenim laiž notecēt un papildina, ja vajadzīgs, ar ledu un sāli. Griež tik ilgi, kamēr masa top bieza un stingra. Ja trauks pareizi novietots mašīnā, tad krēma saldēšanas laiks ir apm. 20 minūšu, bet ūdens saldējumam 25-30 minūšu.

Saldējumu līdz lietošanai atstāj ieraktu ledū. Trauka vāku apliek ar pergamenta papīru vai aizvāko, lai gadījumā saldējumā neiespiestos ūdens. Saldējumu liek stikla šķīvjos vai lēzenās glāzēs un garnē ar putu krējumu, riekstiem, grauzdētām kokusa skaidiņām, augļiem, ogām un želejām.

Dod klāt mazos sausos cepumus un vafeles.

SALDĒTI LEDUS KRĒMI

Saldētiem ledus krēmiem un saldējumiem ir tā starpība, ka sagatavoto saldējumu pilda vēlreiz tādā formā, kuru var glīti izgāzt uz šķīvja vai bļodas un pasniegt uz galda. Saldētam ledus krēmam var pielikt vairāk putu krējuma vai arī citu piedevu. Saldētu ledus krēmu var gatavot arī atsevišķi ar kartupeļmiltu un želatīna piedevu, ietaupot olas dzeltenumus un putu krējumu, bet vairāk var pielikt auglu sulas un piena.

Ņem lielāku koka spaini vai citu trauku. Sasmalcinātam ledum piejauc sāli, 50 gr. amonjaka un 50 gr. salpetra. Ledus krēma trauku noslēdz stingri un ierok sāls maisījumā, pārklāj ar drēbi un atstāj 3-4 stundas. Ja ledus ir izkusis un krēms vēl nav sastindzis, tad ledus maisījums jāpapildina.

Kad ledus krēms gatavs, traukam apliek karstā ūdenī iemērktu drēbi un izgāž uz stikla šķīvja. Garnē ar putu krējumu, augļiem un želejām.

VANIĻAS KRĒMS I

1 ltr. piena vai salda krējuma, 8 olu dzeltenumi, 200 gr. cukura, 1 pāksts vaniļas, ¼ ltr. putu krējuma.

Vaniļas pāksti pārgriež gareniski un uzvāra ar pienu. Atstāj 15 minūšu uz plīts malas. Olu dzeltenumus saputo ar cukuru. Maisot pielej izkāsto verdošo pienu. Tālāk rīkojas, kā iepriekš minēts. Tad pilda saldējuma traukā.

VANIĻAS SALDĒJUMS II (VIENKĀRŠS)

1 ltr. piena, 120 gr. cukura 2 olas, 1 paciņa vaniļas cukura

Olas sakuļ ar cukuru, maisot pielej uzvārīto pienu un kuļ, kamēr masa top bieza. Kuļot aukstā ūdens peldē, atdzesē, pieliek vaniļas cukuru izmaisa un pilda saldējamā traukā.

MOKKA SALDĒJUMS I

60 gr. svaigi samaltas kafijas, 1 ltr. piena, 150 gr. cukura, 8 olu dzeltenumi.

Samaltu kafiju pārlej ar 1 ltr. ūdens un uzvāra, atstājot 15 minūšu uz plīts malas.

Olu dzeltenumus sakuļ ar cukuru, maisot pielej izkāsto kafiju, uzvārīto pienu un kuļ ūdens peldē, kamēr pārvēršas biezā krēmā, tad kuļot atdzesē auktā peldē un pilda saldējuma traukā.

MOKKA SALDĒJUMS II

100 gr. svaigi samaltas kafijas pupiņu, 1/2 ltr. piena, 1/2 ltr. putu krējuma, 150 gr. cukura, 4 olas.

Samalto kafiju pārlej ar uzvārīto pienu un noliek uz plīts malas vai karstā ūdens peldē un atstāj 30 minūšu.

Olas sakuļ ar cukuru un maisot pielej izkāsto kafiju, kuļ, kamēr masa top bieza. Tad liek aukstā ūdens peldē un kuļot atdzesē. Iecilā saputotu putu krējumu un pilda saldējuma traukā.

LAZDU RIEKSTU SALDĒJUMS

200 gr. riekstu, 1/2 ltr. piena, 1/2 ltr. salda krējuma, 8 olu dzeltenumi, 200 gr. cukura.

Izlobītus riekstu kodolus sagrauzdē un samaļ, uzvāra ar pienu un krējumu. Atstāj uz plīts malas 1/2 stundu, tad izrīvē caur sietu. Maisot pievieno sakultus olu dzeltenumus un tālāk sagatavo kā mokka saldējumu.

ŠOKOLĀDES SALDĒJUMS I

150 gr. šokolādes, 1 ltr. salda krējuma vai piena, 1 pac. vaniļas cukura, 8 olu dzeltenumi.

Šokolādi sarīvē un uzvāra ar pienu. Sagatavo kā vaniļas saldējumu.

ŠOKOLĀDES SALDĒJUMS II

200 gr. šokolādes, 1 pac. vaniļas cukura, 4 olas, 1/2 ltr. piena, 1/2 ltr. putu krējuma.

Sarīvētu šokolādi uzvāra ar pienu. Kuļ karstā ūdens peldē biezā krēmā, tad, kuļot aukstā peldē, atdzesē. Pieliek vaniļas cukuru un iecilā putu krējumu un liek saldējamā traukā.

KARAMEĻSALDĒJUMS

300 gr. cukura, 1/4 ltr. ūdens, 3/4 ltr. piena, 8 olu dzeltenumi.

Pusi no cukura uzber uz pannas un viegli sabrūnina, pielej uzvārīto ūdeni un savāra, tad pielej karstu pienu un uzvāra.

Olu dzeltenumus sakuļ ar pallikušo cukuru un maisot lēnām pielej uzvārīto karameļpienu un maisa uz uguns, līdz masa kļūst biezā krēmā, tad maisot atdzesē aukstā ūdens peldē. Pilda saldējuma traukā.

KARAMEĻKRĒMS

200 gr. cukura, 1/2 ltr. putu krējuma, 1/2 ltr. piena, 1/8 ltr. ūdens, 8 olu dzeltenumi.

150 gr. cukura sabrūnina uz pannas, atšķaida ar vārošu ūdeni un savāra. Pielej karstu pienu un vēlreiz uzvāra.

Olas saputo ar pārejo cukuru, maisot pielej karameļpienu un rīkojas, kā iepriekš minēts, tad iecilā saputotu putu krējumu, pilda formā un ierok ledū vai arī uzliek uz ledus.

Sastingušu ledus krēmu izgāž uz stikla trauka un garnē ar putu krējumu un karameļkonfektēm.

TĒJAS SALDĒJUMS

1 ltr. piena, 1/4 ltr. putu krējuma, 40 gr. Ķīnas tējas, 150 - 200 gr. cukura, 8 olu dzeltenumi.

Pienu uzvāra un pārlej tējai. Apsegtu atstāj uz plīts malas 20 minūšu.

Olas dzeltenumus saputo ar cukuru un maisot pielej izkāsto tējas pienu. Tālāk rīkojas, kā iepriekš norādīts. Atdzisušā masā iecilā saputotu putu krējumu un pilda saldējuma traukā.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgu praksi slimnīcās Vācijā, Polijā, un Šveicē

Speciālists iekšķigās, sieviešu un veneriskās slimībās

3537 PARK AVE, MONTREAL, P.Q., tel. HA 7628, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 3-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanadā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave)

Zvanīt WA 3-2003 pēc pusdienas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas.

Dr. T. L. Granovsky

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 DUNDAS St., W.

Spadina stūrī

Zvanīt EM 8-9668, Toronto

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

260 St. Clair Ave, W.

Toronto

Kunas stundas no 2—7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

JĀŅA DŪMIŅA

latviešu grāmatnīcas

JAUNĀ ADRESE

8802 BURKE AVE,

Seattle 3, Wash., U.S.A.

Tel. KEnwood 3812

Krājumā visas latviešu grāmatas (ir arī citur nedabūjamās — izpārdotās).

Tuvos lūdzu zvanīt vai atbraukt izvēlēties, tālos lūdzu rakstīt, izsūtu pastā bez sūt. piemaksas ASV.

Krājumā kopotie raksti u. c. kapitālizdevumi, abon. Latviešu tautas dz., Latv. Enciklopēdija, Latv. Music (T. Reitera) skaņu plates, laikrakstu, žurnālu (Ceļa Zīmes) abonementa un sludinājumu pieņemšana.

VAJADZĪGS NEKUSTAMU ĪPAŠUMU PĀRDEVĒJS

(ar personisku automašīnu), kas ir ļoti iecienīts latviešu sabiedrībā.

Ļoti labas peļņas iespējas

Pieteikties pie

KELLY & KRAAG

REALTOR

Biroja vad. tel. RU 11464

1540 Eglinton Ave W.,

Toronto

JAUNKANADIEŠU SEKRETĀRE PRIECĀJAS PAR KANADIEŠU PARADUMU

"Time out with Weston's"*

Šai Grieķijā dzimušai sekretārei, "Time out" dzeŗot pienu vai garšojot cepumus, nozīmē **"Time out with Weston's"** — šo iecienīto kanadiešu paradumu viņa ir ātri piesavinājusies.

Šim gadījumam ir Westona ražojumi. Šie svaigie, trauslie biskvīti ar riekstu piegaršu ir garšīgi ar aukstu kā ledus pienu. Bet šie Westona viegli sagremojamie ražojumi nav vienīgie starp daudzajiem labajiem Westona produktiem, kas gatavoti jūsu "Time out"- gadījumiem. Ir arī biskvīti, sausiņi un, protams, svaiga veselīga Westona maize. Lai baudītu **"Time out with Weston's"** iepērkoties uzmeklējiet preces ar Weston's vārdu.

Aizvien pērciet to labāko — pērciet

Weston's

BISKVĪTUS, MAIZI, KŪKAS, SALDUMUS

*) Darba pārtraukums ar Weston ražojumiem

21" PIERĀDA, KA IR PILNĪGS

LABĀKIE UZVEDUMI... AUGSTVĒRTĪGĀKAIS STILS... LIELĀKĀS ĒRTĪBAS... AUGSTĀKĀ LABUMA!

Izskatīgs, ērti darbināms, apgādāts ar apgabalos pārbaudītām ierīcēm, labākais uztvērējs, piemērots visiem kontinentiem... izdarīti vairāki simti pārbaužu visā Kanadā! Tā ir nezūdoša vērtība ar 21" aluminizētiem attēliem. Šis ir populārais Westinghouse „San Diego"... komplekts, kas sniedz visu IESPĒJAMO!

"SAN DIEGO" (Model 2v4K)

Augstvērtīgs skaņojums ar illuminācijām, pilnīga FM skaņa ar lielu skaļruni priekšpusē. Krājumā riekstu koka, mahagoni vai gaišā ozolkoka kabineti.

GAIŠI, SKAIDRI ATTĒLI ...VISUR!

Šie ir apgabalos pārbaudītie uzvedumi, kas nozīmē - labākie VISUR! 21" „Luma — Ray" aluminizēta bilžu lampa, kas dubulto attēla skaidrumu; Super 100 skaņotājs: jaunais „Noise Killer" mazina traucējumus; automatiskā „Range-Finder" kontrolierīce dod iespēju uztvert raidījumus no attālākām vietām un spēcīgais „Siver Safeguard" palīdz sniegt labākos attēlus no neskaidrām bildēm un skatiem.

Apskatiet septiņvērtīgos Westinghouse TV modeļus pie jums tuvākiem Westinghouse pārdevējiem

Westinghouse PĀRBAUDĪTAIS TV

Sekojiet raidījumiem labākajā stundā "STUDIO ONE" pirmdienas vakaros, plkst. 10.00

Iespēja maināt bez iepriekšējas pieteikšanas

PAZIŅOJU TAUTIEŠIEM, KA CETURTDIEN, 29. SEPTEMBRĪ, ATVERU SAVU OTRO

PĀRTIKAS UN DELIKATEŠU PREČU VEIKALU

731 BROADVIEW, TEL. GL 9905

Piedāvāju plašā izvēlē visas pārtikas preces jūsu ikdienas un svētku galdam, kā kanadiešu, tā latviešu gaumē.

VEIKALA SPECIĀLITĀTE: Katru dienu svaigi mājas cepumi, uz pasūtinājumu 2 st. laikā. DAŽĀDAS DELIKTESES kā: sieri, gaļas izstrādājumi, konservi, žāvēti zuši

Piedāvāju arī drogu un tabakas preces.

Pieņem pasūtinājumus pa tālruni un piegādā preces mājās.

Apmeklējiet jauno veikalu un pārliecinieties par preču kvalitāti!

EDUARDS TILMANIS

DAUGAVAS VANAGU APVIENĪBAS ČIKĀGĀ

rīko š. g. 8. oktobrī, 1335 N. California Ave, Dr. Hertz Community Home telpās

GADSKĀRTĒJO

PALĪDZĪBAS DIENU

Sākums plkst. 7.00. • Mantu loterija. Lozes cena $0.25.

DEJA. — Ieeja $1.50 no personas, ieskaitot nodokli. Atspirdzinājumu bufete. Sarīkojuma atlikums palīdzības darbam.

Galdiņi iepriekš piesakāmi pie A. Eglāja pa tālruni CO 1-8218

DV VALDE

B. BJERNSONA

PA DIEVA CEĻIEM

$3.00

DV GRĀMATNĪCĀ TORONTO

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

VAJADZĪGI

MŪRNIEKI

un

STĀDNIEKI

Zvanīt RE 9733

Toronto. Salnājs

U. KALNIŅA

JUVELĒRIJU VEIKALS

7219 Rising Sun Ave,

Phila. 11, Pa., U.S.A.

Tel. PI 5-3505

Piedāvā:

Latvijas sudraba naudu

1, 2 un 5 latu gabalus.

Ls 1 par 85c. Pārsūta arī pa pastu.

IZPILDU

APMETUMA DARBUS

jaunus, kā arī laboju ikkatrā vietā. Ātrs darbs, mērenas cenas.

Zvanīt no plkst. 6—8 vakarā

OL 3711, Toronto

Runā vāciski.

MEKLĒJU

ELVIRU

DROBIŠEVSKIS

ar bērniem. Pēdējā dzīves vieta Cēsīs. Svarīgas ziņas. Lūdz rakstīt

L. KALME,

27 Hewitt Ave, Toronto, Ont., Canada

Tel. LA 1519

IZĪRĒJAMAS 2 nemēbelētas istabas ar virtuvi, piemērotas 2 personām Danforth — Logan rajonā. Tel. RI 2256, Toronto. (822)

IZĪRĒJAMA labi mēbelēta istaba, ar vārīšanas iespējām. King — Dufferin rajonā. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā. Tel. LA 2208, Toronto.

CENTRE — BLOOR — CHRISTIE — GRACE rajonā izīrējama gaiša labi mēbelēta, ļoti silta istaba. Elektriskā plīts ar cepeškrāsni, pastāvīgi silts ūdens, vanna un dušas. Zvanīt katrā laikā LL 8643, Toronto.

IZĪRĒJAMA gaiša mēbelēta istaba ar vārīšanas iespējām un citu labierīcību lietošanu Bloor — Avenue Rd. rajonā. WA 3-3438, Toronto. (810)

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba pilsētas rietumos. Zvanīt pēc plkst. 6 vakarā ME 5193, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba Bloor — Dovercourt rajonā. Uz vēlēšanos pilna pansija. Garāža. Zvanīt LO 2411, Toronto. (821)

S. VASARĀJA

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

(BALTIC MOVERS)

Izdara pakalpojumus TORONTO, kā arī IK NEDĒĻAS uz Montreālu, Hamiltonu, Londonu, North Bay un Sudbury

Lūdz zvanīt OL 1403

30 DEWSON ST., Toronto, Ont.

✝

Paziņojam, ka š. g. 31. jūlijā Yellowknif'ā traģiskā nāvē no mums šķīries

WILHELMS LOSSANS

dzim. 1926. g. 17. decembrī, Guldīts zemes klēpī Yellowknif'ā.

Augšā aiz zvaigznēm
Tu gaismā reiz kļūsi;
Ko šeitan cerējī,
Sasniegts tur būs.

Aizgājušo mūžā piemiņā paturēs:
E. Mauriņu ģimene Hamiltonā un meita Astrīde Vācijā.

ŽURNĀLI

ATPŪTAS UN VAĻAS BRĪŽIEM

Ceļa Zīmes 23., 24., 25. un 26. N.N.	ā $1.20
Trimdas skola 4. un 5. N.N.	ā $0.75
Laikmets 27. un 28. N.N.	ā $0.75
Modernie rokdarbi 1., 2. un 3. N.N.	ā $1.00

DABUJAMI

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ontario

Izsūtām pa pastu uz pieprasījumu. Pasta izdevumi 10 c.

LATVIEŠU APTIEKARS (T. Kraumanis)

CITY PARK DRUGS LTD.

Tagad piedāvā savus pakalpojumus

501 Yonge St., Toronto, tel. WA 3-4440

UZMANĪBU

LATVIEŠU BŪVUZŅĒMĒJI!

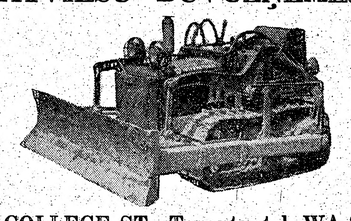

175 COLLEGE ST., Toronto, tel. WA 2-5008

Tautietis RICHARDS ERNŠTEINS ar savu Buldozeru uzņēmumu izdara jums visāda veida apbūves gabalu apstrādāšanas darbus, kā: rokot pagrabus, iebraucamos ceļus un planēšanas darbus (pielīdzināt un nolīdzināt).

Garantēts darbs. • Ļoti mērenas cenas

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W, (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notariāta birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notariālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās.

Runā krieviski, vāciski un latviski

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 St. CLARENS AVE, tel. ME 5937

Elektriskie, ķīmiskie, aukstie ilgviļņi. Krāsošana un balināšana. Sejas kopšana

(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

Ing. M. MARDI'S

AUTOVADĪŠANAS SKOLA

337 Palmerston Blvd., Apt. D., tel. WA 4-8219, Toronto.

1. lekcija priekšpusdienā $1.25, pēc pusdienā $1.50.

NOSŪTA PACIŅAS AIZ DZELZS AIZKARA tieši no Kanadas vai arī no Anglijas. Garantēta piegāde. Jaunas un lietotas mantas, kā arī medikamentus, apavus, pārtikas preces un drēbes.

Lūdz apmeklēt un pieprasīt pēc cenrāža.

100% apmierinājums.

Kvītējumi no sūtījumu saņēmēja.

YANA FABRICS

698 QUEEN ST., W., TORONTO, ONT.

Tel. EM 8-9527

Plaša izvēle. Vienīgā firma, kas sūta tieši no Kanadas

ĀD. ERSS

KRUSTS CEĻMALĀ

kopā 448 lpp.

$4.00

M. ZEBERIŅŠ

DVĒSEĻU RAUDZĪTĀJS

romāns 242 lpp.

$3.40

J. JANŠEVSKIS

MEŽVIDUS ĻAUDIS

romāns 691 lpp.

$6.50

V. MOLBERGS

LIKTENIGĀ LIECĪBA

romāns 344 lpp.

$3.00

EMIGRANTI

romāns 330 lpp.

$3.40

Z. LAGERLEVA

PORTUGALES ĶEIZARS

romāns 217 lpp.

$1.90

K. HAMSUNS

PĀNS

$3.00

S. HOLS

OKTOBRA DIENA

romāns 324 lpp.

$3.00

A. GAILITS

TOMS NIPERNADIJS

romāns 395 lpp.

$3.00

S. UNDSETE

DORTEJAS KUNDZE

romāns 246 lpp.

$3.00

Dabūjamas plašākajā

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto

Izsūtām arī uz rakstveida pieprasījumu

BAZNĪCAS ZIŅAS

NJUJORKĀ

Betlēmes baznīcā, Third Ave un Pacific St., Brooklyn. Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 3 pp. māc. R. Zariņa vadībā. Apm. reizi mēnesī dievgalds. Ērģelnieks Bruno Skulte.

Svētdienas skola mazākiem bērniem katru svētdienu baznīcas apakšējā zālē no plkst. 2.30-5 pp. Pārzinis K. Karlovics. Skolas vecākās klases turpat sestdienās no pl. 12-3 dienā.

Sv. Toma baznīca Bronksā, 175. ielas un Topping Ave stūrī starp Grand Concourse un Webster Ave. Dievkalpojumi divi reizes mēnesī māc. A. Ozola vadībā:

a) katra mēneša otrā svētdienā plkst. 9.30 no rīta, dievgalda reizes jau plkst. 9: b) katra mēneša 4 svētdienā plkst. 6 vakarā.

Pie ērģelēm brīvmāksliniece Rita Pētersone.

Skola darbojas sestdienās no pl. 2-5 pēcpusdienā baznīcas apakšējā zālē; pārzinis Fr. Kurats.

Džamaikā Mūsu Pestītāja (Our Saviour) luter. bazn. 90-04 175-th St., Jamaica, N.Y. (starp Hillside un Jamaica Ave). Mūsu draudzes dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā plkst. 6 vak. Šinī rudenī: 9. okt., 13. nov. un 13. dec.

Ērģelniece Velta Anševica. Turpat katru sestdienu skola bērniem. Pārzine Ilga Liepa, tel. AX 7-9417.

Port Vašingtonā Mūsu Pestītāja (Our Saviour) lut. bazn. 8 Franklin Ave, Port Washington, L.I., NY. Dievkalpojumi divi reizes mēnesī: katra mēneša pirmā un trešā svētdienā, plkst. 2. Māc. F. Treus, 101 Fairview Ave; PO 7-1690.

ČIKĀGĀ

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp., bet augusta un septembŗa mēnešos — ik pārnedēļas.

Māc. A. Sudārs, 1030 - 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. **Miera** draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā, lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons Meivūdā, Ill. dievkalpojuma draudzes bazārs.

sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 S. 11-th Ave.

Čikāgas latv. ev.-lut. Ciānas dr. 5015 W. Ferdinand St., sestdien, 8. okt. plkst. 7 vakarā Bībeles stunda.

Svētdien, 9. okt. plkst. 11 dievkalpojums, māc. A. Rautenšilds.

Svētdienas skola no plkst. 11-1. Pēc dievkalp. draudzes sapulce ar jaunu draudzes locekļu uzņemšanu.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave. tel. 4-4619.

Dievkalpojumi

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansingā, Kolleģas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mituļs (331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel 4-0302).

Svētdien, 9. oktobrī, plkst. 6.30 vak. Pļaujas svētku dievkalpojums.

Svētdien, 23. oktobrī, pl. 6.30 vakarā dievkalpojums.

Sestdien, 15. oktobrī, pl. 7.30 vakarā Portartūrā, N. Cumberland ielā 195 parastajā latviešu sarīkojumu zālē tradicionālais Pļaujas svētku bazārs ar sekojošu deju. Visi tautieši un tautietes laipni aicināti.

Māc. V. Sēfers, (659 Piccadilly St., London, Ont.).

Londonā, 8. oktobrī, plkst. 7 vak. Trīsvienības baznīcā Ev.-lut. latv. draudzes 5 gadu pastāvēšanas pateicības dievkalpojums, māc. A. Lūsis (Toronto) un māc. V. Šēfers.

Velandā, 16. oktobrī, plkst. 1 pp. Ungāru baznīcā Pļaujas sv. dievkalpojums.

St. Katarīnēs 16. okt., plkst. 3 pp. Kristus baznīcā Pļaujas svētku dievkalpojums.

Londonā, 23. oktobrī, plkst. 4 pp Trīsvienības baznīcā dievkalpojums

Māc. E. Pavasars, 209 East 38th St., Hamilton, Ontario.

Hamiltonā, latviešu ev.-lut. draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā — 18 Victoria Ave, So. Ceturtd., 6. oktobrī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes vecākās grupas sanāksme 116 Hugson Street South. Piektdien, 7. oktobrī, plkst 6.30 vakarā jaunatnes jaunākās grupas sanāksme mācītāja mājā.

Māc. Arturs Voitkus, Kristus ev.-lut. latviešu draudze Hamiltonā — 87 Jackson St., W., tel. JA 8-2259

Jāņa ev.-lut. baznīcā.

Sākot ar oktobŗa mēnesi dievkalpojumi notiks ik svētdienas pl. 99,45 no rīta Jāņa ev.-lut. (agrākā Pāvila ev.-lut.) baznīcā. Mēneša 1. un 3. svētdienā notiks pilns dievkalpojums, bet 2., 4. un 5. svētdienā— lūgšanas brīdis, apvienots ar Bībeles stundu. Svētdienas skola notiks ik svētdienas baznīcā plkst. 10.45 no rīta.

Māc. A. Cops, (118 Isabella St., Toronto, Ont., tel. WA 3-1873, Toronto Sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī. Telefons — WA 4-1563.

Svētdien, 9. oktobrī, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

Svētdien, 16. oktobrī, plkst. 4 pp. dievkalpojums.

Svētdien, 23. oktobrī, plkst. 11 rītā dievkalpojums.

Svētdien, 30. oktobrī, plkst. 4 pp. Ticības atjaunošanas dievkalp.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. LO 2510.

Māc. A. Briedis, 50 Dewson St., Toronto. Ont., tel. OL 8171.

Dievkalpojumi sv. Jāņa latviešu ev.-lut. draudzē Toronto

9. oktobrī, plkst. 4 p. p. Bērnu dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Briedis.

16. oktobrī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums Trīsvienības baznīcā — māc. A. Briedis.

23. oktobrī, plkst. 4 p. p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā — māc. A. Lūsis.

30. oktobrī, plkst. 4 p. p. — Reformācijas svētku dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā — māc A. Lūsis un māc. A. Briedis.

Bramptonas Latviešu ev.-lut dr. 23. oktobrī, plkst. 1.30 p. p. Reformācijas svētku dievkalpojums Grace United baznīcā — māc A. Briedis.

Māc. E. Bērziņš, 5833 — 45 Ave, Red Deer, Alberta, tel. 2918.

Māc. Elmārs Caune (11320-102 Ave, Edmonton, Alta) dievkalpojumi Kalgarijas latv. sv. Pāvila draudzē.

Māc. Edg. Lange, 73 Putman Ave Apt. 3, Ottawa. Ont.

Otavas latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek Otavē, sv. Pētera baznīcā, Sparks un Bay ielu stūrī.

Māc. K. Avotiņš, 1174 West 13 Ave, Vancouver, B.C.

Vankuverā, Kitsilano lut. baznīcā, 12. Ave un Stephens ielas krustojumā.

Svētdien, 9. oktobrī, plkst. 3 pp. Pļaujas svētku dievkalpojums Kitsilano lut. baznīcā 12. avenijas un Stephens ielu krustojumā.

Pēc dievkalpojuma svētku mielasts baznīcas zālē.

Māc. H. Kušiļs (4571 Coolbrook Ave, Montreal, P.Q., tel. DE 8394).

Montreālā, Debesbraukšanas baznīcā, Outremont un Blair Ave stūrī.

Otavā, sv. Pāvila baznīcā, 210 Wilbrod St.

Māc. Ed. Ķeris, 153 Bancroft Dr., Sudbury, Ont., tel. OS 3-3284.

Norzbejā, svētdien, 9. oktobrī, plkst. 17.00 lut. baznīcā dievkalpojums ar sv. vakarēdienu.

Māc. F. Ruperts, 159 Maryland St. Winnipeg 10, Man. SU 3-5463.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vinipegas draudzē notiek sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu krustojumā.

Dāņiņā: svētdien, 9. oktobrī, pl. 12 dienā Pļaujas svētku dievkalpojums Farewell skolā.

Vinipegā: svētdien, 16. oktobrī, pl. 2 pp. Pļaujas svētku dievkalpojums. Dziesmu lapiņas. Pēc dievkalpojuma Pļaujas svētku sarīkojums baznīcas zālē pie tases kafijas un draudzes locekļu atnestiem groziņiem. Ieeja viesiem brīva.

Svētdien, 30. oktobrī, plkst. 2 pp. Ticības atjaunošanas svētku dievkalpojums. Dziesmu grāmatas.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES

dievkalpojumi notiek sestdienās, pl. 3 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12. dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Church, 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

ESIET MODERNI!

Pārslēdzieties uz gāzi! (Zemās cenas jau spēkā)

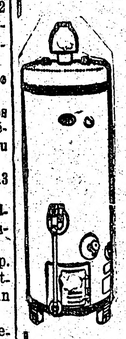

BRYANT

Red "D" ūdens sildītājs $129.00 ierīkots

Sīlta gaisa vai silta ūdens apsildīšana

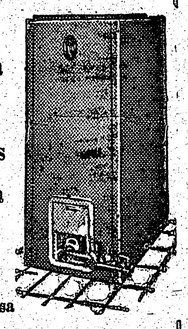

60 mēnešu nomaksa

BEZ IEMAKSAS

36 mēnešu nomaksa

Ierīkošanu pārskata Consumer's Gas Co

24 gadu apkures ierīkošanas pieredze ir mūsu garantija

GARNEY & COMPANY

15 Barton Ave, ME 2554, Toronto

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKA .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

.....abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

ABONĒŠANAS MAKSA: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savas maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. LĀCI, 281 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A., tel. NI 8-9269

PIEPRASIET, ŠIE

IR LABI

APKĀRT ZEMES LODEI

● Sīrecas apgabalā robežsargi pamanījuši kādas noslēpumainas karavānes pēdas. Sekojot tām caur tuksnesīm, robežsargiem beidzot izdevies karavāni ielenkt. Karavānē bijis ap 20 vīru, kuri atklājuši spēcīgu uguni, un tās aizsegā tiem izdevies izbēgt no robežsargiem. Robežsargu cīņa tomēr nav bijusi veltīga, jo viņu rokās krituši kontrabandistu pārvadātās narkotiskās vielas, kopvērtībā par 2 milj. dolaru. Šis nav vienīgais gadījums ar narkotikas kontrabandistiem Ēģiptē, bet gan viens no vislabāk organizētiem un plašākiem mēģinājumiem slepenajā narkotisko vielu tirdzniecībā.

Ēģipte ir šo „tirgotāju" iemīļotākā „nolikta."

● Vairāk kā 200 strādnieku Japānas urāna raktuvēs saslimuši radioaktīvitātes dēļ. Valdība izdevusi rīkojumu izmeklēt, par cik strādnieku veselību apdraud radioaktīvitāte raktuvēs. Izmeklējot strādniekus 2 raktuvēs, izrādījies, ka viņu baltie asins ķermenīši samazinājušies par 30-50 proc.

Iedzīvotāji raktuvju tuvumā dzēruši ūdeni, kas tecējis caur raktuvju apgabalu, un tagad tiem paziņots, ka iespējama viņu saslimšana, jo ūdens bijis radioaktīvs.

Profesors Rijo Mijazaki starp citu konstatējis, ka ir maldīgs ieskats, ka zema radioaktīvitāte būtu nekaitīga.

W. M. BOLLAND

REAL ESTATE

1130 College St., Toronto

Bloor — Jane

$7.000 iemaksa

PIRMKLASĪGA MĀJA

7 istabu māja, dubultķieģeļu mūris (Rug Brick), atsevišķi celta
2 vannas istabas
2 virtuves
2 garāžas, privāts iebr. ceļš
ūdens-ceļļas apkure
cietkoka grīdas,
porcelāna podiņi vannas istabās un virtuvēs.
Cena $18.900.

Šī māja pilnībā atbilst latviešu gaumei kā iekārtojuma, tā novietojuma ziņā.

Mt. Pleasant — St. Clair

$4.000 iemaksa.

6 istabas, atsevišķi celta māja, ūdens apkure, iebraucamais ceļš. Prasītā cena $13.400.

Danforth — Broadview

$2.800 iemaksa.

8 istabu dubultķieģeļu māja, cietkoka grīdas, ceļļas apkure. Lielas istabas, ļoti piemērotas iznīrēšanai. Prasītā cena $15.400.

St. Clair — Dufferin

$3.500 iemaksa

6 istabas un saules istaba. Dubultķieģeļu mūris, izbūvēts pagrabs. Atsevišķa tualetes istaba pagrabā, ceļļas apkure, iebraucamais ceļš un garāža. Izdevīgi maksājumi. Māja piemērota 2 ģimenēm.

Bloor — Dufferin

Tikai $75.00 mēnesī

sedz obligācijas un procentu maksājumus. Šī ir 7 istabu dubultķieģeļu māja ar 2 virtuvēm, ceļļas apkuri, cietkoka grīdām. Vidēja lieluma istabas, nevienam nav caurstaigājama. Māja piemērota ikvienam, jo augšējā stāva īres maksa var samaksāt obligāciju un procentu maksājumus. Divas istabas un moderna virtuve pirmā stāvā pašiem īpašniekam. Iemaksa $1.900. Atlikums viena atklāta obligācija uz 10 gadiem. (Interesentus lūdz pasteigties). Cena $12.600.

Zvanīt V. MUKTAM

Birojā LL 3744,

mājā LL 7606

Ja neesmu birojā vai mājās, lūdzu atstāt tel. n-ru

ANGĻU DIPLOMĀTI - KOMŪNISTU SPIEGI

KĀPĒC SABIEDROTIE KOREJĀ ZAUDĒJA?

Pēc tagad publicētiem materiāliem var secināt, ka „pazudušie" angļu diplomāti — komūnistu spiegi Berdžes un Meklīns palīdzēja komūnistu Ķīnai izšķirties par iejaukšanos Korejas karā.

Divi angļu diplomāti, Padomju Savienības spiegu dienestā — Donalds Meklīns un Gaijs Berdžes palīdzēja Sav. Valstīm zaudēt Korejas karu. Anglijas ārlietu ministrija tagad ir darījusi zināmu, ka abi diplomāti jau kopš augstskolas dienām atradušies komūnistu dienestā. Diplomātu sniegtā informācija komūnistu Ķīnai palīdzēja pēdējai izšķirties un iestāties Korejas karā, kad Ziemeļkorejas armija atradās neizbēgamas sakāves priekšvakarā. Bez angļu spiegu palīdzības komūnistu Ķīnas izšķiršanās par un pret iestāšanos Korejas karā būtu bijusi bezgala grūta. Pekingai nebija ne mazākās informācijas par Sav. Valstu plāniem. Kas notiks, ja komūnistu Ķīna sūtīs savas armijas uz Koreju? Vai Sav Valstis laidīs darbā visu savu militāro varenību jeb vai Sav. Valstis apmierināsies ar cīnīšanos Korejas robežās? Komūnistu Ķīna sāka pārdomāt un rīkoties. Vesels miljons labāko ķīniešu kareivju tika sakoncentrēts Jalu upes ziemeļos, turpat aiz Ziemeļkorejas robežas. Komūnistu Ķīnai pretī stāvēja Sav Valstis, kuŗu milzīgais jūras un gaisa pārspēks Otrā pasaules karā nozīmīgi palīdzēja Japānu un iznīcināja Vāciju. Sav. Valstu militārais pārākums bija pietiekams, lai izolētu Ķīnas armijas, iznīcinātu apgādes līnijas, ceļus un dzelzceļus, iznīcinātu komūnistu rūpniecību un lidlaukus. Sav Valstu karaflote bez grūtībām varētu paralizēt kuģniecību komūnistu Ķīnas piekrstē. Tai pašā laikā Sav. Valstis varētu atbalstīt Formozas nacionālistu armijas invāziju Ķīnas cietzemē. Ņemot vērā šādām varbūtībām, komūnistu Ķīna secināja, ka tās milzu armija Ziemeļkorejas robežu šķērsos tikai tādā gadījumā, ja izdosies pārliecināties, ka Sav. Valstu atmaksa nebūs pārāk smaga. Šo atbildi Pekingai sagādāja Berdžes un Meklīns. Un Pekinga izšķīrās. 1950. gada oktobŗa beigās un novembŗa sākumā Ziemeļkorejas güstekņu starpā sāka parādīties atsevišķi ķīnieši. Komūnistu Ķīnas radio ziņoja, ka ķīniešu brīvprātīgo vienības devušās talkā Ziemeļkorejai. 1950. gada 24. novembrī sākās ķīniešu lieluzbrukums. Apvienoto Nāciju karaspēks milzīgā pārspēka priekšā bija spiests atkāpties.

SPIEGU PIENESTĀS ZIŅAS KOMUNISTI NEAPŠAUBĪJA

Komūnistu Ķīnas iejaukšanās Korejas karā radīja vispārēju sajukumu Rietumu pasaulē. Tagad bija pienākusi Rietumu kārta izšķirties: kā atmaksāt komūnistu Ķīnai. Sav Valstis arvienu biežāk sāka pieminēt atombumbu, ieteica sūtīt uz Koreju speciālu armiju un skaitliski lielāku aviāciju Mandžūrijas bombardēšanai. Šādas valodas sacēla milzu satraukumu Londonā. Anglija joprojām gribēja cīnīties vienīgi Korejā, pretojās blokādei un kategoriski atteicās akceptēt jebkādus plānus, kas būtu saistīti ar komūnistu Ķīnas resp. Mandžūrijas bumbošanu.

Baidīdamies no amerikāņu pārsteidzības, Anglijas ministru prezidents Etlijs 1950. gada 4. decembrī izlidoja uz Vašingtonu, lai pārrunātu sabiedroto plānus Korejā ar Sav. Valstu prezidentu Trūmanu. Sarunu rezultātā Sav. Valstis un Anglija vienojās palikt pie saviem sākumā plāniem, turpināt karu vienīgi Korejas robežās. Apmēram vienu mēnesi pēc Etlija vizītes gen. Mekartūrs no jauna mudināja uzbrukt komūnistu Ķīnai. Mekartūrs valdībai iesniedza sīki izstrādātu plānu, pieprasīdams Mandžūrijas un komūnistu Ķīnas bombardēšanu no gaisa, Ķīnas piekrastes bloķēšanu un Sav Valstu armijas palielināšanu Karejā. 1951. gada 9. janvārī pienāca atbilde no Vašingtonas: nē. Šis lēmums, tāpat kā daudzi citi, nonāca arī Anglijas ārlietu ministrijā, kur Meklīns jau gaidīja, lai vērtīgo informāciju nogādātu komūnistu rokās.

Meklīna un Berdžesa pienestās ziņas komūništi neapšaubīja. Tā kara laikā visi Mandžūrijas ceļi bija apgaismoti, apgaismoti bija arī tilti pāri Jalu upei no Mandžūrijas uz Ziemeļkoreju. Komūnisti skaidri zināja, ka amerikāņi viņiem neuzbruks. Karaspēka un kara materiālu piegāde no Mandžūrijas turpinājās bez traucējumiem.

Amerikāņu divīzijas, kas bija bijušas tik tuvu uzvarai, takad atkāpās svaigo ienaidnieka spēku priekšā. Pirmoreiz kopš 1812. gada amerikāņi nevarēja lepoties ar tīru uzvaru, jo pamieru parakstot, pēc 37 mēnešu ilgām cīņām, puse no Korejas pussalas vēl vienmēr atradās komūnistu rokās. Berdžesa un Meklīna komūnistiem piegādātā informācija Sav. Valstīm izmaksāja bezgala dārgi. Ja Korejas karš būtu beidzies 1950. gada beigās, pēc Ziemeļkorejas komūnistu sakaušanas, Sav. Valstu zaudējumi nebūtu pārsnieguši 31.000 vīru, to starpā 5.300 kritušos. Situācija krasi mainījās, kad Korejas karā iestājās komūnistu Ķīna. Sav. Valstu zaudējumi strauji auga, un līdz kara beigām krituso amerikāņu skaits jau bija pieaudzis līdz 33.000 vīriem, kamēr ievainoto bija vairāk kā 100.000. Naudā Korejas karš Sav. Valstīm izmaksāja 15 miljardus dolaru. Lielākā daļa no šīs summas tika iztērēta laikā, kad Korejas karā bija iesaistījusies komūnistu Ķīna.

Korejas kara laikā komūnistu Ķīnas pārdrošība un pašapzinīgums Sav. Valstu militāriem vadītājiem nebija izprotams. Tikai tagad toreizējie apstākļi sāk noskaidroties, neapšaubāmi norādot uz Meklīnu Londonas ārlietu ministrijā un Berdžesu Vašingtonas sūtniecībā kā galvenajiem vainīgajiem spiegošanā Padomju Savienības labā. 1950. gadā, tāpat kā daudzus gadus pirms tam, Meklīns un Berdžes zaga Rietumu sabiedroto slepenos dokumentus un tos piegādāja komūnistiem. Svarīgākais abu diplomātu nozagtais dokuments bija Sav. Valstu militārie plāni Korejā. Komūnistu Ķīnas iejaukšanās gadījumā. Šo plānu nonākšana komūnistu rokās palīdzēja Pekingai izšķirties. Šo nozagto plānu rezultātā Sav. Valstis, ciešot smagus zaudējumus, nespēja uzvarēt Korejas karā.

Donalds Meklīns un Gaijs Berdžes, Anglijas diplomāti Padomju Savienības spiegu dienestā, nodarīja Sav. Valstīm vairāk posta nekā spiegu lielmeistars Klauss Fukss, ar kuŗa gādību Padomju Savienības atomu rūpniecība tika padzīta uz priekšu vismaz par pusotriem gadiem. Gandrīz trīs gadus ilgais Korejas karš ir Berdžesa un Meklīna nodevības rezultāts.

IEDZĪVOTĀJU SKAITA PIEAUGUMS KANADĀ

Kanadai nepieciešami 30 milj. iedzīvotāju

Pēs Statistikas biroja starpskaitīšanu gadskārtējā aplēsuma, Kanadas iedzīvotāju skaits sasniedzis 15.600.000. Kopš 1945. g. jūnija iedzīvotāju skaits pieaudzis par — 3.529.000 vai 29,2 proc. Kopš 1951. g. tautas skaitīšanas Kanadas iedzīvotāju skaits pieaudzis par 11.4 proc. Salīdzot attiecīgos Savienoto Valstu periodus, no 1950. g. tautas skaitīšanas līdz 1954. g., tur iedzīvotāju skaits pieaudzis tikai par 7,3 proc.

Vislielākais iedzīvotāju skaita pieaugums pagājušā gadā bijis Ontario provincē (par 137.000), pacelot provinces iedzīvotāju skaitu līdz 5.183.000.

Aplēsts, ka Kanadai nepieciešami 30.000.000 iedzīvotāju līdz 1975. g., lai veiktu aizsardzības vajadzības un piepildītu valdības ielogu, kas ir pārāk liels tagadējai zemei. Veicinot ieceļošanu tagadējos apmēros, ap 3.000.000 kopš Otrā pasaules kara beigām, vēl pilnīgi nevarēs sasniegt minēto skaitli, ja vien ieceļotāju skaitu nepaceltsim ievērojami virs pagājušā gada, kad ieceļoja 154.227 personas.

Tomēr dabiskais pieaugums sola visai daudz, šā gada maija mēnesī tas bijis 27.638 pret 25.391 attiecīgā pagājušā gada mēnesī. Kopā ar immigrāciju, bet neatskaitot emigrāciju, šis skaitlis nākošos 10 gados sasniegs 5.000.000, un, pieaugot tādā pašā apmērā vēl nākošos 10 gados, iedzīvotāju kopskaits būs ap 26.000.000.

Kanadas iedzīvotāju skaita pieaugumu birojs izskaidro ar pieaugošu dzimstību, samazinātu mirstību un plašu immigrāciju. Pētrinot šos procesus, Kanada iegūs lielāku iedzīvotāju skaitu, kas nepieciešams, lai tā varētu piepildīt savu sūtību. CS

TIP TOP TAILORS

Kanadiešu sievietes izvēlas...

Mūsu importētos ražojumus!

Mūsu moderno stilu!

Mūsu slaveno šūdinājumu!

Tikai par

$49.50

"CLUB" drānas

Ieturiet stilu!

Izvēlieties to labāko no britu vilnas audumiem un pagatavojiet pēc mēra pie Kanadas lielākā pēc mēra apģērbu gatavotāja.

Garantējam, ka būsit apmierināti, ja ne, saņemsit naudu atpakaļ.

LABA KREDITĒŠANĀS

Visur ir Tip Top pārstāvniecības

Tip Top tailors

Aiz DZELZS UZVARA

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

TIRDZNIECĪBA

14. augustā. — Rīgas centrā ir veikals pie veikala, te ir tirgi, daudz kiosku. Bet pilsētas nomalākie kvartāli ar tādu bagātību nevar mēroties... Taisni brīnums, ka tirdzniecības darbinieki nelabprāt ierodas te, tuvāk pie pircējiem. — Ļaudonas patērētāju biedrības veikals „Kalnvirsa" šovasar slēgts, to remontē gandrīz jau gadu... Rīgā bieži vien redzam, ka no veikala palikusi tikai izkārtne, durvis slēgtas, skatlogi aizziesti ar baltu krāsu. Tā pusgadu un ilgāk. Bet iedzīvotājiem šie veikali vajadzīgi.

Pavisam neciešami, ka veikalus neapgādā ar precēm, ka nepieved vajadzīgos izmēros un sortimentā. „Veikalos gan ir izlikti pārdodamo preču minimu rādītāji, bet — tā ir tikai acu apmānīšana". Tādus rūgtus vārdus par dažiem Dobeles rajona patērētāju kooperācijas veikaliem rakstīja b. A. Puplaks. Vasarā laukos daudz būvēšjas, bet rajonā nevarēja nopirkt zāģus. Un arī tas bija bēdīgs fakts, lai gan rajona veikalos saveda vīriešiem tikai vismazāko izmēru kurpes un vislielāko izmēru uzvalkus. Jājautā, kur tad bija vietējo tirdzniecības darbinieku saprāts? Vai tirdzniecības darbinieki domā, ka Dobeles rajonā dzīvo tikai milži ar mazām kājām?

Olaines kūdras fabrikas strādnieks b. Altbergs ziņo, ka viņiem pēc produktiem jābrauc uz Rīgu, jo vietējais pat. koop. veikals pienācīgi neapgādājot. Jūlija beigās veikalā nebija rupjas maizes, bet tikai slikti izcepta baltmaize.

Biedrs Jansons raksta, ka Aizputē preces no Rīgas atved vispirms rajona patērētāju biedrību savienības noliktavā, no tās pārved uz Aizputes pat. biedrības noliktavu un tad no tās savukārt uz pilsētas veikaliem... tā var tikai bojāt preces, radīt nobirumus un zudumus, apgrūtināt transportu, palielināt tirdzniecības izdevumus.

Rīgas pilsētas 4. pārtikas tirdzn. uzņēmuma 12. pārtikas veikalā lauj žūpot, smēķēt, ālēties un lamāties dažādiem vārdiem dažiem vietējiem „krogus brāļiem." — ...Rīgas ēdnīcu trešta 76. ēdnīcā Sarkandaugavā nevar paēst ne labi, ne pieklājīgi. Jau dienas vidū izsīkst ēdienu sortiments, lai gan daudzajās apkārtējās fabrikās dienas maiņa darbu beidz pēcpusdienā un tikai tad strādnieki nāk uz ēdnīcu. Ēdieni nav garšīgi, zupas stipri ūdeņainas, kafija ir šķidrums, ko tikai pārskatīšanās dēļ var nosaukt par kafiju.

Elejā sviestu un biezpienu iesaiņo vecu grāmatu un avīžu lapās. „Uz sviesta visapkārt bija burtu nospiedumi"... Rīgā maizes klaipus izsniedz no veikaliem vai nu pilnīgi neiesaņotus, vai arī — ja pircējs īpaši pieprasa — iedod papīru divu plaukstu lielumā. Atliek tikai neiesaiņoto maizi vai nu likt somā kopā ar kartupeļiem, galu u. c., vai arī nest rokās pa ielām, kur tā aplīp ar putekļiem...

Bīriņu patērētāju biedrības valdes pr-dis Šulcs un tirdzniecības nodaļas vad. Eriksons bieži vien ir piedzēruši un tāpēc veikalā Nr. 1 nav kārtības, to slikti apgādā un pat slēdz, kad vien ienāk prātā.

No Kandavas rajona kolchoza Imula sūdzas, ka veikalā Nr. 7. veikalvede Burkevica neievērojot darba laiku, neizsniedzot sīknaudu, bērnus un vecākus cilvēkus apkrāpjot svara ziņā. Slinkā veikalniece nemīlot tīrību ,konfektes pārdodot peļu apgrauztas, tās dažkārt esot arī sāļas, tāpat sāls ožot pēc petrolejas, bieži vien svari, kur svērot maizi, aplaistīti ar reņģu sulu...

LAUKOS

20. augustā. — Bauskas rajona Staļina v. n. kolchozā Šļūku mājās strādā kulmašīna. Zeme ap to visapkārt bagātīgi piebārstīta graudiem, jo vairāki maisi nav pienācīgi salāpīti un graudi no tiem birst kā caur sietu. Neviens kolchozā nestājas pie kviešu novākšanas, kaut gan tie pilnīgi ienākušies...

19. augustā. — Talsu raj. Kirova v. n. kolchoza pr-dis b. Ābolīņš taisnojās: „Es devu rīkojumu lopus piebarot." „Ar ko tad piebaro?" Pr-dis stostās, tad nedroši saka: „Pļaujam tur, kukuruzas laukā, kur tā izsīkusi, un pamāj uz lauka pusi, kur kā zils ezers vasaras saulē vizuļo rudzupuķu mežs.

„Vai tad izslaukumi no rudzupuķēm ceļas?"

„Celties jau neceļas, bet vismaz ar kaut ko piebarojam. Mums pat cilvēks šim darbam norīkots..."

Noputējuši iegriežamies pievakarē Tukuma rajona kolchoza Zelmenis Jaunzemju liellopu novietnē. Lūdzam lopkopēm ūdeni nodzerties, bet viņas purina galvu.

„Nevaram jums izpalīdzēt — nav! Pašas smeļam, lūk, tur no upītes — bet ciemiņiem jau tādu nevar piesolīt," saka Leokadija Loksa.

Taču izrādās, ka lopiņiem ar dzeŗamo vēl sliktāk. Tiem ūdeni ņem no dīķiem, kuŗos ieplūst virca... (Izvilkumi no Cīņas 1955.)

KARTUPEĻI PAR vairumtirdzniecības cenu

ar piegādi mājās. Zv. līdz pl. 8 v.

WA 3-2185, Toronto

Dāmu vakara tērpus un līgavu tērpus izīrē

NINA KOCHS

145 DOWLING AVE, TORONTO,

Tel. LA 3437

Bagātīga izvēle — lētas cenas

(405)

Latviešu dāmas! Eiropas friziere

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHEPSON AVE.

Starp Yonge St. un Avenue Rd.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas, krāsošanas un skropstu kopšanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

Frank Vass B.A.

ADVOKATS — NOTARS

455 Spadina Ave, Apt., 408

COLLEGE un SPADINA ielu stūrī

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112

SPORTS

ASV Vidējo valstu 2. meistarsacīkstes tenisā

V. TUMS, B. ZĀLĪTE, J. VELKME, G. BUNDŽA — JAUNIE BUMBIŅAS VALDNIEKI

Septembŗa priekšpēdējā sestdienā un svētdienā Indiānāpolē, Riverside parka laukumos, risinājās ASV vidējo valstu latviešu šī gada (2.) sacīkstes tenisā, pulcinot 23 spēlētājus — 19 vīriešus un 4 sievietes. Viskuplākā skaitā — 11 spēlētājiem — reprezentējās mājinieki, kamēr Čikāgu pārstāvēja 8, bet Milvokus — 3 spēlētāji. Vistālāko ceļu bija mērojis vienīgais Klīvlendas pārstāvis — Gunārs Tobiens.

Neveicās šoreiz Milvoku pārstāvjiem, kuŗu rindās atradās arī pagājušā gada meistarsacīkšu uzvarētājs 18 g. v. Jānis Tupesis, un 2. vietas ieguvējs Imants Kalve. Pēdējais zaudēja jau 1. kārtas priekspēlē jaunajām čikāgietim J. Sprūdem — 3:6, 3:6, bet J. Tupesis, pēc 6:5, 6:5 uzvaras pār pagājušā gada 3. vietas ieguvēju E. Tumu, 2. kārtā zaudēja meistarsacīkšu uzvarētājam V. Tumam — 3:6, 2:6.

Pārsteigumu turpretim sagādāja čikāgieši, izcīnot pirmās trīs vietas vīriešu vienspēlēs un pirmās 2 vietas vīriešu dubultspēlēs, bez tam iegūstot 3. vietas sieviešu vienspēlēs un jauktajās dubultspēlēs.

Pusfinālā V. Tums (Č) visai negaidīti, sīvā triju setu cīņā pārspēja meistarsacīkšu favorītu J. Sprūdi (Č) — 6:3, 2:6, 6:0, bet I. Freimanis (Č) samērā viegli „tika galā" ar G. Tobienu (K) — 6:2, 6:4. Finālā V. Tums techniski un taktiski visai augstvērtīgā spēlē viegli — 6:3, 6:1 — pārspēja tikko pabeigtajā jaukto dubultspēļu finālā manāmi nogurušo I. Freimani, kaut gan arī T. šī bija jau 5. spēle šinī dienā.

Jaunais meistars, ko līdz šim pazinām kā teicamu volejbolistu, iepriecināja ar asām servēm, tāpat patika viņa kustīgums un pārdomātais, mērķtiecīgais spēles veids.

Teicamu spēles veidu uzrādīja arī tikai 18 g. v. I. Freimanis, kam netrūkst jaunības spara, enerģijas un spēles technisko un taktisko zināšanu, taču izšķirējos brīžos viņš nervozē, kļūstot neprecīzs.

Visvairāk nākotnē varam gaidīt no meistarsacīkšu jaunākā dalībnieka — tikai 17 g. v. J. Sprūdes, kas vienīgais nopietni un regulāri trenējas savas amerikāņu vidusskolas treneŗa vadībā. Sprūdes techniskā un taktiskā gatavība jau tagad šķiet pārāka par visiem pārējiem. Ja S. šoreiz nepaspējas zaudēt, tad vienīgi neveiksmes un izturības trūkuma dēļ.

Sieviešu vienspēlēs, 4 dalībnieču konkurencē, nepiedaloties pagājušā gada meistarei milvokietei A. Vanagai, nedz 3. v. ieguvējai čikāgātei B. Inkai, meistares godu izcīnīja pagājušā gada 2. v. ieguvēja indiānāpoliete B. Zīlīte, finālā spēlē pārspēja otru indiānāpolieti, Mirdzu Adamkoviču — 6:1, 6:2. Priekšspēlēs B. Zīlīte viegli pieveica čikāgieti Ritu Vosekalni — 6:0, 6:2, bet M. Adamkoviča negaidīti pārspēja trešo indiānāpolieti, Vandu Ozolu — 6:2, 6:1.

Jaunā meistare uzrādīja jau teicamu sniegumu, īpaši iepriecinot ar paasām, precīzām servēm un spēcīgu forhendu, kaut arī, galvas tiesu pārākai par pārējām spēlētājām, ne brīdi nopietni neapdraudētai, viņai nebija izdevības parādīt savas patiesās spējas.

Vīriešu dubultspēļu 1. kārtā V. Tums — J. Velkme saistošā un sīvā triju setu cīņā pārspēja J. Sprūdi — I. Freimani — 1:6, 6:5, 6:2; Jānis Tupesis — I. Kalve gandrīz 2 stundu ilgā cīņā pārspēja 3. setā pagurušos G. Tobienu — 3:6, 6:3.

Jauktajās dubultspēlēs, piedaloties 3 pāriem, meistaru godu izcīnīja Benita Zīlīte — Gunārs Bundža, finālā pārspējot M. Adamkoviču (I.) — I. Freimani (Č.) — 4:6, 10:8, 6:2. Šī bija meistarsacīkšu saistošākā spēle.

Pirmo trīs vietu ieguvēji saņēma ASV vidējo valstu latviešu sporta pārvaldes diplomus, bet uzvarētāji arī sporta pārvaldes un ILB sp. kluba balvas — trofejas. V. Kleinopa speciālbalvu meistarsacīkšu jaunākajam spēlētājam saņēma 17 g. v. čikāgietis Jānis Sprūde, bet S. Ozola speciālbalvu — tenisa raketi — meistarsacīkšu labākajam jaunās paaudzes spēlētājam — 18 g. v. čikāgietis Ivars Freimanis.

Sacīkstes, ASV vidējo valstu latviešu sporta pārvaldes tenisa nozares ierosinājumā, bija noorganizējis S. Ozols, kas, kopā ar sporta pārvaldes tenisa nozares vadītāju Jāni Ozolu, arī vadīja to norisi.

Uzslavējot sacīkšu vadību, nevar tomēr nepieminēt kādu nākošajās meistarsacīkstēs noteikti novēršamu trūkumu - tiesnešus. Ja priekšspēlēs attiecīgi kvalificētu personu trūkuma dēļ varam pielaist spēli „uz goda vārda," tad tiesneši nopietni pusfināla un fināla spēlēm. Šoreiz tiesneši vadīja vienīgi abu vienspēļu finālus, ar ko izskaidrojamas pāris spēlēs radušās domstarpības, piemēram, jaukto dubultspēļu finālā.

..Gundārs Grīslītis

UNGĀRIJA — PAD. SAVIENĪBA 1:1

Pag. svētdien Budapeštas stadionā valstu sacīkste futbolā starp Ungāriju un Pad. Sav. beidzās neizšķirti. Abi vārti krīta tikai otrā puslaikā. Pēc pavājas Vācijas vienību uzvaras, bija paredzams, ka Ungārija pārvilks svītru Pad. Savienības uzvaru serijai.

DIENVIDSLAVIJA — VĀCIJA 3:1 (2:0)

Neveiksmīga bija Vācijas uzstāšanās Belgradē, kur bija jāliecas Dienvidslavijas priekšā ar samērā nepiemērotu rezultātu 3:1.

ŠVEICE — UNGĀRIJA 4:5

Losanē, Šveices un Ungārijas valstu sacīkstēs futbolā beidzamās minūtēs bija jāiejaucas policijai. 6 minūtes pirms spēles beigām, kad rezultāts bija 4:4, franču tiesnesis piesprieda 11 m. soda sitienu par labu Ungārijai, kas rezultātu paaugstināja un līdz ar to panāca uzvaru 4:5. Lielākā daļa no 50.000 skatītājiem iebruka spēles laukumā apstrādāt tiesnesi. Lai glābtu situāciju, bija jālaiž darbā policija.

MELODY THEATRE

Montreālā, Sherbrooke W. St. Lawrence stūrī, tel. AV 8-3070

Sākot ar piektdienu, 7. okt. līdz ceturtdienai, 13. oktobrim. Sākums darbdienā 6.05, 8.30, sest- un svētdienā 2.05, 4.15, 6.30 un 9.45.

FERIEN VOM ICH

(angļu teksts)

Šī lieliskā krāsu filma ir vairāk kā laika kavēklis, tā ir atpūta. Mīla un dzīves prieks, skaistās krāsās. Daudz tautas dziesmu un veselīga humora, kuŗā jūs varat aizmirst ikdienas rūpes.

Galvenās lomās: Marianne Hold, Grethe Weiser, Hannelore Bollmann, Rudolf Prack, Willy Fritch, Paul Henckels u. c.

Jaunākais nedēļas apskats — „SKATS PASAULE".

Katru piektdienu jauna programma. Nākošā filma Konsul Strotthoff. Visi laipni ielūgti.

PIEZĪMJU GRĀMATA

Calvert

Kanadieši saka

"O.K." (O KEI)

Nozīmē „all correct" (viss pareizi), teiciens „O.K.", cēlies Indijā, kur indietis Old Keokuk šos iniciāļus lietoja pie sava paraksta. Citi iniciāļi kā „I.Q." „Intelligence quotient," kas nozīmē cik intelligenti jūs esat un „P.S." „Post Scriptum," ko lieto sarakstē, ja vēstulē kas aizmirsts ierakstīt un tā jau parakstīta.

Calvert

Dzērienu ražošanas sabiedrība

Amherstburg, Ontario